

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MESTA KRUPINA
NA OBDOBIE 2016 - 2023

Názov	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Krupina na obdobie 2016 – 2023
Územné vymedzenie	mesto Krupina
Územný plán obce schválený	Územný plán mesta Krupina bol schválený uznesením MsZ č. 4/2004 dňa 28. januára 2004 v znení neskorších zmien a doplnkov
Dátum schválenia PHSR	10. 12. 2015 uznesením č. 346/2015 - MsZ
Dátum platnosti	01. 01. 2016 – 31. 12. 2023
Verzia	1

ÚVOD	3
Analytická časť	4
Analýza vnútorného prostredia.....	4
Ex post hodnotenie PHSR 2007 - 2014.....	34
Časť 1.B - Analýza vonkajšieho prostredia	40
STEEP analýza	40
Analýza konkurencie.....	40
Časť 1.C - Zhodnotenie súčasného stavu územia.....	42
Vízie	42
Časť 2 – Strategická časť	53
Strategický plán.....	53
Časť 3 - Programová časť	61
Časť 4 – REALIZAČNÁ ČASŤ	68
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR	68
Komunikačná stratégia	68
Systém monitorovania a hodnotenia	68
Časť 5 – FINANČNÁ ČASŤ	70
Možnosti financovania	70
Indikatívny finančný plán	71
Prehľad plánu viaczdrojového financovania.....	71
PRÍLOHY	74
Príloha č. 1 - Zoznam spracovateľov	74
Príloha č. 2 – Problémové analýzy.....	76
Príloha č. 3 – Stromy cieľov.....	86
Príloha č. 4 – Použitie participatívnych metód pri tvorbe PHSR.....	91

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej „PHSR“) je strednodobým rozvojovým dokumentom, ktorý je určený na komplexné plánovanie rozvoja mesta v hospodárskej a sociálnej oblasti. Mesto spracovaním PHSR prejavuje záujem o svoju budúcnosť a o budúcnosť svojich obyvateľov a zároveň tak plní princíp programovania - jeden zo základných princípov regionálnej európskej politiky. Jeho spracovaním zvýši šance získať finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych a investičných fondov EÚ. Zámerom PHSR je zvrátenie nepriaznivých efektov a rozvoj tých oblastí, ktoré môžu z dlhodobého hľadiska vytvoriť podmienky na dlhodobo udržateľný rozvoj územia a jeho atraktivitu.

Spracovanie PHSR sa realizovalo kombináciou expertnej metódy a participatívneho plánovania za účasti dôležitých aktérov v území a partnerov mesta z verejného sektora, podnikateľského a tretieho sektora. Celý proces možno rozdeliť do niekoľkých fáz – zber dát a ich analýza, stanovenie stratégie rozvoja, formulácia akčného plánu, finálne spracovanie a prerokovanie dokumentu.

V procese tvorby PHSR mesta Krupina bola uplatnená dvojstupňová riadiaca štruktúra – riadiaci tím zložený z vedúcich pracovníkov Mestského úradu Krupina a štyri odborné skupiny zložené z predstaviteľov verejných a súkromných inštitúcií, pôsobiach v meste, vrátane zamestnancov Mestského úradu a poslancov Mestského zastupiteľstva. Stretnutia odborných skupín boli facilitované a ich obsahom bolo:

1. stretnutie - základné informácie o procese spracovania PHSR, harmonogram a vízie,
2. stretnutie - analýza SWOT - silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození mesta,
3. stretnutie - problémová analýza,
4. stretnutie - určenie strategických cieľov a opatrení,
5. stretnutie - akčný plán, spôsob realizácie, monitoringu a vyhodnocovania PHSR.

S jednotlivými fázami a výsledkami spracovania PHSR bola verejnosť pravidelne oboznamovaná prostredníctvom webovej stránky mesta, informačnej tabule a príspevkami v miestnej tlači a televízii. Celé spracovanie trvalo takmer 2 roky.

Program hospodárskeho rozvoja mesta Krupina na obdobie 2016 – 2023:

- je spracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z.,
- je spracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR 2014 – 2020 a Partnerskou dohodou SR,
- zohľadňuje ciele a priority ustanovené v PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 – 2023.

Analytická časť

Analytická časť je založená na databáze informácií a ukazovateľov pričom obsahujem komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie mesta Krupina s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia.

Analýza vnútorného prostredia

Územie

Poloha

Mesto Krupina leží v nadmorskej výške 280 m v údolí obklopenom od východu Krupinskou planinou, ktorá tvorí predhorie Javoriu a Štiavnickým vrchom, rozprestierajúcim sa na severozápad od Krupiny. Zo severu ohraničuje mesto Pliešovská kotlina s náhornými plošinami. Geologický podklad Štiavnických vrchov tvoria andezity a ich pyroklastiká. Krupinskú planinu tvoria takmer výlučne tufy a tufity pyroxenických andezitov v rozličnom vývoji. Klimaticky leží na rozhraní teplej, mierne vlhkej oblasti s chladnou zimou a mierne teplej, vlhkej vrchovinatej oblasti. Pozdĺž mesta z východnej strany tečie rieka Krupinica, ktorá sa spomína v historických prameňoch už v roku 1135. Pramení severozápadne od Krupiny na Pliešovských lazoch, zo severozápadnej časti sa vlievajú do nej menšie potoky, najmä Vajsov potok a Bebrava, z východnej časti Kňazov potok a Briač, preteká ľavým okrajom mesta a pri Šahách sa vlieva do Ipľa.

Mesto Krupina je súčasťou Banskobystrického kraja, je okresným mestom pre 36 obcí a susedí s tromi okresmi - Veľký Krtíš, Zvolen a Banská Štiavnica.

Rozloha

Katastrálne územie mesta má výmeru 88,67 km². Podrobnejší prehľad o území poskytuje Tabuľka 1.

Tab. 1 Členenie katastrálneho územia mesta Krupina

Popis	Intravilán (km ²)	Extravilán (km ²)	Spolu (km ²)
Orná pôda	0,42	11,27	11,69
Vinice	0,00	0,08	0,08
Záhrady	0,34	0,35	0,69
Ovocné sady	0,02	0,21	0,22
Trvale trávnaté pozemky	0,68	22,82	23,49
Lesné pozemky	0,26	45,72	45,98
Vodné plochy	0,07	0,68	0,75
Zastavané plochy a nádvoria	1,59	1,78	3,37
Ostatné plochy	0,38	2,01	2,39
Spolu	3,76	84,91	88,67

Zdroj: Katastrálny úrad Krupina

Významnú časť katastrálneho územia predstavuje osídlenie okolitých lazov, ktoré je známe už zo stredoveku. Dodnes existujú lazy a osady v okolí Krupiny, napr. Biely kameň, Briač, Červená hora, Čierne blato, Dolné Kopanice, Dorkovička, Drahy, Ďurica, Ficberg, Gubáň, Havran, Horné

Kopanice, Hozník, Lánička, Líška, Môlkňa, Na Petre, Nová hora, Poloma, Stará hora, Starý háj, Široké lúky, Šváb, Tepličky, Vajsov, Víčok.

Demografia

Podľa údajov Štatistického úradu SR žilo v meste Krupina k 31. 12. 2014 presne 8 010 obyvateľov, z čoho bolo 52 % žien a 48 % mužov. Z doleuvedenej tabuľky je zrejmé, že počet obyvateľov mal od roku 1997 klesajúci charakter, ktorý sa zvrátil až v roku 2009. Počas rokov 2009 – 2014 stúpol počet obyvateľov o 225, čím sa mesto Krupina dostalo počtom obyvateľov na úroveň roku 2000.

Analýza vývoja štruktúry obyvateľstva (Tab. 2) ukazuje, že najväčší nárast bol zaznamenaný u produktívnej zložky obyvateľstva, pokiaľ predproduktívna zložka za posledné roky plynule klesá a poproduktívna plynulo rastie. Dočasný nárast produktívneho obyvateľstva bude v horizonte 15 – 20 rokov vystriedaný výrazným nárastom poproduktívnej zložky.

Tab. 2 Počet obyvateľov v meste Krupina v rokoch 2007 – 2014

Krupina		OBYVATEĽSTVO						SPOLU
		predproduktívne		produktívne		poproduktívne		
		počet	%	počet	%	počet	%	
2007	ženy	645	15,72	2827	68,88	632	15,40	4104
	muži	603	16,33	2764	74,84	326	8,83	3693
	spolu	1248	16,01	5591	71,71	958	12,29	7797
2008	ženy	611	14,93	2850	69,65	631	15,42	4092
	muži	601	16,31	2766	75,08	317	8,60	3684
	spolu	1212	15,59	5616	72,22	948	12,19	7776
2009	ženy	599	14,65	2854	69,80	636	15,55	4089
	muži	611	16,53	2764	74,78	321	8,69	3696
	spolu	1210	15,54	5618	72,16	957	12,29	7785
2010	ženy	607	14,88	2835	69,50	637	15,62	4079
	muži	612	16,50	2774	74,79	323	8,71	3709
	spolu	1219	15,65	5609	72,02	960	12,33	7788
2011	ženy	589	14,08	2913	69,66	680	16,26	4182
	muži	633	16,43	2880	74,75	340	8,82	3853
	spolu	1222	15,21	5793	72,10	1020	12,69	8035
2012	ženy	572	13,77	2894	69,65	689	16,58	4155
	muži	618	16,04	2882	74,82	352	9,14	3852
	spolu	1190	14,86	5776	72,14	1041	13,00	8007
2013	ženy	590	14,18	2869	68,95	702	16,87	4161
	muži	606	15,74	2879	74,80	364	9,46	3849
	spolu	1196	14,93	5748	71,76	1066	13,31	8010
2014	ženy	586	14,08	2854	68,57	722	17,35	4162
	muži	597	15,51	2868	74,53	383	9,95	3848
	spolu	1183	14,77	5722	71,44	1105	13,80	8010

Zdroj: Štatistický úrad

Prirodzený vývoj – súčet narodených a zomrelých za posledné roky ukazuje záporné hodnoty, zatiaľ čo migračné saldo – súčet prisťahovaných a vystťahovaných vykazuje v posledných rokoch okrem záporných v niektorých rokoch aj kladné hodnoty. Nárast počtu obyvateľov medzi rokmi 2009 až 2014 bol teda zapríčinený migračným saldom - prevahe prisťahovaných obyvateľov nad odstťahovanými v niektorých rokoch, keďže v tomto období bol každoročne zaznamenaný prirodzený úbytok obyvateľov.

Tab. 3 Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v meste Krupina v rokoch 2007 - 2014

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Narodení	82	73	71	95	76	69	68	71
Zomrelí	97	91	99	98	79	84	72	79
Saldo	-15	-18	-28	-3	-3	-15	-4	-8

Zdroj: Štatistický úrad

Tab. 4 Migrácia obyvateľstva - prírastok (úbytok) obyvateľstva v meste Krupina v rokoch 2007 – 2014

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Priťahovaní	99	118	116	119	90	71	95	108
Odstaňovaní	122	121	78	113	109	84	88	91
Saldo	-23	-3	38	6	-19	-13	7	17

Zdroj: Štatistický úrad

Tab. 5 Celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva v meste Krupina v rokoch 2007 – 2014

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Demografické saldo	-15	-18	-28	-3	-3	-15	-4	-8
Migračné saldo	-23	-3	38	6	-19	-13	7	17
Prírastok/úbytok	-38	-21	10	3	-22	-28	3	9

Zdroj: Štatistický úrad

Podľa údajov posledného sčítania obyvateľov, domácností a bytov (SOBD) v roku 2011 je zrejmé, že až 87,9 % trvalobývajúcich obyvateľov v meste Krupina sa hlási k slovenskej národnosti. Národnosť sa nepodarilo zistiť u 10,3 % obyvateľstva. Príslušnosť k iným národnostiam deklarovalo v jednotlivých kategóriách menej ako 1% obyvateľstva a medzi najpočetnejšie patrili národnosť rómska (0,92%), maďarská (0,31%) a česká (0,25%).

Prevažujúca väčšina obyvateľov mesta Krupina je veriacich a hlási sa najmä k rímskokatolíckej cirkvi (62,65%) a k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (14,94%). Bez vyznania je podľa štatistiky 8,60 % obyvateľov.

Čo sa týka vzdelanostnej úrovne obyvateľov mesta Krupina, možno konštatovať, že najpočetnejšiu skupinu tvoria občania s úplným stredoškolským vzdelaním s maturitou (takmer 28 %). Rovnaký podiel takto vzdelaných obyvateľov je aj v Banskobystrickom kraji (BBSK) a v SR. V Krupine je vyšší podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov, ako je priemer v BBSK a v SR a nižší podiel obyvateľov so základným vzdelaním. (Tab. 6)

Tab. 6 Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Spolu	% Krupina	% v BBSK	% v SR
Základné	1042	12,95	16,43	14,99
Učňovské alebo stredné odborné vzdelanie (bez maturity)	1896	23,56	22,48	23,04
Úplné stredné vzdelanie s maturitou	2278	28,31	28,74	28,08
Vyššie vzdelanie	139	1,73	1,52	1,49
Vysokoškolské bakalárske, magisterské, inžinierske, doktorské	1246	15,49	11,75	13,10
Vysokoškolské doktorandské	16	0,20	0,56	0,75
Bez vzdelania	1236	15,36	14,9	15,68
Nezistené	193	2,40	3,62	2,87
Celkom	8046	100,00	100,00	100,00

Zdroj: Štatistický úrad

Ekonomický rozvoj

Mesto Krupina patrí do územného obvodu Banskobystrického samosprávneho kraja, ktorý je z hľadiska výkonnosti ekonomiky dlhodobo zaradený medzi slabšie kraje Slovenska. Nosnými odvetviami v meste Krupina sú predovšetkým strojársky a drevospracujúci priemysel. Podniky pôsobiace v meste Krupina zamestnávajú nielen obyvateľov mesta, ale vo veľkej miere aj obyvateľov z okolitých obcí. V rámci ekonomického rozvoja mesta funguje aj prepojenie medzi Strednou odbornou školou obchodu a služieb s firmami pôsobiacimi v meste. Škola má uzatvorenú dohodu s firmou WAY Industries a.s. o spolupráci a praktickej príprave žiakov v odbore obrábač kovov, ktorá sa realizuje v priestoroch firmy. Podobne to funguje aj v odbore autoopravár, kde má škola uzatvorenú dohodu o spolupráci a praktickej príprave študentov s autoservismi pôsobiacimi v meste Krupina.

Od roku 2007 do roku 2013 mala miera nezamestnanosti v meste striedavo klesajúcu a vzrastajúcu tendenciu (Tab.7). Najvyššia miera nezamestnanosti v sledovanom období bola dosiahnutá v roku 2009, kedy sa pohybovala na úrovni 21,11%. Odvtedy do roku 2014 postupne klesala, ale nedostala sa na úroveň rokov 2007-2008. Od roku 2008 sa počet uchádzačov o zamestnanie pohybuje nad úrovňou 600 a viac.

Voľných pracovných miest je málo a štruktúra uchádzačov o zamestnanie vo veľkej miere nezodpovedá ponuke voľných pracovných miest. Najmenšie šance uplatniť sa na trhu práce majú hlavne absolventi škôl, občania nad 50 rokov, občania s nízkou úrovňou vzdelania a dlhodobo nezamestnaní. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny ponúka pre uchádzačov o zamestnanie rôzne rekvalifikačné a vzdelávacie kurzy, aby týmto obyvateľom čo najviac uľahčil a umožnil rýchly nástup poprípade návrat do zamestnania.

Tab. 7 Vývoj nezamestnanosti v meste Krupina v rokoch 2007 - 2014

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Registovaná miera nezamestnanosti v %	9,54	11,63	21,11	18,15	17,69	18,08	16,23	14,63
Počet ekonomicky aktívnych obyvateľov	4065	3559	3563	3597	3657	3889	3889	3889
Počet uchádzačov o zamestnanie	388	414	752	653	647	703	631	569
- z toho žien:	186	193	314	282	261	297	260	253

Zdroj: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny

V roku 2014 medzi najväčších zamestnávateľov v meste Krupina patrili firmy Way Industries, a.s., Brother Industries (Slovakia) s.r.o., Lind Mobler Slovakia s.r.o., Coop Jednota, Logistické centrum stred, a.s., Wittur, s.r.o. (Tab.8) Významnými poskytovateľmi zamestnania v meste Krupina sú aj menšie miestne firmy a prevádzky, ako napríklad Nikara- Róbert Jurových, DADO stavebniny, HONTAPEX pekárň, MRAMOR granit- Mohyla, MRAMOR spol. s.r.o., OPTIM spol. s.r.o., Nemocnica Zvolen.

Tab. 8 Počet zamestnancov v kľúčových podnikoch mesta za rok 2014

Podnik	Zameranie	Počet zamestnancov
Way Industries a.s.	strojárstvo	264
Brother Industries (Slovakia) s.r.o.	IT priemysel	226
Lind Mobler Slovakia s.r.o.	nábytkársky priemysel	200
Coop Jednota Krupina	obchod	127
Logistické centrum stred a.s.	logistika	108
Wittur s.r.o.	strojárstvo	98

Zdroj: vlastná evidencia MsÚ

Za rok 2014 bolo v meste Krupina podľa počtu zamestnancov evidovaných 29 malých podnikov, 7 stredných podnikov a 1 veľký podnik (Tab.9). Z pohľadu organizačno - právnej formy tu v roku

2014 pôsobilo 142 živnostníkov, 67 spoločností s ručením obmedzeným, 13 akciových spoločností, tri verejné obchodné spoločnosti, dva štátne podniky a jedno družstvo (Tab.10).

Tab. 9 Podniky v meste Krupina podľa počtu zamestnancov za rok 2014

Malý podnik (10-50 zamestnancov)	29
Stredný podnik (50-250 zamestnancov)	7
Veľký podnik (nad 250 zamestnancov)	1

Zdroj: vlastná evidencia MsÚ

Tab. 10 Podniky v meste Krupina podľa organizačno – právnej formy za rok 2014

Fyzické osoby - živnostníci	142
Spoločnosť s ručením obmedzeným	67
Akciová spoločnosť	13
Verejná obchodná spoločnosť	3
Štátny podnik	2
Družstvo	1

Zdroj: vlastná evidencia MsÚ

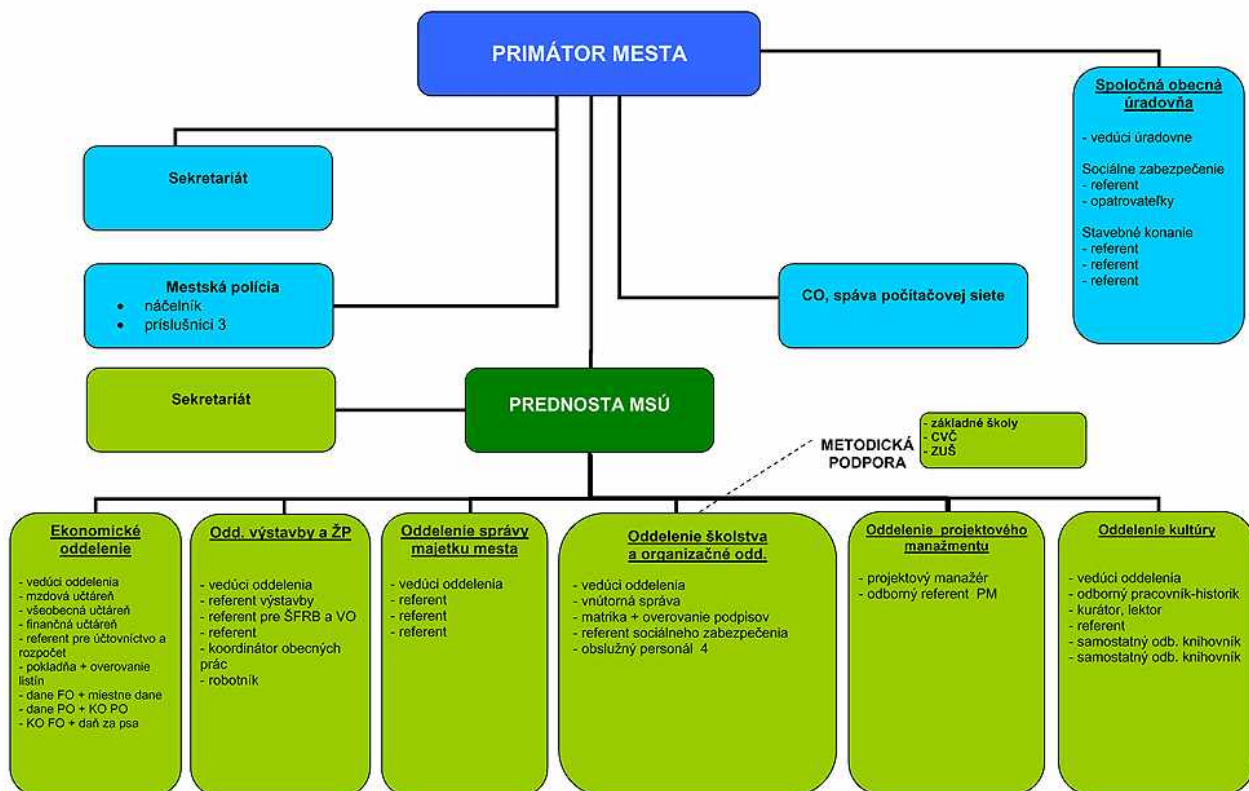
Samospráva

Mesto Krupina je samostatný samosprávny a správny územný celok Slovenskej republiky. Je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami a jeho hospodárenie sa realizuje za podmienok ustanovených zákonom. Riadi sa zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a jeho základnou úlohou je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov.

Mestský úrad Krupina sídli na adrese: Svätotrojičné nám. 4/4, 963 01 Krupina v dvoch vzájomne prepojených budovách. Hlavná budova je zaradená do zoznamu Národných kultúrnych pamiatok, postavená bola v roku 1901. Stav budovy je vyhovujúci, ale v najbližších rokoch je potrebné rátať s výmenou strešnej krytiny a opravou fasády. V druhej budove sa nachádzajú sčasti administratívne priestory mestského úradu a sčasti služby pre verejnosť. Postavená bola v 60-tych rokoch v duchu funkcionalizmu a v súčasnosti si vyžaduje realizáciu opatrení na zníženie energetickej náročnosti.

V súčasnosti pracuje v Mestskom úrade Krupina 65 zamestnancov, ktorí zabezpečujú všetky zákonom stanovené činnosti samosprávy.

Organizačná štruktúra Mestského úradu

Mestský úrad využíva pri výkone svojich činností informačný systém MIS – AIS (agendový informačný systém), MIS – EIS (ekonomický informačný systém) a GISPLAN (katastrálne údaje a mapové podklady). Spravuje internetovú stránku www.krupina.sk a mobilnú aplikáciu „Mesto v mobile“.

Mesto Krupina má spracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu (ÚPD), ktorá bola schválená Mestským zastupiteľstvom v Krupine v roku 2004 v znení neskorších zmien a doplnkov. Urbanistický a architektonický rozvoj mesta je zabezpečovaný v zmysle schválenej ÚPD.

Samospráva sa venuje rozvoju mesta v súlade so strategickým dokumentom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) mesta Krupina na roky 2007 – 2014 s výhľadom do roku 2015, ktorý bol schválený v roku 2006. V zmysle PHSR sa Mesto Krupina uchádzalo o finančné prostriedky z rôznych zdrojov (Európske štrukturálne fondy, štátny rozpočet, granty od nadácií a pod.). V období rokov 2011 – 2014 bolo podaných 101 žiadostí o dotáciu, z čoho bol podporených a zrealizovaných 39 projektov v celkovom objeme cudzích zdrojov 1.887.955 EUR.

Do zriaďovateľskej pôsobnosti mesta patria:

- rozpočtové organizácie -
 - o Základná škola Jozefa Cígera Hronského,
 - o Základná škola Eleny Maróthy Šoltésovej,
 - o Materská škola,
 - o Domček - Centrum voľného času,
 - o Základná umelecká škola,
- príspevkové organizácie
 - o Kultúrne centrum a Múzeum Andreja Sládkoviča,
- obchodné spoločnosti

Mestské lesy, s.r.o. Krupina je obchodná organizácia, ktorá vznikla dňa 1. októbra 1994 v zmysle novely zákona č. 138/1991 Z.z. o majetku obcí. Spoločnosť bola zapísaná do Obchodného registra SR dňa 14.10.1994.

Hospodári na výmere 4600 ha lesnej pôdy s ročným objemom ťažby (približovanie, odvoz a manipulácia) 18 tis. m³. Podľa Zákona o lesoch č. 61/1977 Z.z. v znení neskorších predpisov má lesný užívateľský celok Mestské lesy Krupina podľa kategorizácie lesov hospodárske lesy na výmere 4 009,74 ha porastovej pôdy, ochranné lesy na výmere 453,40 ha porastovej pôdy a účelové lesy na výmere 13,63 ha porastovej pôdy.

Mestský podnik služieb s.r.o. zabezpečuje najmä technické práce, napr. práce na UNC, rezanie asfaltu, opravy asfaltových plôch, mulčovanie, štiepkovanie, vysokozdvížná plošina, demolačné práce, zemné práce - UDS, UNC, dovoz materiálu - LIAZ, AVIA. Ďalšou činnosťou je zimná údržba cestných komunikácií, letná údržba cestných komunikácií, valcovanie pevných plôch.

Spoločnosť Mestský bytový podnik, s.r.o. Krupina má tri hlavné činnosti:

- prenájom nebytových priestorov - spoločnosť prenajíma nebytové priestory v meste Krupina v budovách vo vlastníctve mesta Krupina pre prevádzkovanie obchodu, služieb, poradenstva a iných podnikateľských služieb,
- bytové hospodárstvo - spoločnosť spravuje 402 bytov v bytových domoch. Z toho 135 mestských nájomných, 225 bytov pre SVB a 42 na základe zmluvy o výkone správy,
- vodné zdroje - spravuje 5 vodných zdrojov (Kopanice, Stará Hora, Nová Hora, Ficber, Červená Hora) a dodáva vodu cca 500 odberným miestam z väčšej časti pre domácnosti.

Rozpočet mesta

V rokoch 2007 – 2014 Mesto Krupina hospodáril s kladným hospodárskym výsledkom. Príjmy vzrastali v r. 2007 – 2008, v ďalších dvoch rokoch 2009 – 2010 došlo k poklesu. Príjmy v rokoch 2010 – 2014 sú stále pod úrovňou roku 2007. Následne na to klesli po roku 2008 aj celkové výdavky (Tab.11).

Tab. 11 Prehľad príjmov a výdavkov Mesta Krupina za obdobie 2007 - 2014

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Príjmy	4 279 659	6 045 044	4 896 206	3 891 179	5 357 192	4 589 182	4 563 109	5 165 378
Príjmové operácie	1 531 733	1 238 764	1 336 151	257 539	89 811	78 312	70 488	354 358
Príjmy spolu	5 811 392	7 283 808	6 232 357	4 148 718	5 447 003	4 667 494	4 633 597	5 519 736
Výdavky	3 828 719	4 386 078	3 974 186	2 387 703	3 319 790	2 546 038	2 432 884	2 981 828
Výdavkové operácie	408 783	1 084 047	338 437	247 081	309 326	328 694	349 824	247 891
Výdavky spolu	4 237 502	5 470 125	4 312 623	2 634 784	3 629 116	2 874 732	2 782 708	3 229 719

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Úverové zaťaženie mesta postupne klesá, kým v roku 2007 bol 1,338 mil. v roku 2014 dosiahlo len 217 888 € (Tab. 12).

Tab. 12 Prehľad úverového zaťaženia mesta za obdobie 2007 - 2014

Obdobie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zostatok úverov v €	1 338 262	1 071 301	851 026	737 775	683 569	496 612	307 703	217 888
Zostatok na 1 obyvateľa	172	138	109	95	85	62	38	27
Počet obyvateľov	7 797	7 776	7 785	7 788	8 035	8 007	8 010	8 010

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Z rozpočtu mesta je podporovaná činnosť záujmových združení a spolkov prostredníctvom Všeobecne záväzného nariadenia č.2/2013 o poskytovaní dotácií na všeobecne prospešné služby alebo verejnoprospešný účel. Výška poskytnutých dotácií v r. 2012 – 2015 narástla o 4850 €. Najvyššie dotácie sú poskytované na šport, najnižšie na kultúrne podujatia (Tab.13).

Tab. 13 Dotácie poskytnuté Mestom Krupina

Oblasť/ Rok	2012	2013	2014	2015
Šport	1.650,00	2.500,00	5.290,00	5.000,00
Kultúrne podujatia	400,00	400,00	400,00	400,00
Záujmové združenia	450,00	-	200,00	1.950,00
Spolu	2.500,00	2.900,00	5.890,00	7.350,00

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Prenesené kompetencie štátnej správy

Zákonom boli na samosprávu prenesené niektoré úlohy štátnej správy, aby bolo ich plnenie týmto spôsobom racionálnejšie a efektívnejšie. S ich prenesením súvisia aj finančné prostriedky, ktoré štát poskytuje na zabezpečenie činností na:

- úseku matriky,
- úseku Štátneho fondu rozvoja bývania, v rozsahu zákona NR SR č. 607/2003 Z. z., v znení 536/2004 Z. z. a 523/2004 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 608/2003 Z. z. o štátnej správe pre územné plánovanie, stavebný poriadok a bývanie ŠFRB,
- úseku hlásenia pobytu občanov a registra obyvateľov,
- úseku školstva – originálne kompetencie a prenesený výkon štátnej správy (normatívne a nenormatívne financovanie – doprava, vzdelávacie poukazy, obchodné), hmotnú núdzu (strava, školské pomôcky, motivačný príspevok a súkromné školstvo).

Orgány mesta

Najvyššími a zároveň rovnocennými orgánmi Mesta Krupina sú Mestské zastupiteľstvo v Krupine a primátor mesta.

Mestské zastupiteľstvo v Krupine je zastupiteľský zbor mesta zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi mesta. Počet poslancov na celé volebné obdobie (štyri roky) určí pred voľbami mestské zastupiteľstvo podľa počtu obyvateľov mesta v súlade so zákonom o obecnom zriadení. Mestské zastupiteľstvo v Krupine na volebné obdobie 2015 – 2018 je zložené z 11 poslancov.

Mestská rada je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom Mestského zastupiteľstva. Plní úlohy podľa rozhodnutia Mestského zastupiteľstva. Zároveň plní funkciu poradného orgánu primátora. Zložená je z troch členov a schádza sa podľa potreby, najmenej raz za mesiac. Jej zasadnutie zvoláva a vedie primátor.

Poradným orgánom Mestského zastupiteľstva (MsZ) v Krupine sú komisie, ktoré zriaďuje priamo mestské zastupiteľstvo. V aktuálnom volebnom období je to 6 komisií, ktorých členmi sú poslanci MsZ a odborná verejnosť v jednotlivých oblastiach:

- Komisia rozvoja mesta,
- Komisia pre školstvo, mládež, kultúru a šport,
- Komisia „Človek človeku“ ZPOZ,
- Komisia na prešetrovanie sťažností proti činnosti poslanca MsZ, primátora mesta a hlavného kontrolóra,
- Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov,
- Komisia sociálna, zdravotná a bytovej politiky.

Spolupráca

Mesto Krupina je členom rôznych organizácií – ZMOS, Asociácia prednostov MsÚ, Združenie hlavných kontrolórov, RVC Martin, Asociácia ekonómov SR, Združenie náčelníkov MsP, Asociácia slovenských filmových klubov, Mikroregión Krupinská planina, Verejno – súkromné partnerstvo Hontiansko – Dobronivské, Krajská rozvojová agentúra Banská Bystrica.

Od roku 1995 má mesto Krupina podpísanú Dohodu o družobných a priateľských vzťahoch s mestom Nepomuk (ČR). Poslaním dohody je nadviazať družobné a priateľské vzťahy medzi oboma mestami, ktoré majú približne rovnakú slávnu históriu. Obe mestá sa tak zaviazali:

- uskutočňovať výmenné návštevy predstaviteľov a občanov miest za účelom oboznámenia sa s históriou a súčasnosťou miest,
- organizovať vzájomné výmenné podujatia kultúrnych skupín, súborov a telies ako aj športových klubov a telovýchovných jednôt s možnosťou zúčastňovať sa organizovaných podujatí,
- nadviazať spoluprácu medzi školami a podnikateľskými subjektmi v záujme výmeny poznatkov a skúseností,
- na úseku samosprávnych orgánov obidvoch miest umožniť pracovníkom vzájomnú návštevu a oboznamovanie sa s fungovaním týchto orgánov,
- vzájomne si vytvárať v mestách podmienky pre realizáciu podnikateľských zámerov prospešných pre obidve strany.

Vzdelávanie

Materské školy

V zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Krupina je jedna materská škola s právnou subjektivitou - Materská škola na Malinovského ulici s elokovaným pracoviskom na ul. Ivana Krasku. Kapacita materskej školy je 235 detí, z toho je 9 tried je umiestnených na ulici Malinovského a 2 triedy na ulici Ivana Krasku. Materská škola sa riadi Štátnym vzdelávacím programom v spojitosti s vlastným zameraním školy na dopravnú výchovu. Názov vzdelávacieho programu „Hravo, zdravo, bezpečne“ obsahuje hlavnú myšlienku, ktorá je nosná pre výchovno – vzdelávaciu činnosť. Prostredníctvom tejto myšlienky deti objavujú a poznávajú svet okolo nás, súvislosti s potrebami dieťaťa a jeho bezpečnosťou. V triede najmenších detí (2 – 3 roky) sa uplatňujú prvky alternatívnej pedagogiky Montessori.

V Materskej škole na Malinovského ul. práve prebieha projekt „Optimalizácia energetickej náročnosti budov, ktorý je zameraný na rozšírenie kapacity materskej školy, celkovú rekonštrukciu existujúcich budov, prístavbu jedálne a obstaranie vybavenia – nábytok, informačno – komunikačné technológie, vybavenie kuchyne a zariadenie herne. Realizácia aktivít projektu bude ukončená do novembra 2015.

V budove na ulici Ivana Krasku boli v posledných rokoch tiež realizované opatrenia na zníženie energetickej náročnosti (výmena okien a dverí) a na zlepšenie podmienok pre realizáciu výchovno – vzdelávacieho procesu (výmena svietidiel, zníženie stropu).

V minulosti bola realizovaná v meste Krupina racionalizácia siete predškolských zariadení, čo sa po niekoľkých rokoch ukázalo ako nie najvhodnejšie riešenie. Preto vznikla potreba uspokojiť požiadavky rodičov inou formou predškolského zariadenia – súkromnej materskej školy, ktorá je umiestnená na Školskej ulici a od 1.9. 2006 je zaradená do siete školských zariadení. Kapacita tejto materskej školy je 42 detí, ktoré sú umiestnené v dvoch triedach. Výchovno-vzdelávacia činnosť je realizovaná podľa vypracovaného školského vzdelávacieho programu s názvom "Príroda náš kamarát". Uvedený školský vzdelávací program vychádza zo Štátneho vzdelávacieho programu "Dieťa a svet", ktorý určuje základné požadované spôsobilosti pre predprimárne vzdelávanie a vychádza z humanistických princípov v predškolskej výchove a vzdelávaní.

Vo vyčlenených priestoroch súkromnej materskej školy je zriadené Súkromné detské centrum, ktoré zabezpečuje celodennú starostlivosť pre deti vo veku 1 – 3 rokov.

Budova súkromnej materskej školy prechádza v posledných rokoch postupnou rekonštrukciou – výmena podláh, okien, zateplenie fasády, izolácie.

Z pohľadu materiálne – technického zabezpečenia možno konštatovať, že obe materské školy sú vo vzťahu k potrebám výchovno – vzdelávacieho procesu vybavené veľmi dobre. V minulosti sa úspešne zapojili do projektu Digitalizácie škôl a aj vďaka nemu pribudli v triedach nové informačno – komunikačné technológie, ako napr. interaktívne tabule a tlačiarne.

Počet detí v materských školách je stabilizovaný, v posledných troch rokoch s mierne rastúcim trendom (Tab. 14).

Tab. 14 Vývoj počtu detí v materských školách

Počet detí	Školský rok					
	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
MŠ Malinovského	219	220	219	210	228	227
SMŠ	48	45	42	42	49	48
Spolu	267	265	261	252	277	275

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Základné školy

V meste Krupina sa nachádzajú dve plnoorganizované základné školy s právnou subjektivitou, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Obe základné školy sa nachádzajú v školskom areáli s vybudovanými športoviskami – dve multifunkčné ihriská, spevnené ihrisko, atletická časť (bežecký okruh – 250 m, doskočiská).

Základná škola v Krupine na Školskej ulici 10 je plnoorganizovaná škola s deviatimi ročníkmi rozdelenými do 22 tried (9 tried na prvom stupni, 13 tried na druhom stupni) a 4 oddeleniami školského klubu detí „Slniečko“. V školskom roku 2013 /2014 navštevovalo školu 498 žiakov. Škola využíva zriadené odborné učebne – telocvičňa, odborné učebne pre vyučovanie fyziky a chémie, učebňa výpočtovej techniky (15 PC), jazykové laboratórium s počítačovou zostavou pre 18 žiakov, počítačová učebňa s notebookmi, dataprojektorom, učebňa s interaktívnou tabuľou, softvérovým vybavením a knižnica. Priamo v budove školy sa nachádza telocvičňa aj jedáleň s vlastnou kuchyňou.

Škola prešla kompletnou rekonštrukciou v roku 2010 s cieľom znížiť energetickú náročnosť budovy a vytvoriť lepšie podmienky pre zabezpečenie výchovno – vzdelávacieho procesu. Okrem stavebných úprav (zateplenie budovy, výmena okien a dverí, keramických obkladov, elektroinštalácií a pod.) bolo zaobstarané aj vybavenie tried novým nábytkom a výpočtovou technikou.

Základná škola Eleny Maróthy Šoltésovej v Krupine je plnoorganizovaná škola s deviatimi ročníkmi rozdelenými do 17 tried (8 tried na prvom stupni a 9 tried na druhom stupni). Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu sú 4 oddelenia klubu detí „Stonožka“, ktoré navštevuje 100 žiakov. Už štvrtý rok je na tejto základnej škole zriadený nultý ročník pre žiakov s odloženou školskou dochádzkou.

Základná škola má zriadené a využíva 4 klasické triedy v prístavbe, jedna z nich je vybavená notebookmi pre vyučovanie informatickej výchovy. Prístavba disponuje aj interaktívnymi tabuľami a dataprojektormi. V hlavnej budove je umiestnených 14 klasických tried, jedno

jazykové laboratórium pre 18 žiakov so slúchadlovou zostavou - audiotechnikou a interaktívnou tabuľou, notebookmi pre všetkých žiakov aj vyučujúcich, knižnica s moderným knižničným softvérom CLAVIUS a jedna miestnosť s vybavením pre školskú televíziu. Okrem toho škola disponuje 2 PC učebňami. V hlavnej budove je k dispozícii 10 interaktívnych tabúl s dataprojektormi. Pedagogickí zamestnanci majú k dispozícii notebooky, ktoré môžu využívať na vyučovaní a tiež na administratívu. Pripojenie na internet je možné z ktoréhokoľvek miesta v škole.

Škola prešla rozsiahlou rekonštrukciou v roku 2011 (zateplenie budov, výmena okien a dverí, podláh, vykurovacích telies, elektroinštalácie, kanalizácie, výmena strechy na budove prístavby, rekonštrukcia školskej kuchyne spojená s nákupom nových elektrických spotrebičov a vybudovaním vzduchotechniky, úprava školského dvora). V rámci rekonštrukcie bola zabezpečená debarierizácia budovy formou výťahu a schodiskovej rampy.

Pre výchovno-vzdelávací proces v školách je vhodné, že existuje vzájomná konkurencia škôl, čo vedie k zvyšovaniu kvality výchovno-vzdelávacieho procesu, rozširovanie ponuky a profilácií jednotlivých škôl – vyučovanie informatiky, cudzích jazykov, školské športové strediská (futbal, volejbal).

Obe školy navštevujú aj žiaci z okolitých obcí ako napr. Babiná, Bzovík, Dolný Badín, Cerovo, Litava, Senohrad, Devičie, Hontianske Nemce, Sebechleby, Rykynčice a iné.

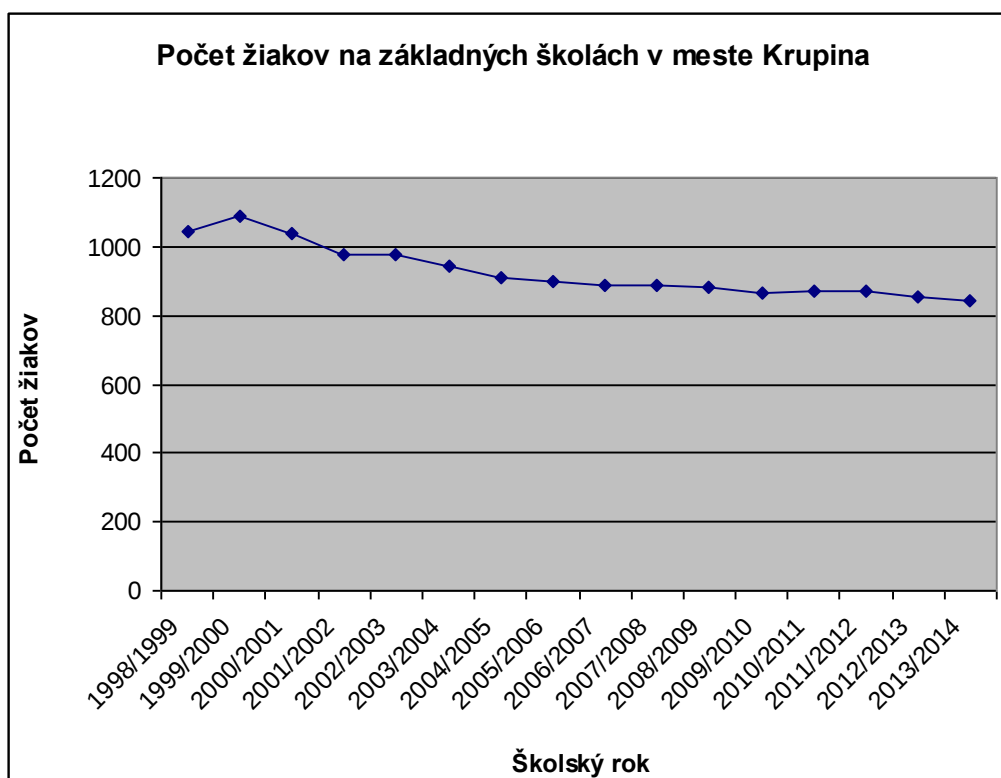
Počet žiakov v základných školách dlhodobo klesá (Tab. 15). Od roku 1998 do roku 2013 klesol počet žiakov o 198. Počet narodených a prisťahovaných obyvateľov je v posledných rokoch stabilizovaný, s malými odchýlkami, takisto počet detí v materských školách len mierne narástol (8 detí za 7 rokov), z čoho sa dá usudzovať, že počet žiakov v základných školách bude v najbližších rokoch stabilizovaný.

Tab.15 Počet žiakov na základných školách v meste Krupina v rokoch 1998 - 2014

Škola	Školský rok							
	1998/99	1999/00	2000/1	2001/2	2002/3	2003/4	2004/5	2005/6
ZŠ Eleny Maróthy Šoltésovej	509	530	482	456	443	421	389	383
ZŠ Jozefa Cigera Hronského	532	556	555	518	532	525	518	517
Spolu	1041	1086	1037	974	975	946	907	900

Škola	Školský rok							
	2006/7	2007/8	2008/9	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
ZŠ Eleny Maróthy Šoltésovej Krupina	373	379	364	364	363	356	341	345
ZŠ Jozefa Cigera Hronského	514	506	518	499	507	516	511	498
Spolu	887	885	882	863	870	872	852	843

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Počet zamestnancov v základných školách bol v rokoch 2010-2014 stabilný, v ZŠ J.C.Hronského sa znížil počet nepedagogických zamestnancov o 5. Kým počet žiakov v školách klesá, počet žiakov v školských kluboch mládeže mierne narástol, najmä v ZŠ J.C.Hronského o 13 (Tab. 16).

Tab. 16 Vývoj počtu pedagogických a nepedagogických zamestnancov a prehľad počtu žiakov navštevujúcich školský klub

ZŠ J. C. Hronského				ZŠ E. M. Šoltésovej			
Šk rok	Počet zamestnancov		Počet žiakov v ŠKD		Počet zamestnancov		Počet žiakov v ŠKD
	Pedagogickí	Nepedagogickí			Pedagogickí	Nepedagogickí	
2010/2011	36	21	134	2010/2011	34	14	100
2011/2012	37	21	150	2011/2012	34	14	100
2012/2013	38	18	148	2012/2013	34	14	112
2013/2014	37	16	147	2013/2014	34	14	103

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Okrem spomenutých dvoch základných škôl sa tu nachádza aj Špeciálna základná škola, ktorej zriaďovateľom je Okresný úrad – odbor školstva v Banskej Bystrici. Je plnoorganizovaná škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (zdravotným znevýhodnením). V škole sa vzdelávajú žiaci s rôznym stupňom mentálneho postihnutia, žiaci s viacnásobným postihnutím a žiaci s pervazívnymi vývinovými poruchami (autizmom). So žiakmi pracuje tím špeciálnych pedagógov – psychopédov, pedagogických asistentov, vychovávateľka (12 pedagogických, 3 nepedagogických zamestnancov). V školskom roku 2013/2014 navštevovalo školu 41 žiakov nielen z Krupiny, ale celého okresu Krupina (Tab. 17). Škola úzko spolupracuje s Logopedickou ambulanciou pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou v Krupine. Pri škole pracuje Školský klub detí a zároveň ponúka záujmové krúžky: remeselnícku dielňu, ľudové tance, fotografický krúžok, zumba krúžok.

Špeciálna základná škola je debarierizovaná, má zrekonštruované detské ihrisko, uzavretý a bezpečný vlastný školský pozemok, telocvičňu, remeselnícku dielňu na prácu s hlinou a na prácu na hrnčiarskom kruhu a kuchynku. V školskom roku 2014 tu bola realizovaná Canisterapia ako pomocná a podporná psychoterapeutická metóda.

Tab. 17 Vývoj počtu detí navštevujúcich Špeciálnu základnú školu v Krupine

Počet detí	Školský rok						
	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
ŠZŠ Krupina	52	50	50	52	52	51	41

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Ďalším školským zariadením v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta je Základná umelecká škola, ktorá pôsobí dvoch budovách - na Svätotrojičnom námestí a na ul. M. R. Štefánika. Žiaci si tu môžu rozvíjať svoj talent v troch odboroch- hudobný, výtvarný a tanečný.

Hudobný odbor je organizovaný ako prípravné štúdium pre žiakov vo veku od 6 rokov. Vyučuje sa korepetícia, improvizácia, komorná hra, štvorročná hra, hudobná náuka, spev, hlasová výchova, hra na klavíri, akordeóne, husliach, zobcovej flaute, priečnej flaute a klarinete. Škola pripravuje trikrát v školskom roku verejné žiacke koncerty v Kine Kultúra v Krupine, kde sa prezentujú úspešní absolventi a najlepší žiaci školy zo všetkých ročníkov. Výtvarný odbor realizuje vyučovanie orientované od materiálno-technického experimentovania v nižších ročníkoch cez štúdie k samostatnej operatívnej tvorby. Vyučovanie v tanečnom odbore prebieha v školskom roku 2014/2015 len v prípravnom ročníku. Tanečná príprava, ktorá je určená deťom vo veku 6 – 7 rokov, je základom pre rozvoj klasického, ľudového a moderného tanca vo vyšších ročníkoch. Škola podporuje zapájanie svojich žiakov aj do tanečných, speváckych a iných aktivít v pôsobnosti iných škôl a záujmových zariadení v Krupine. Mimoškolská činnosť učiteľov ZUŠ predstavuje významný prínos do kultúrneho života mesta. K najvýraznejším úspechom, ktoré dosiahli žiaci ZUŠ, patrí účasť vo vedomostných súťažiach, kde mnoho rokov získavajú popredné umiestnenia na krajských a celoslovenských súťažiach.

Počet detí v ZUŠ od r. 2008 klesá, v súčasnosti ju navštevuje 172 žiakov.

Tab. 18 Vývoj počtu detí navštevujúcich Základnú umeleckú školu v Krupine

Počet detí	Školský rok					
	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
ZUŠ Krupina	220	198	202	190	179	172

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Centrum voľného času

Mesto Krupina je zriaďovateľom Centra voľného času - Domček. Centrum pôsobí v mestskej historickej budove (kúrii) na ulici M. R. Štefánika. Centrum voľného času navštevujú deti a mládež nielen z mesta Krupina, ale aj okolitých obcí, ktorí sú organizovaní v 38 záujmových kluboch. CVČ Domček sa orientuje nielen na prácu s mládežou, ale má akreditované produkty celoživotného vzdelávania (jazyky, počítače, komunikačné zručnosti), ktoré ponúka širokej verejnosti, vrátane uchádzačov na trhu práce. Budova centra voľného času bola zrekonštruovaná v roku 2009 a v priebehu ďalších rokov boli realizované ďalšie nevyhnutné opravy.

Počet detí v CVČ klesol najmä po šk. roku 2012/13 (Tab.19), čo súvisí so zmenou financovania na žiaka navštevujúceho CVČ (pokles koeficientu pre financovania CVČ z 3,6 na 1,1)

Tab. 19 Vývoj počtu detí navštevujúcich Centrum voľného času – Domček v Krupine

Počet detí	Školský rok						
	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
CVC - Domček	929	959	1221	708	1050	940	606

Zdroj: Mestský úrad Krupina

Stredné školy

Banskobystrický samosprávny kraj je zriaďovateľom dvoch stredných škôl v Krupine: Gymnázia Andreja Sládkoviča a Strednej odborenej školy obchodu a služieb. V oblasti stredných škôl je tak zastúpené všeobecné aj odborné vzdelávanie.

Gymnázium A. Sládkoviča ponúka štúdium vo štvorročnom všeobecnom vzdelávacom procese. Do roku 2008 gymnázium ponúkalo aj osemročné všeobecné štúdium, ale na základe odporúčania Ministerstva školstva utliť túto formu štúdia v menších mestách, bola táto forma štúdia v roku 2008 ukončená.

Do roku 2014 v meste pôsobila aj Obchodná akadémia, ktorá sídlila v budove Gymnázia Andreja Sládkoviča. 1.9.2014 Obchodná akadémia zanikla, avšak od roku 2014 bol pre študentov bývalej obchodnej akadémie otvorený odbor obchodná akadémia na Strednej odbornej škole obchodu a služieb Krupina.

Podľa súčasného školského zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní k 1. 9. 2008 zanikli stredné odborné učilištia a boli zriadené stredné odborné školy. Preto podľa zriaďovacej listiny má stredná odborná škola plný názov Stredná odborná škola obchodu a služieb, Janka Jesenského 888/1, Krupina. V rámci štúdia ponúka učebné odbory autoopravár – mechanik, cukrár, obrábač kovov, strojní mechanik, potravinárska výroba. Ďalej ponúka študijné odbory nadstavbového štúdia: dopravná prevádzka- cestná a mestská doprava, potravinárska výroba - cukrárska a pekárnska výroba, strojárstvo- obrábanie materiálov a študijné odbory- mechanik strojov a zariadení, obchodná akadémia.

Počet žiakov v stredných školách v Krupine výrazne klesol, najmä po šk. roku 2007/8, kedy bola zrušená Obchodná akadémia. Počet žiakov v dvoch zostávajúcich stredných školách sa počas ďalšieho školského roka nezvýšil. Naopak, v ďalších rokoch pokračoval pokles počtu žiakov v obidvoch školách. V školskom roku 2013/14 ich navštevovalo len 276 žiakov.

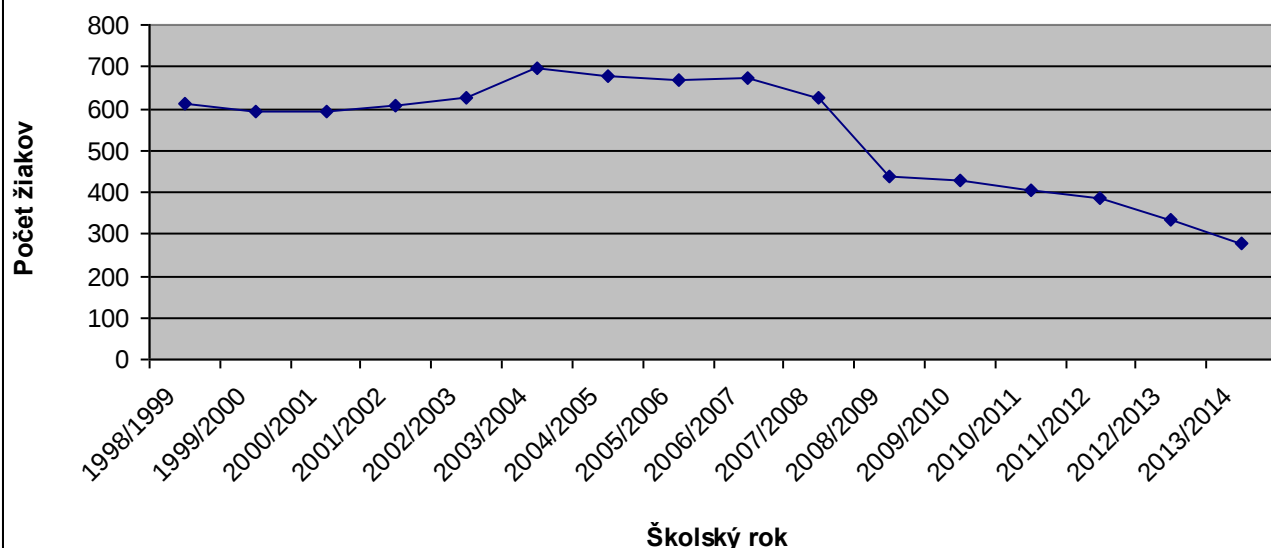
Tab. 20 Počet žiakov na stredných školách v meste Krupina v rokoch 1998 - 2014

Škola	Školský rok							
	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06
Gymnázium A. Sládkoviča	237	240	259	282	299	327	330	328
OA	133	115	111	117	114	125	129	128
SOŠ OaS	244	236	224	209	214	246	220	213
Spolu	614	591	594	608	627	698	679	669

Škola	Školský rok							
	2006/7	2007/8	2008/9	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Gymnázium A. Sládkoviča	332	323	309	298	291	272	242	196
OA	135	124	128	129	116	112	91	80
SOŠ OaS	204	180	-	-	-	-	-	-
Spolu	671	627	437	427	407	384	333	276

Zdroj: vlastná evidencia MsÚ

Počet žiakov na stredných školách v meste Krupina

Kultúra

Krupina patrí medzi najstaršie uhorské – teda i slovenské – mestá. V čase vzniku Uhorského štátu sa začlenila do nového štátneho útvaru. Do dejín najprv vchádza rieka Krupina (1135), potom krupinskí Sasi (1238) a napokon i samotné mesto, ktorému Belo IV. obnovil (1244) staršie, za tatárskeho vpádu (1241) stratené privilégia. Tieto privilégia hostom (Nemcom) zaručovali samosprávu v právnej, hospodárskej i cirkevnej oblasti. Vypelost' Krupiny dokladá významná architektonická dominanta mesta rímsko- katolícky Kostol Narodenia Panny Márie, datovaný do prvej tretiny 13. storočia, v čase udelenia mestských privilégií pravdepodobne už stál. Patrí medzi najväčšie románske kostoly na Slovensku. Počas 15. storočia v čase bojov Alžbety a V. Jagelovského o uhorský trón, bola Krupina obsadená vojskom J. Jiskru z Brandýsa (v službách kráľovnej Alžbety), pričom okolo kostola postavili bašty a spojili ich múrom. Dodnes sa zachovala takmer v pôvodnom stave len jediná z nich, tzv. Husistská bašta. V 16. – 17. storočí bola Krupina neustále pod hrozbou tureckého nebezpečenstva. Mesto bolo čiastočne vlastným nákladom a čiastočne nákladom krajiny opevnené (budovať hradby boli v Krupine aj obyvatelia okolitých stolíc a niektorých panstiev). Krupinské brány – Dolná a Horná brána sa spolu s bastiónmi, hradobným múrom a mestským hradom stali symbolom nedobytej Krupiny. K týmto symbolom sa okolo r. 1564 zaradila aj strážna veža Vartovky postavená na kopci Stražavár. Táto štvorcová stavba s ochodzou a schodmi – podobne ako ďalšie vartovky v iných mestách a kopcoch – bola dôležitým spojivom a obranným článkom Zvolenskej stolice. Počas 17. – 18. storočia bola Krupina známa tzv. bosoráckymi procesmi. Mučenie sa odohrávalo v Kopňovej pivnici pod mestským domom s „mučidlami“, ktoré sa dodnes zachovali v kriminalistickom múzeu v Budapešti. Okrem toho existovala ústna tradícia, ktorá hovorila o tom, že v Krupine upálili vraj poslednú bosorku v Európe (1741), čo však nezodpovedá skutočnosti – no ako legenda je veľmi dobrým príkladom odrazu historických skutočností uplatňovania práva meča v rámci Krupinského práva.

Tolerančný patent vytvoril možnosti slobodnejšieho vyznávania aj ostatných konfesií, vďaka čomu si mohli evanjelici augsburského vyznania v Krupine postaviť kostol, ktorý už r. 1796 stál. Neskôr k nemu pristavili vežu, ktorá zhorela, a tak v r. 1829 postavili súčasnú stavbu veže.

V rámci rekatolizačných snáh boli do Krupiny povolaní piaristi. Ich pozitívnu úlohou – navzdory rekatolizácii – bolo to, že tu mohli študovať i chudobné deti aj z protestantských rodín. Študenti gymnázia nacvičovali a predvádzali divadelné hry, inšpirované najmä antickými hrami. Krupinské gymnázium tu fungovalo až do začiatku druhej polovice 19. storočia. Tu študovali viaceré slovenské osobnosti – napríklad súrodenci Braxatorisovci, ktorých rodina v regióne a v Krupine pôsobila od konca 18. storočia. Ondrej Braxatoris napísal o Krupine prvú vytlačenú monografiu Letopisové krupinští (1810). Andrej Braxatoris – Sládkovič sa r. 1820 v Krupine narodil.

V meste Krupina v rámci kultúrnych zariadení pôsobia: Mestská knižnica, FS Hont, Múzeum A. Sládkoviča, Kino Kultúra a Informačné centrum.

Mestská knižnica je verejnou, univerzálnou knižnicou pre mesto Krupina a okolie. Plní dôležité úlohy v oblasti vzdelávania a výchovy obyvateľov mesta a regiónu. V súčasnosti je knižnica umiestnená na prvom poschodí Boryho domu (známeho tiež ako Blažkovičov dom) na Svätotrojičnom námestí. Od 1. júna 2007 bola Mestská knižnica organizačnou zložkou Mestského úradu v Krupine. V roku 2010 sa stala súčasťou Kultúrneho centra a Múzea A. Sládkoviča v Krupine a od 1.1.2014 sa znovu stala organizačnou zložkou Mestského úradu v Krupine. V roku 2014 bolo v Mestskej knižnici Krupina evidovaných 774 čitateľov. Počas roka si čitatelia vypožičali 30 755 knižničných jednotiek. Ku koncu roku 2014 evidovala knižnica 19 720 knižničných jednotiek a do knižnice pribudlo 419 nových knižničných jednotiek.

V roku 2012 založila Mestská knižnica v spolupráci s Klubom dôchodcov učiteľov a Strednou odbornou školou v Krupine Literárnu cukráreň, kde organizuje literárne besedy so súčasnými slovenskými spisovateľmi.

V meste pôsobí aj folklórny súbor Hont, ktorý bol založený v januári 1993 a vo svojej tradícii pokračuje dodnes. Súbor má 48 členov a pravidelne sa zúčastňuje folklórnych festivalov po celom Slovensku napr. v Hrušove, v Detve, v Podhorí. Taktiež sa zúčastňuje súťažných a nesúťažných prehliadok organizovaných Národným osvetovým centrom a niekoľkokrát sa úspešne predstavil aj v zahraničí (Nemecko, Chorvátsko, Taliansko, Francúzsko, Sardínia, Česko, Švajčiarsko, Maďarsko). Kolektív folklórneho súboru je tvorený prevažne študentmi a mladými ľuďmi z Krupiny a okolia. Činnosť folklórneho súboru je zaujímavá hlavne tým, že sa ako jeden z mála súborov zameriava a spracováva hudobný, tanečný a spevný materiál z oblasti bývalej Hontianskej župy so zreteľom na oblasť Krupinskej planiny.

V oblasti kultúry mesta Krupina je dôležitým subjektom Kino Kultúra a Amfiteáter Viliama Polónyiho. Kino Kultúra sídli v priestoroch na Sládkovičovej ulici. Kino je klasické jednosálové s kapacitou 224 čalúnených miest na sedenie. Budova kina je vo vyhovujúcom stave, postupne sa však plánuje začať s rekonštrukciou jej interiérových prvkov, výmenou okien, zateplením a celkovou novou architektonickou koncepciou, ktorá prispeje k modernizácii priestorov, skvalitneniu služieb a tiež zvýšeniu návštevnosti. Amfiteáter Viliama Polónyiho je umiestnený v pôvodnom bastióne mestských hradieb, čím vyniká spomedzi ostatných letných kín na Slovensku. V rokoch 2013 a 2014 Mesto Krupina zrealizovalo dôležité opravy a úpravy priestoru amfiteátra – sociálne zariadenia, pódium, ochranné maľby a nátery a v súčasnosti je realizovaná len údržba zariadenia. Amfiteáter je využívaný od apríla do septembra, organizujú sa rôzne kultúrne – spoločenské podujatia ako koncerty, prehliadky heligonkárov, gazdovský jarmok, akadémiie školských zariadení a pod.

Kino Kultúra a Amfiteáter Viliama Polónyiho v roku 2014 prešli vďaka projektu z Audiovizuálneho fondu procesom digitalizácie a v súčasnej dobe ponúkajú návštevníkom kvalitný filmový zážitok. Z dôvodu zastaralého technického vybavenia kina nebolo možné do roku 2014 premietiť aktuálne filmové tituly a samotné premietanie bolo obmedzené len na medzinárodný festival filmov o životnom prostredí – Envirofilm. Po zdigitalizovaní kina technológiou D – Cinema sa podstatne zvýšil záujem o návštevu zariadenia. Za obdobie od začiatku digitalizácie až po september 2015 Kino Kultúra navštívilo 5194 divákov a bolo premietaných 106 filmových titulov. Projektor zakúpený prostredníctvom projektu Digitalizácie je využívaný nielen v priestoroch kina, ale aj počas premietania v rámci Letného kina na Amfiteátri Viliama Polónyiho.

Mesto Krupina je známe niekoľkými svojimi významnými a úspešnými rodákmi. Najznámejším z nich je spisovateľ Andrej Sládkovič, podľa ktorého je pomenované múzeum sídliace na Sládkovičovej ulici. Múzeum svoju činnosť prevádzkuje od roku 1965. Múzeum sídli v budove, ktorej technický stav je nevyhovujúci, vyžaduje si stavebné úpravy na riešenie statiky a zemnej

vlhkosti. Mesto Krupina má spracovanú projektovú dokumentáciu, ktorá obsahuje komplexné riešenie nielen budovy múzea ako národnej kultúrnej pamiatky, ale aj depozitáre a dvorovú časť. Medzi hlavné činnosti múzea patrí zbierkotvorná činnosť, výskumná činnosť a dokumentačná činnosť. Múzeum ponúka svojim návštevníkom stálu expozíciu s názvom Z histórie Krupiny, ktorá je rozdelená do dvoch celkov- história mesta a literárna časť, ktorá je venovaná osobnostiam a rodákovi z Krupiny A. Sládkovičovi a E. M. Šoltésovej. V múzeu sú realizované aj krátkodobé výstavy rôzneho zamerania od historických tém, národopisné výstavy spojené s prezentáciou obcí regiónu, cez prírodopisné a náučné výstavy, až po výtvarné a vedecko-technické témy výstav. V múzeu je každoročne nainštalovaných niekoľko dočasných výstav.

V meste Krupina pôsobí aj Divadelný ochotnícky súbor Braxatoris, ktorý každoročne pripravuje pre obyvateľov mesta nové spracovania divadelných hier. Súbor sa prezentuje aj prostredníctvom vystúpení v okolitých obciach. V roku 2011 súbor získal so svojim spracovaním predstavenia Hra je hra víťazstvo regionálnej prehliadky divadelných ochotníckych súborov Podpoľania a Hontu.

V meste Krupina pôsobia aj tri Kluby dôchodcov: Klub dôchodcov učiteľov, Kresťanský klub dôchodcov a Mestská organizácia Jednoty dôchodcov, ktoré celoročne pripravujú akcie pre svojich členov. V kluboch sa stretávajú pri tradičných aktivitách ako sú pečenie, varenie, posedenie pri káve, kde sa spolu rozprávajú, hrajú karty a aj si spoločne zaspievajú. Bežné stretnutia sú doplnené o zaujímavé prednášky o zdraví, bezpečnosti v premávke a o témach, ktoré sú pre seniorov zaujímavé a nápomocné v bežnom živote.

Mesto Krupina v spolupráci s rôznymi organizáciami každoročne organizuje pre svojich obyvateľov rôzne kultúrne – spoločenské podujatia, ktoré majú stálu a dlhoročnú tradíciu. Okrem nich priebežne počas roka ponúka svojim obyvateľom aj rôzne príležitostné divadelné predstavenia a koncerty.

Tab. 21 Tradičné podujatia v meste Krupina

Názov podujatia	Organizátor	Mesiac
Vítame Nový rok	Mesto Krupina	január
Novoročný koncert	Spevácky zbor	január
Wonderland	Centrum voľného času- Domček	február
Oslavy oslobodenia Mesta Krupina a Beh oslobodenia Mesta Krupina	Oblasťná organizácia slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Mesto Krupina	marec
Oblievačka po Hontiansky	FS HONT	marec- apríl
Deň Zeme	Organizácie v meste	apríl
Cena Krupina- cyklistické preteky	Cyklistický klub Krupina Mesto Krupina	apríl
Lampiónový sprievod	Oblasťná organizácia Smer SD Primátor mesta	apríl
Stavanie májov	FS HONT	máj
Jarný gazdovský jarmok	Mesto Krupina	máj
Výročie ukončenia II. Svetovej vojny	Oblasťná organizácia slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Mesto Krupina	máj
Vatra oslobodenia	Oblasťná organizácia Smer SD	máj
Noc múzeí a galérií	Mesto Krupina	máj
Spievanky pod Vartovkou	Centrum voľného času- Domček	máj
Rúcanie májov	FS HONT	máj
Medzinárodný deň detí	Centrum voľného času- Domček	jún
Krupinská cyklistická liga	Cyklistický klub Krupina	jún
Dni mesta Krupina	Mesto Krupina	jún
Večer Slávy	Centrum voľného času- Domček	jún
Cechové hry Krupinské	Mesto Krupina	jún
Furmanské preteky	Asociácia Furmanov Slovenska	júl
Hasičská súťaž THHL	Dobrovoľnícky hasičský zbor Krupina	júl

Spomienka na Slovenské národné povstanie	Oblasťná organizácia slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Mesto Krupina	august
Vatra SNP	Oblasťná organizácia Smer SD	august
Krupinský kotlík	Krupina Otvorené mesto	august
„Fun- Run“ beh pre radosť	A. Trtolová, P. Miškovová	september
Partizánska Vatra	Oblasťná organizácia slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Mesto Krupina	september
Jesenný jarmok	Mesto Krupina	október
Čaro zrelosti	Mesto Krupina	október
Krupinská heligónka	Mesto Krupina	november
Tradičná zabíjačka	Oblasťná organizácia Smer SD	november
Mikuláš v Domčeku	Centrum voľného času- Domček	december
Vianočný radničný rínek	Mesto Krupina	december
Silvestrovský beh ulicami mesta	Mesto Krupina	december

V meste Krupina pôsobí niekoľko desiatok záujmových klubov a združení, z ktorých medzi najvýraznejšie patria kluby a združenia vymenované v tabuľke.

Tab. 22 Kluby a združenia pôsobiace v meste

Oblasť pôsobenia	Názov subjektu
Kultúra	FS HONT
	DOS Braxatoris
	DFS Vartášik
	Jednota dôchodcov na Slovensku
	Spevácky zbor pri rímsko- katolíckom kostole
	Tanečná skupina FRESH
Šport	Telovýchovná Jednota- Športové kluby Krupina
	Strelecký klub Krupina
	Telovýchovná jednota KTK
	Mestský futbalový klub STROJÁR
	Cyklistický klub
	Športový klub polície
	TJ ŠK Volejbalový klub Krupina
	Hokejbalový klub
Voľný čas	Dobrovoľný hasičský zbor
	Tekovsko- hontianska hasičská liga Krupina
	Slovenský rybársky zväz
	OkO Slovenský poľovnícky zväz
	Krupinský vinársky spolok
Cestovný ruch a regionálny rozvoj	Slovenský klub turistov
	Verejno- súkromné partnerstvo Hontiansko- Dobronivské
	Informačné centrum mladých Krupina
	Mikroregión Krupinská planina
Sociálne služby	Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Krupine
	Centrum sociálnych služieb Krupina

Podľa registra nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok Pamiatkového úradu Slovenskej republiky máme v meste Krupina evidované nasledovné pamiatkové objekty:

Tab. 23 Pamätné tabule v meste Krupina

Názov	Stav	Umiestnenie
Pamätná tabuľa A. Sládkoviča	vyhovujúci	Sládkovičova ulica 13
Pamätná tabuľa revolučného NV	vyhovujúci	Svätotrojičné nám. 4
Pamätná tabuľa E.M.Šoltésová	vyhovujúci	Svätotrojičné nám. 21

Tab. 24 Pamiatkové objekty v meste Krupina

Náhrobník rumunského vojaka	vyhovujúci	Starý cintorín
Hradbový múr – mestské hradby	vyhovujúci	Park Andreja Sládkoviča
Bastión- mestské hradby	vyhovujúci	Park Andreja Sládkoviča
Veža strážna- protiturecká	vyhovujúci	Stražavár
Zaniknutý kostol na Petre-archeologické nálezisko	zasypaný	Na kopci Bok
Mestský park	vyhovujúci	ul. 29. augusta
Pomník so sochou A.Sládkoviča	vyhovujúci	Park Andreja Sládkoviča
Kostol- Bazilika narodenia Panny Márie	vyhovujúci	BočKayho nám.
Múr hradbový- opevnenie kostola s baštou – Kostol narodenia Panny Márie	vyhovujúci	BočKayho nám.60
Socha sv. Jána Nepomuckého	narušený	V kostole narodenia Panny Márie
Kláštór piaristov	po rekonštrukcii (Domov sociálnych služieb „Nádej“ Krupina n. o.)	Sládkovičova ul. 10
Súsošie Najsvätejšia Trojica	vyhovujúci	Svätotrojičné námestie
Pomník sovietskej armády	vyhovujúci	Svätotrojičné námestie

Tab. 25 Pamiatkové objekty – domy

Dom meštiansky	po rekonštrukcii (obytný dom)	Partizánska ulica 6
Dom remeselnícky	po rekonštrukcii (obytný dom, obchodná prevádzka)	Pribinova 1
Dom meštiansky	nevyhovujúci (Múzeum Andreja Sládkoviča)	Sládkovičova ul. 20
Dom pamätný	vyhovujúci (obytný dom)	Sládkovičovo nám. 13
Remeselnícky dom	vyhovujúci (obchodná prevádzka)	Nám SNP 19
Remeselnícky dom	po rekonštrukcii (obchodná prevádzka)	Nám SNP 20
Meštiansky dom	po rekonštrukcii (obytný dom)	Svätotrojičné námestie 2
Pamätný dom- sídlo revolučného NV	vyhovujúci (MsÚ Krupina)	Svätotrojičné nám 4
Dom meštiansky	vyhovujúci (IC, knižnica, obchodná prevádzka)	Svätotrojičné námestie 15

Šport a voľný čas

Mesto Krupina ponúka pre svojich obyvateľov pomerne širokú škálu možností športového vyžitia a trávenia voľného času. V letných mesiacoch je pre obyvateľov mesta sprístupnené kúpalisko Tepličky, na ktorom sa nachádzajú dva stále bazény a jeden nafukovací bazén pre najmenšie deti. Kúpalisko prešlo čiastočnou rekonštrukciou a ponúka svojim návštevníkom zrekonštruované priestory šatní a sociálnych zariadení. V areáli kúpaliska sa nachádza novovybudované detské ihrisko a tiež ihrisko pre plážový volejbal.

V blízkom okolí mesta sa nachádza aj vodná nádrž Bebrava, ktorá tiež ponúka možnosti na oddych a relax v prírode napríklad pri rybolove.

Obyvatelia mesta môžu v sezóne využívať aj cyklistickú trasu Krupinský okruh, ktorej trasu tvoria body Krupina – Vajsov – Pod Habankami – Šváb – Žibritov – Štangarigel – Líška – Krupina s prepojením na Hontiansku cyklomagistralu (Bzovík – Zaježová).

V okolí mesta sa nachádzajú dva náučné a tri turistické chodníky. Náučný chodník „Cesta zdravia a poznania“ má dĺžku 24 kilometrov a vedie Krupinskou planinou. Nachádza sa na ňom 17 náučných tabúl so zaujímavosťami na trase – informácie o obciach, rastlinstve a živočíšstve, historických pamiatkach (Vartovka, Hrad Čabrad), ale aj o miestnych poverách. Druhým náučným chodníkom je Žibritovský chodník, ktorého dĺžka je 4 kilometre. Patrí do série náučných chodníkov Banskštiavnického geoparku, ktorý je vybudovaný na pozostatkoch najväčšej sopky v strednej Európe – Štiavnického stratovulkánu, ktorý na úpätí dosahoval priemer až 50 km a výšku cez 4000 m. Žibritovský chodník má 4 zastávky, ktoré informujú o geologickej histórii tohto územia, o Andrejovi Kmeťovi, ako aj o záhadných znakoch na kamenných stenách prírodnej pamiatky Krupinských bralcov. Náročnosť tohto náučného chodníka je klasifikovaná ako nenáročná.

V rámci mesta Krupina a jeho blízkeho okolia sa nachádzajú aj tri turistické chodníky:

- Krupina – Čabrad,
- Babiná- ObÚ Žibritov,
- Kuštrovka – Prírodná pamiatka Sixová stráň.

V meste sa nachádzajú dve telocvične, ktoré sú sústredené v areáli škôl a ich stav je vyhovujúci. Telocvičňa pri Základnej škole E. M. Šoltésovej bola v roku 2015 zdemolovaná kvôli havarijnému stavu a do prvej polovice roku 2016 by mala na jej mieste vyrásť nová športová hala.

Nachádza sa tu niekoľko detských ihrísk, z toho päť spravuje priamo Mesto Krupina. Ihriská ponúkajú možnosti trávenia voľného času pre deti a mládež a tiež pre matky s deťmi.

Matky s najmenšími deťmi majú možnosť stretávať sa aj v Materskom centre Sovička, ktoré je súčasťou Centra voľného času. Tu majú vytvorené priestory na spoločné aktivity – hry, prednášky alebo tvorivé dielne.

Navštevovaným je aj detské dopravné ihrisko, ktoré sa nachádza v areáli Centra voľného času. Vybavené je trvalým automatickým svetelným signalizačným zariadením, zvislým aj vodorovným dopravným značením. Situácia výcvikového priestoru imituje modely reálnych situácií v dopravnej premávke a okrem voľnočasových aktivít sa tu organizuje aj dopravná výchova a rôzne postupové obvodné či okresné súťaže.

V meste sa nachádza aj Mestský štadión, ktorého súčasťou je veľké futbalové ihrisko, tréningové futbalové ihrisko, bežecký okruh a volejbalové ihrisko. Pôsobí tu futbalový klub MFK Strojár Krupina a pravidelne sa tu konajú súťažné futbalové zápasy od prípravky až po dospelých, ktorí hrajú v súčasnosti I. triedu Zvolen. Priestory štadiónu sú často využívané aj školami a inými organizáciami pôsobiacimi v meste na prípravu rôznych akcií. Stav štadióna je vyhovujúci. V minulosti Mesto Krupina investovalo vlastné prostriedky do rekonštrukcie sociálnych zariadení, ochranných náterov kovových aj drevených konštrukcií tribúny.

V meste v oblasti futbalu pôsobia dva futbalové kluby: MFK Strojár a Športový klub polície.

V meste Krupina svoju činnosť vykonáva aj Volejbalový klub, v rámci ktorého súťažne pôsobia družstvá junioriek, kadetiek, mladších a starších žiačok. Súťažné zápasy týchto družstiev majú pomerne vysokú návštevnosť.

Každoročne sa konajú športové udalosti súvisiace s jednotlivými klubmi pôsobiacimi v meste, napríklad Cena Krupiny – medzinárodné cyklistické preteky alebo Krupinská cyklistická liga.

V meste pôsobí Cyklistický klub, ktorý tieto podujatia usporadúva v spolupráci s mestom. Mesto v oblasti cyklistiky významne reprezentuje jeho rodáčka Alžbeta Pavlendová, ktorá sa stala Majsterkou Slovenska v časovke v roku 2013.

Mesto Krupina a jeho obyvatelia kráčajú s novými trendmi, čo je vidieť aj na usporadúvaní bežeckých pretekov a akcií spojených s behom. Pomerne mladú, ale za to úspešnú tradíciu majú podujatia ako „FUN-RUN“ Beh pre radosť, Beh oslobodenia mesta Krupina, Silvestrovský beh ulicami mesta.

Vhodné podmienky pre priaznivcov tenisu ponúka Krupinský tenisový klub, ktorého členovia aktívne pôsobia v rámci podpoliansko-hontianskej tenisovej ligy. V meste Krupina sa nachádzajú dve miesta s tenisovými kurtmi.

Jednou zo zaujímavých možností trávenia voľného času v meste Krupina je novopostavené športovisko kalisteniky, ktorých sa na Slovensku nachádza len pár. Kalistenika alebo street workout je aktivita zameraná na cvičenie s vlastnou váhou tela.

Ďalším výrazným športovým klubom pôsobiacim v meste Krupina je hokejbalový klub. Ihrisko, na ktorom sa hráči hokejbalového klubu stretávajú, sa nachádza na Špitzerovej ulici. Krupinskí hokejbalisti sa zúčastňujú rôznych turnajov a súťaží a niektoré z nich sami usporadúvajú.

Pre obyvateľov mesta, ktorí majú radi adrenalínovejšie trávenie voľného času, je v ponuke paintbalové ihrisko, ktoré je vybudované neďaleko vodnej nádrže Bebrava. Ihrisko funguje od roku 2010 a rozprestiera sa na trávnom povrchu. Vo vlastníctve má výstroj pre 30 hráčov a pre svojich návštevníkov ponúka aj možnosť prespania.

Ďalšou zaujímavou možnosťou trávenia voľného času je novovybudovaný Bowling bar, ktorý sa nachádza na Kuzmányho ulici. Svojim návštevníkom ponúka nielen príjemné strávenie voľného času, ale aj rôzne turnaje a súťaže.

Medzi najznámejšie športové združenia pôsobiace v meste patria:

- Slovenský klub turistov,
- Krupinský tenisový klub,
- Cyklistický klub Krupina,
- Hokejbalový klub,
- Mestský futbalový klub Strojár,
- Športový klub polície,
- TJ ŠK Volejbalový klub Krupina.

Tab. 26 Športové zariadenia v meste

Športové zariadenie	Počet
Futbalové ihrisko	1
Štadión	1
Multifunkčné ihrisko	2
Detské ihrisko	5
Tenisové kurty	2
Telocvičňa	2
Fitnesscentrum	2
Kúpalisko	1
Lyžiarske stredisko	1
Sauna	1
Relaxačné centrum	1

Cestovný ruch

Mesto Krupina a jeho okolie má priaznivé podmienky na rozvoj cestovného ruchu. V centre mesta sídli Informačné centrum. Návštevníci a obyvatelia mesta tu môžu získať potrebné informácie a propagačné materiály. Informačné centrum poskytuje informácie turistického charakteru, informácie týkajúce sa kultúrnych, historických a prírodných pamiatok v meste a jeho blízkom okolí. Tiež poskytuje informácie o ubytovaní a možnosti stravovania v rámci mesta. Okrem vyššie vymenovaných služieb kancelária ponúka aj možnosť zakúpiť si rôzne suveníry, pohľadnice a propagačné materiály.

Významnú úlohu v oblasti cestovného ruchu v meste Krupina zohráva aj Múzeum Andreja Sládkoviča.

V meste sa nachádzajú kultúrne, historické pamiatky a prírodné zaujímavosti, ktoré tvoria základ pre rozvoj cestovného ruchu v meste. Medzi kultúrno-historické pamiatky mesta atraktívne pre návštevníkov mesta patria:

- Vartovka- protiturecká pozorovacia strážna veža,
- Rímskokatolícky kostol Narodenia Panny Márie – románskatrojloďová bazilika,
- evanjelický kostol,
- Rodný dom spisovateľa Andreja Sládkoviča,
- Husitská bašta,
- Krupinské pivnice.

Mesto Krupina so svojim územím spadá do chránenej krajinskej oblasti Štiavnické vrchy, preto má mesto možnosť ponúknuť svojim návštevníkom aj prírodné zaujímavosti. Medzi najznámejšie patria:

- Národná prírodná rezervácia Mäsiarsky bok,
- Krupinské bralce – Štangarígel',
- Prírodná pamiatka – Sixovastráň,
- Turecké studne,
- Vodné dielo Bebrava- neďaleko tohto vodného diela boli objavené základy stredovekého Kostola sv. Petra.

Ubytovacie a stravovacie služby v meste Krupina sú sústredené nielen v centre mesta, ale aj v jeho okrajových častiach. Návštevníkom mesta je ponúknutá aj možnosť ubytovania v chatovej oblasti mimo mesta. Ubytovacie možnosti v meste ponúka 8 ubytovacích zariadení s celkovým počtom 109 lôžok.

Tab. 27 Ubytovacie zariadenia v meste Krupina

Názov zariadenia	Adresa	Ubytovacia kapacita – počet lôžok
Hotel Slovan	Čsl. Armády 595/15	32
Apartmány na rínku	Námestie SNP 21	8
Penzión&Restaurant HANIŠBERG	Poloma 1304	12
Honstav	Kuzmányho 22	9
Hostinec Relax	Kuzmányho 20	8
Chata Mojžišová	Stará hora 1442	12
Turistická ubytovňa	Osloboditeľov 923	16
Chata Šváb	Šváb	12
Spolu	8 ubytovacích zariadení	109 lôžok

V meste sa nachádza 11 stravovacích a reštauračných zariadení, ktorých služby využívajú nielen návštevníci mesta, ale aj obyvatelia Krupiny. Návštevníci a obyvatelia mesta sa môžu stravovať v nasledovných zariadeniach:

- Reštaurácia Life Club
- Hotel Slovan,

- CITY Bar,
- Pizzeria CALVA,
- Pohostinstvo Relax,
- Reštaurácia HONT,
- Penzión & Restaurant HANIŠBERG,
- Reštaurácia HONTSTAV,
- Pizzeria PARADISSO,
- Jedáleň GALAXIA,
- U konička.

Sociálne služby

Poskytovanie sociálnych služieb v meste Krupina je zabezpečované verejnými aj neverejnými poskytovateľmi. Banskobystrický samosprávny kraj je zriaďovateľom zariadenia Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb v Krupine, ktoré poskytuje kapacity pre 41 klientov a sídli na Partizánskej ulici. Ďalej v meste pôsobí Domov sociálnych služieb Nádej, ktorý je neziskovou organizáciou a sídli v budove bývalého piaristického kláštora na Sládkovičovej ulici. Zriaďovateľom Domova sociálnych služieb Nádej je Národné združenie Spolkov kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul na Slovensku. DSS Nádej poskytuje kapacitne ubytovanie pre 38 klientov. V meste Krupina pôsobí aj Centrum sociálnych služieb Krupina – občianske združenie, ktoré je registrovaným neverejným poskytovateľom sociálnych služieb. Poskytuje služby základného sociálneho poradenstva, opatrovateľskú službu, sprostredkovanie osobnej asistencie, zariadenie núdzového bývania a službu denného stacionára. Ďalej prevádzkuje aj zariadenie núdzového bývania, ktoré je umiestnené v dvoch budovách. Jedna časť zariadenia pre 5 klientov a kancelária sociálnych poradcov sa nachádza na poschodí v prenajatých priestoroch "Katolíckeho domu" na Sládkovičovej ulici v Krupine. Druhá časť zariadenia núdzového bývania pre 10 osôb je umiestnená na Ul. 29. augusta v Krupine. Na prízemí zariadenia na Sládkovičovej ulici je v prevádzke denný stacionár pre zdravotne ťažko postihnutých občanov a seniorov. V rámci centra sociálnych služieb pôsobí aj chránená dielňa, ktorá zamestnáva zdravotne postihnutých občanov, ktorí pomáhajú pri poskytovaní sociálnych služieb. Ďalší domov sociálnych služieb v meste Krupina je DSS Svetlo, ktorý je neziskovou organizáciou a sídli v nemocnici. Kapacitne poskytuje lôžka pre 25 klientov.

V meste Krupina pôsobí aj resocializačné COR centrum Krupina. COR centrum n. o. je resocializačné stredisko, ktoré vykonáva opatrenia v súlade so Zákonom NR SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Resocializačné stredisko sa podľa tohto zákona zriaďuje za účelom aktivizovania vnútorných schopností detí a plnoletých fyzických osôb na prekonanie psychických dôsledkov, fyzických dôsledkov a sociálnych dôsledkov drogových závislostí, alebo iných závislostí a na opätovné zapojenie sa do života v prirodzenom prostredí. COR centrum sídli na ulici Janka Jesenského a poskytuje kapacity pre 25 klientov.

V meste pôsobí aj Mestská organizácia Jednoty dôchodcov, ktorá celoročne pripravuje akcie pre svojich členov. V klube sa stretávajú aj pri tradičných aktivitách ako sú pečenie, varenie, posedenie pri káve. Bežné stretnutia sú doplnené o zaujímavé prednášky o zdraví, bezpečnosti v premávke a o témach, ktoré sú pre seniorov zaujímavé a nápomocné v bežnom živote.

Od roku 2009 sa v Krupine realizuje projekt Terénnej sociálnej práce (TSP), v rámci ktorého pôsobí jeden terénny sociálny pracovník a jeden asistent TSP. Projekt TSP sa zameriava na jedincov ohrozených sociálno – patologickými javmi a osoby v sociálnej núdzi. Terénny sociálny pracovník poskytuje občanom z týchto skupín pomoc pri riešení problémov a pracujú s klientom priamo v jeho prirodzenom prostredí, čo je špecifikom tejto práce. Terénna sociálna práca by mala priniesť zlepšenie životnej situácie a integráciu sociálne vylúčených skupín obyvateľov s ohľadom na špecifické potreby, integráciu cieľovej skupiny obyvateľstva na trh práce, zlepšenie sociálnej situácie jednotlivcov, rodín a komunity so zameraním na zvýšenie ich aktivity a na

preberanie zodpovednosti za riešenie svojej situácie. Cieľovými skupinami tohto projektu sú zdravotne ťažko postihnutí, osoby v hmotnej núdzi, marginalizovaná rómska komunita, dlhodobo nezamestnaní, mnohohdetné rodiny s nezaopatrenými deťmi, osoby bez domova, deti vracajúce sa z detských domovov, občania vo výkone a po výkone trestu odňatia slobody. V roku 2013 mesto Krupina evidovalo približne 802 príslušníkov marginalizovanej rómskej komunity, približne 1000 zdravotne ťažko postihnutých osôb, 25 mnohohdetných rodín s nezaopatrenými deťmi, 3 deti vracajúce sa z detského domova, 5 občanov vo výkone a po výkone trestu odňatia slobody, 705 žiadostí osôb v hmotnej núdzi – pre spoločne posudzované osoby. Ďalej na území mesta bolo v roku 2013 evidovaných 47 osôb s trvalou adresou „Mesto Krupina“, pričom väčšina z nich má uvedený prechodný pobyt na podnájme priamo v meste alebo mimo neho, prípadne sa zdržiava v zahraničí, čiže reálny počet osôb, ktoré bez vlastného alebo aj vlastným pričinením prišli o strechu nad hlavou, bol 20 osôb.

Bývanie

Nájomné byty vo vlastníctve Mesta Krupina spravuje obchodná spoločnosť Mestský bytový podnik s.r.o.. K jeho hlavným činnostiam patrí aj prenájom nebytových priestorov v mestských budovách pre prevádzkovanie obchodu, služieb, poradenstva a iných podnikateľských služieb. Spoločnosť spravuje 402 bytových jednotiek v bytových domoch, z čoho mestské nájomné byty predstavujú až 34 % (v roku 2014 to bolo 136 bytov). Ostatné byty spravuje Mestský bytový podnik, s.r.o. pre Spoločenstvo vlastníkov bytov a na základe zmluvy o výkone správy.

Byty nižšieho štandardu pre sociálne znevýhodnených vo vlastníctve mesta sa nachádzajú v sociálnej ubytovni (8 bytov) v lokalite Červená hora. Mesto Krupina má vo vlastníctve 10 bytových domov, ktoré boli postavené s využitím dotácie z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR a úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania. Aktuálne prebieha proces prevodu vlastníckych práv k ďalšiemu bytovému domu, v ktorom sa nachádza 16 bytových jednotiek.

Tab. 28 Bytové domy vo vlastníctve mesta

Lokalita	Počet bytových domov	Počet bytových jednotiek
Sídlisko Majerský rad	1	44
Šoltésovej ulica	1	4
Hviezdoslavova ulica	1	8
Špitzerova ulica	7	80
Spolu	10	136

Služby

Krupina je okresným mestom a tým aj administratívnym centrom, v ktorom sídlia viaceré inštitúcie zabezpečujúce výkon:

- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen- pracovisko Krupina,
- Daňový úrad Banská Bystrica- pracovisko Krupina,
- Okresný úrad Krupina- odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Zvolen, odbor živnostenského podnikania- pracovisko Krupina,
- Správa katastra Krupina.

Nachádzajú sa tu dva kostoly, pošta, notársky úrad, sobášna sieň, dva domy smútku, dva cintoríny, tržnica, predajne, stravovacie a ubytovacie zariadenia, dve čerpacie stanice, servis vozidiel a ďalšie služby pre občanov mesta ako aj okolitých obcí.

Budova Mestského úradu sa nachádza priamo v centre mesta, takže je obyvateľom mesta dobre prístupná, aj keď by do budúcnosti bolo vhodné riešiť debarierizáciu budovy. Mestský úrad poskytuje občanom mesta komplexné služby na jednom mieste. Mestský úrad je prístupný obyvateľom mesta počas stránkových hodín, ktoré sú každý pracovný deň.

Mesto Krupina je vlastníkom viacerých objektov občianskej vybavenosti, ako sú administratívna budova MsÚ, Dom služieb, budova verejného WC, budova Mestskej tržnice, budovy starého a nového domu smútku, sociálna ubytovňa Červená Hora, budova Kina Kultúra a stavba letného kina, budova Múzea A. Sládkoviča, budova Mestskej knižnice, budova nemocnice, štadión, cintoríny, budovy škôl. Samospráva zabezpečuje občianske obrady, údržbu cintorínov a realizuje tiež pravidelné čistenie a údržbu verejných priestranstiev v mestevrátane parkovísk.

Bezpečnosť a poriadok

V meste Krupina pôsobia viaceré inštitúcie, ktoré zabezpečujú bezpečnosť. Sú to najmä: Mestská polícia, ktorá sídli v budove MsÚ a Obvodné oddelenie Policajného zboru SR, ktoré sídli na Kalinčiakovej ulici. Mestská polícia zabezpečuje dodržiavanie verejného poriadku v meste a aktívne pôsobí v oblasti prevencie negatívnych spoločenských javov a dopravnej bezpečnosti aj prostredníctvom prednášok v školách a v centre voľného času. Príslušníci Mestskej polície každé ráno v pracovných dňoch vykonávajú dozor na priechodoch pre chodcov pri areáli škôl.

K bezpečnosti prispieva aj kamerový systém, ktorý sa od roku 2008 postupne rozširuje do všetkých exponovaných lokalít mesta. Prvá kamera bola zakúpená z vlastných zdrojov a počas svojej prevádzky prispela k riešeniu niekoľkých prečinov. V ďalšom roku bol Ministerstvom vnútra SR podporený projekt a kamerový systém sa rozšíril o 4 statické a 4 otočné kamery. V roku 2013 boli vďaka dotácii z MV SR dobudované ďalšie 2 kamery. V roku 2015 boli Mestu Krupina schválené financie na ďalšie rozšírenie kamerového systému o 3 kamery. Kamerový systém v meste je veľmi užitočný, pretože počas svojej prevádzky pomohol pri vypátraní a stotožnení viacerých páchatel'ov. Vo veľkej miere prispel k zvýšeniu bezpečnosti občanov a návštevníkov mesta. V súčasnosti mesto disponuje jedenástimi kamerami a ďalšie tri sú vo výstavbe.

V meste sa tiež nachádza Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru. Dobrovoľný hasičský zbor je tiež aktívny pri ochrane bezpečia a majetku obyvateľov mesta.

Mesto Krupina má 1 sklad civilnej ochrany, ktorý sa nachádza v suteréne Základnej školy J. C. Hronského na Školskej ulici. Každý druhý piatok v mesiaci dochádza k preskúšaniu sirén. Významným prvkom, ktorý prispieva k bezpečnosti obyvateľov mesta, je aj zrekonštruovaný mestský rozhlas, ktorý je k dispozícii v prípade vyhlásenia mimoriadnej situácie. Mesto je po rekonštrukcii vybavené bezdrôtovým mestským rozhlasom, ktorého výhodou je možnosť selektívneho vysielania. To znamená, že vysielaná informácia je šírená celoplošne do všetkých zón mesta, alebo len do konkrétnej zóny.

Zdravotníctvo

V meste Krupina sú zabezpečené služby v oblasti zdravotnej starostlivosti nielen na ambulantnej úrovni, ale tiež tu pôsobí Nemocnica Zvolen, a.s. Krupinská nemocnica sa od 1.12.2010 stala pracoviskom akciovej spoločnosti Nemocnica Zvolen, a.s. V nemocnici je poskytovaná zdravotná starostlivosť v nasledujúcich ambulanciách:

- interná ambulancia,
- chirurgická ambulancia,
- ortopedická ambulancia,
- geriatrická ambulancia,
- rádiológia.

V rámci svojho pôsobenia v meste má Nemocnica Zvolen záujem pokračovať v prevádzkovaní oddelenia dlhodobochorých, interného oddelenia, Domova sociálnych služieb a ambulantných a vyšetrovacích prevádzok nemocnice. Okrem ambulantných pracovísk v Nemocnici pôsobia aj dve oddelenia. Interné oddelenie disponuje 27 lôžkami, z čoho 4 lôžka sú so zvýšeným dohľadom a 2 lôžka sú nadštandardného typu. Mesačne nemocnica na tomto oddelení hospitalizuje viac ako 150 pacientov. Okrem tohto oddelenia sa v Nemocnici nachádza aj oddelenie pre dlhodobochorých. Oddelenie dlhodobochorých sa riadi koncepciou odboru geriatrickej, poskytuje zdravotnú

starostlivosť pacientom s komplikáciami viacerých chronických chorôb dospelého veku, ktorých základné diagnózy sú známe a stav nevyžaduje intenzívne vyšetrowanie, ale vyžaduje liečbu, rehabilitáciu, ošetrovanie a nácvik bežných denných činností. Na oddelení sa nachádza 22 lôžok.

Pohotovostná lekárska služba v meste zriadená nie je. V nevyhnutných prípadoch je potrebné sa obrátiť na Pohotovostnú lekársku službu vo Zvolene. V meste sa však nachádza stanica Rýchlej zdravotníckej pomoci, ktorá sídli na Kuzmányho ulici a zabezpečuje rýchlu zdravotnícku pomoc pre obyvateľov Krupiny ako aj pre obyvateľov ostatných obcí Krupinského okresu.

Pri nemocnici sídli aj laboratórium, ktoré patrí pod neštátne zdravotnícke zariadenie Nemocenská BB, s.r.o.. Zariadenie biochémie Krupina sídli na ul. 29. augusta a je prevádzkované v dennej smene. Na pracovisku Krupina sa nachádza úsek prijímania a spracovania materiálu, hematologický úsek a biochemický úsek.

V meste majú svoje sídlo aj dve prevádzky zaoberajúce sa zubnou technikou. Jedna so sídlom na Prostrednej ulici a jedna má svoje sídlo na ulici E.M.Šoltésovej.

V meste Krupina sa nachádzajú tri lekárne, ktoré zabezpečujú lekárenské služby pre obyvateľov mesta nielen počas pracovného týždňa, ale prostredníctvom striedavého systému aj počas víkendov a sviatkov.

Tab. 29 Ambulancie v meste Krupina

Ambulancie	Počet
Detské ambulancie	3
Praktickí lekári pre dospelých	3
Diabetologická ambulancia	1
Gynekologické ambulancie	2
Ambulancia klinickej imunológie a alergiológie	1
Kožná ambulancia	1
Krčná – ušná- nosová ambulancia	1
Očná ambulancia	1
Psychiatrická ambulancia	1
Stomatologické ambulancie	4
Neurologická ambulancia	1
Logopedická ambulancia	1
Ortopedická ambulancia	1
Fyziatricko- rehabilitačné centrum	1

Životné prostredie

Územie katastra mesta Krupina sa z geologického hľadiska radí do dvoch hlavných oblastí - Štiavnické vrchy a Krupinská planina. Z hydrogeologického hľadiska patrí do povodia Krupinice, ktorá je jedným z najväčších prítokov Ipľa. Na toku Bebrava je situovaná vodná nádrž Krupina. Najjužnejšia časť katastra (dolina Krupinice) je v nadmorskej výške 300 m n.m. a radí sa do teplej mierne vlhkej klimatickej oblasti. Podstatná časť územia, ktorá sa však nachádza v rozpätí nadmorských výšok 300 až 500 m n.m., patrí do mierne teplej a mierne vlhkej oblasti. Charakterizuje ju počet letných dní v roku < 50, priemerná a severozápadná časť územia od nadmorských výšok 550 m n.m. a viac spadá do mierne teplej oblasti s klímou vlhkou.

Územie katastra Krupiny je oproti hlavnej klimatickej čiare vysunuté južným smerom. Celkovo prevažuje južný sklon terénu, charakter klímy tvorí prechod medzi panónskou a karpatskou klímou. Lesné komplexy tvoria súvislé plochy len v severozápadnej časti územia a zaberajú východné svahy Štiavnických vrchov. Členené sú poľnohospodárskymi usadlosťami laznického charakteru. Ostatné územie zaberá zväčša Krupinská planina, kde lesy tvoria rôzne veľké ostrovy a zoskupenia v obklopení prevažujúcich poľnohospodárskych pozemkov. Otvorenosť územia z juhu má za následok, že teplomilné druhy môžu bez zábran prenikať až po rozvodie Krupinice.

Kvalita vody v tokoch je závislá najmä od zaťaženia tokov vypúšťanými odpadovými vodami z mestskej kanalizácie. Väčšina splaškových a odpadových vôd sa voľne vypúšťa do nevyčistených, resp. nedostatočne čistených vodných recipientov. Vypúšťanie týchto odpadových vôd spôsobuje výrazné znečistenie tokov Krupinica a Bebrava, čo následne zhoršuje životné prostredie. V súčasnosti by mala byť táto situácia vyriešená prostredníctvom novobudovanej ČOV, na ktorú bude napojená väčšina obyvateľov mesta aj s rezervou pre ďalšiu výstavbu (IBV, KBV), aj pre dobudovanie priemyselnej zóny.

Ovzdušie mesta znečisťujú najmä exhaláty z priemyslu, energetiky, výstavby a vykurovania. Najvýraznejším zdrojom hluku, prašnosti a vibrácií v meste je doprava, nakoľko cestná doprava, vrátane kamiónovej medzinárodnej prepravy, prechádza samotným historickým centrom mesta.

Geologická stavba Slovenskej republiky je veľmi rôznorodá. Jej odrazom je rozdielne geochemické pozadie, ktoré uvoľňuje do ostaných zložiek životného prostredia, do pitnej vody a do potravinového reťazca rôznu skladbu chemických prvkov. Tie majú buď pozitívny, alebo negatívny vplyv na ľudské zdravie. Okres Krupina sa nachádza na horninovom prostredí neogénnych vulkanitov. Toto geologické prostredie bolo v doterajších výskumoch z hľadiska ľudského zdravia určené ako najnepriaznivejšie. Hlavná príčina tejto nepriaznivosti spočíva v tom, že geologické prostredie vulkanitov neemituje do potravinového reťazca a pitnej vody dostatočný obsah chemických prvkov potrebných pre ľudské zdravie. Jedná sa hlavne o deficitný obsah vápnika, horčíka, tvrdosti vody, selénu a zinku. Táto skutočnosť sa zrejme prejavila v tom, že zdravotný stav obyvateľstva okresu Krupina je jeden z najnepriaznivejších v rámci celého Slovenska. Vyznačuje sa najmä zvýšeným výskytom kardiovaskulárnych a onkologických ochorení. Mesto Krupina sa od roku 2013 zúčastňuje na projekte Life+ "Life for Krupina", ktorého cieľom je eliminovať negatívny vplyv vulkanického podložia na zdravie obyvateľov mesta Krupina a ostatných okolitých obcí prostredníctvom jednoduchých technologických opatrení. Tieto opatrenia zabezpečia zvýšenie obsahu vápnika, horčíka a ďalších prvkov vo vybraných zdrojoch pitných vôd. Tým sa zabezpečí dostatočné množstvo potrebných chemických prvkov pre ľudské zdravie.

Odstraňovanie a likvidácia tuhých a polotuhých odpadov

Skládka tuhého komunálneho odpadu v meste Krupina sa nachádza v lokalite Biely kameň, v prevádzke bola od roku 1976. V roku 2012 došlo k jej zrekultivovaniu a uzavretiu, čím sa mesto zbavilo veľkej environmentálnej záťaže. Projekt bol financovaný z fondov Európskej únie cez operačný program Životné prostredie a z dotácií zo štátneho rozpočtu.

V súčasnosti sa odpady zhodnocujú alebo zneškodňujú na zariadeniach na nakladanie s odpadmi, ktoré prevádzkuje firma, s ktorou má mesto Krupina uzatvorenú zmluvu. Do roku 2017 túto činnosť zabezpečuje spoločnosť Marius Pedersen a.s. Trenčín, ktorá prevádzkuje aj Zberný dvor, kde môžu občania mesta bezplatne uložiť takmer všetky druhy odpadov.

V meste Krupina aktívne prebieha triedenie odpadu - hlavnými vytriedňovanými zložkami sú plasty, kov, papier, sklo. Pri bytových domoch sú umiestnené zberné kontajnery pre tieto zložky separovaného odpadu. V rámci individuálnej bytovej výstavby je separovanie riešené prostredníctvom vriec na plasty, ktoré sa zbierajú v intervale 1 x mesačne. Kov, papier a sklo obyvatelia rodinných domov môžu odovzdať v zbernom dvore. Medzi triedený odpad patrí aj drobný stavebný odpad, pneumatiky, textilie, žiarivky, akumulátory a batérie a iné vyradené elektrické a elektronické zariadenia.

Zber nebezpečného odpadu sa vykonáva 2 x za rok v zmysle zákona o odpadoch. Zber komunálneho odpadu prebieha na základe harmonogramov. V letnom harmonograme prebieha zber odpadu pre rodinné domy a bytové domy 1x za sedem dní a pre podnikateľov a organizácie 1x za štrnásť dní. V zimnom harmonograme prebieha zber komunálneho odpadu v rámci rodinných domov 1x za štrnásť dní a v rámci bytových domov a nemocnice 1x za sedem dní.

Množstvo komunálneho odpadu za rok od roku 2009 klesá (Tab. 30).

Tab. 30 Priemerné množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu(KO) v meste v období rokov 2007-2014

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celkové množstvo KO v tonách	2355,92	3400,3	2825,01	2581,67	2567,917	2230,93	2270,83	2323,42

Množstvo vytriedeného odpadu od roku 2007 rastie, okrem rokov 2010-2012, kedy nastal výrazný pokles (Tab. 31). Po roku 2012 vzrástol objem vytriedeného odpadu aj následkom zlepšenia informovanosti občanov v oblasti separácie odpadu a otvorením zberného dvora, kde môžu občania ukladať okrem iného aj biologicky rozložiteľný odpad. V roku 2013 sa rozšíril zber o použitý textil a kovy prostredníctvom špeciálnych kontajnerov.

Tab. 31 Prehľad o množstve vytriedených zložiek na území mesta za obdobie 2007-2014

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vytriedené množstvo v tonách	224,42	211,55	248,58	175,87	157,974	160,57	291,599	320,142

Starostlivosť o verejnú zeleň

Mesto Krupina nemá vypracovaný dokument, ktorý spravuje plánovanie zelene v meste. Kosenie trávnatých plôch v meste je zabezpečené mestom prostredníctvom pracovníkov malých obecných služieb. O výsadbu zelene v meste a o zeleň v centre mesta sa stará dodávateľská firma na základe zmluvného vzťahu. Zeleň v meste má prevažne nízkovzrastový charakter. Rozloha parkov a parčíkov v meste je 11,92 ha.

Najrozsiahlejším parkom je Park Andreja Sládkoviča, ktorý bol založený za hradbami mesta v roku 1938. K prírodným hodnotám parku patria stromy, sadené od jeho založenia. Dominujú najmä lipa malolistá, lipa striebistá, ale nachádzajú sa tu aj platany javorolisté, lipa americká, jaseň štíhly, vŕba previslá, breza bradavičnatá a jedľa biela. Je situovaný v historickom centre mesta Krupina v bezprostrednej blízkosti rímskokatolíckeho kostola Narodenia Panny Márie z 13. storočia, nachádzajú sa tu zvyšky pôvodných mestských hradieb zo 16. storočia, ktoré sú súčasťou protitureckého opevnenia. K umelecko-historickým hodnotám parku možno zaradiť výnimočné diela – sochu A. Sládkoviča a pamätník obetiam I. a II. svetovej vojny. V súčasnosti park slúži najmä ako oddychová zóna pre miestnych obyvateľov, využívajú ho rodičia s deťmi, seniori, chodia sem deti z materských škôlok v rámci prechádzok, realizujú sa tu hodiny výtvarnej výchovy základných škôl, využívajú ho pacienti z príľahlej nemocnice ako aj klienti z Domova sociálnych služieb Nádej.

Ďalšia zeleň je situovaná najmä na námestiach a v rámci sídliskovej výstavby – Majerský rad, Malinovského ulica, Železničná ulica atď.

Chránené územia

Chránená krajinná oblasť Krupinská planina sa rozprestiera na území okresov Krupina, Veľký Krtíš a Levice. Jedná sa o územie s najrozsiahlejšími pozostatkami sopečných tabúl v rámci neogénnych sopečných štruktúr Slovenska. Najvýraznejšie hodnoty sa sústreďujú predovšetkým v údoliach vodných tokov Litava a Krupinica. Okrem prírodných zdrojov zahŕňa aj charakteristický laznický typ osídlenia. Chránená krajinná oblasť Štiavnické vrchy sa rozprestiera v západnej časti katastrálneho územia mesta a zasahuje do susedných okresov Zvolen, Banská Štiavnica a Žiar nad Hronom.

Na území mesta sa nachádzajú maloplošné chránené oblasti:

- Národná prírodná rezervácia Mäsiarsky bok, ktorá sa nachádza severne od intravilánu mesta a zasahuje po severný okraj katastrálneho územia,
- Prírodná rezervácia Holý vrch na severnom okraji katastrálneho územia Krupiny,
- Prírodná pamiatka Krupinské bralce - Štangarigel (vyhlásená v roku 1975 pôvodne ako prírodný výtvor) južne od obce Žibritov,
- Prírodná pamiatka Sixova stráň severozápadne od intravilánu mesta Krupina.

Na území týchto chránených oblastí sa vyskytujú aj chránené stromy, a to brekyňa na Havrane a tisovec dvojradový.

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najzázračnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. V katastrálnom území mesta Krupina sa nachádzajú dve územia európskeho významu, ktoré sú zahrnuté v programe NATURA 2000. Prvou lokalitou je Mäsiarsky bok s rozlohou 321,29 ha. Správcom tohto územia je CHKO Štiavnické vrchy. Ďalšou lokalitou, ktorá je súčasťou projektu NATURA 2000, je lokalita Skalka, ktorá sa rozprestiera v Štiavnických vrchoch a časť jej oblasti patrí do katastrálneho územia Mesta Krupina.

Dopravná infraštruktúra

Mestom Krupina prechádza cestná sieť v rozsahu 113,7 km. Cesta prvej triedy prechádza centrom mesta a jej dĺžka je 11,9 km. Ostatné cesty zahŕňajú cesty II. triedy a cesty III. triedy. Do miestnych komunikácií patria aj chodníky v meste v celkovej dĺžke 20 km. Miestne komunikácie a chodníky sú v správe Mesta Krupina, ktoré vykonáva ich údržbu a opravy.

Mesto Krupina každoročne vyčleňuje vo svojom rozpočte finančné prostriedky na opravy a rekonštrukcie miestnych komunikácií. V poslednom období bolo zrekonštruovaných niekoľko komunikácií v extraviláne mesta – cesta na Starý Háj, Tanistravár, Dráhy atď. Na sídliskách Majerský rad, Malinovského boli vybudované nové parkovacie plochy, na ul. M. R. Štefánika bolo kompletne zrekonštruované parkovisko pred bytovým domom po rekonštrukčných prácach na teplovode.

Intenzita dopravy je silná vzhľadom na to, že priamo centrom mesta prechádza medzinárodná cesta E 77. Nakoľko sa jedná o cestu nadregionálneho významu (sieť paneurópskeho koridoru TEN-T), spájajúcu Varšavu s Budapešťou, je evidentný obrovský nárast automobilovej dopravy priamo cez centrum mesta Krupina. Najväčšou záťažou pre obyvateľov mesta je najmä tranzitujúca nákladná kamiónová doprava. Často dochádza k prehúšťovaniu dopravy v centre mesta, čo má za následok vznik dopravných zápch na križovatkách najmä v ranných a popoludňajších hodinách. Podľa údajov zo Slovenskej správy ciest je intravilán mesta Krupina vedený ako kritická nehodová lokalita. Podľa sčítania dopravy, ktorú každých 5 rokov vykonáva Slovenská správa ciest Banská Bystrica, prechádzalo cez mesto Krupina v meranom intervale 24 hodín v roku 2000 - 6437 vozidiel, v roku 2005 - 7593 vozidiel a v roku 2010 to už bolo 9576 vozidiel. Intenzity dopravy na tejto významnej ceste medzinárodného tranzitu stanovené odborným odhadom mali byť v roku 2015 cca 15000 vozidiel za 24 hodín. Riešením dopravnej situácie by bolo vybudovanie rýchlostnej cesty R3 Zvolen – Krupina – Šahy s obchvatom mesta Krupina. V súčasnosti však práce na príprave budovania tejto cesty úplne zastali a bola dokonca vylúčená aj z dokumentu „Moderné, bezpečné a kvalitné diaľnice a rýchlostné cesty“, vypracovaného v máji 2011.

Mestom Krupina prechádza železničná trať v dĺžke 10 kilometrov. V roku 2003 bola osobná vlaková doprava na úseku Zvolen-Šahy zrušená pre nízky počet cestujúcich. V súčasnosti je tak v prevádzke len nákladná železničná doprava. V roku 2014 bola podaná petícia zo strany občanov regiónu za znovuoživenie trate pre osobnú vlakovú dopravu. Petícia je stále na Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR v štádiu posudzovania. Nachádza sa tu nevyužitá železničná stanica a dve železničné zastávky.

Autobusová doprava je pre obyvateľov mesta Krupina prístupná po všetky pracovné dni a aj počas víkendov a štátnych sviatkov. Celkovo premáva cez mesto 166 spojov, z toho je 10 diaľkových liniek. V meste sa nachádza jedna autobusová stanica.

Mesto má vystavanú aj cyklotrasu Krupinský okruh, ktorej dĺžka je 27 kilometrov.

Mesto Krupina má vo vlastníctve parkovacie plochy s celkovou rozlohou 12 500 m². Medzi parkoviská, ktoré patria do správy mesta Krupina, patrí parkovisko pred Mestským úradom, parkovisko na námestí SNP, parkovisko pred zariadením HONTstav a parkoviská na sídliskách Majerský rad a Malinovského. V meste sa okrem týchto parkovísk nachádzajú aj iné parkovacie oblasti, tie však patria súkromným prevádzkovateľom. Problém s parkovacou plochou je na sídlisku na Železničnej ulici, kde je nepomer medzi parkovacími miestami a dopytom po parkovaní zo strany obyvateľov sídliska.

Technická a informačná infraštruktúra

Pitná voda je pre obyvateľov mesta Krupina zabezpečená prostredníctvom Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, ktorá je dodávaná prostredníctvom verejného vodovodu. Okrem tejto dodávky pitnej vody Mestský bytový podnik spravuje 5 vodných zdrojov v meste Krupina a to sú Kopanice, Nová hora, Stará hora, Ficber, Červená hora. Z týchto vodných zdrojov odoberá vodu približne 500 odberných miest z čoho väčšinou sa jedná o domácnosti.

Verejná kanalizácia v meste je v správe Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti okrem Špitzerovej ulice a ulice Ivana Krasku.

Doposiaľ mesto Krupina disponuje čističkou dopadových vôd, na ktorú je napojené len sídlisko Majerský rad a časť mesta za Krupinicou- presnejšie ľavý breh rieky Krupinica. Tento stav je nedostačujúci a dochádza k vypúšťaniu splaškov do rieky Krupinica. Pravý breh rieky Krupinica, ktorý nie je napojený na existujúcu ČOV, má teda stále charakter splaškovej kanalizácie. Vďaka tomuto javu dochádza k vysokému stupňu znečistenia a ekologického zaťaženia rieky Krupinica. V roku 2015 začala výstavba novej ČOV, ktorej kapacita pokryje až 9000 obyvateľov, pričom Krupina má 8000 obyvateľov. Nová ČOV je teda budovaná už s rezervou do budúcnosti. Projekt výstavby ČOV je financovaný z fondov Európskej únie a spolufinancovanie sa realizuje aj zo strany Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., ktorej akcionárom je aj Mesto Krupina. Po vybudovaní ČOV je však potrebné zabezpečiť ešte dobudovanie kanalizačných zberníc, ktoré budú napojené na novú ČOV.

Vykurovanie obydľí a budov v meste Krupina je z väčšej časti zabezpečené plynom. Dodávateľom plynu je Slovenský plynárenský priemysel, a.s. Verejné budovy a časť KBV je zásobovaných teplom prostredníctvom centrálného zdroja tepla. Jeho dodávku zabezpečuje firma STEFE THS, s.r.o. moderným dvojrúrovňovým spôsobom a následnými KOST (kompaktná odovzdávajúca stanica tepla) vo všetkých odberných miestach. V posledných rokoch prešla väčšina tepelných rozvodov kompletnou rekonštrukciou s modernými predizolovanými rúrami s cieľom zabrániť tepelným stratám na rozvodoch.

Vedenie elektrickej energie v meste a jeho okolí je vzdušné aj zemné.

V meste sú poskytované telekomunikačné služby – telefón, televízne a rozhlasové vysielanie, internet. Mesto je vybavené káblovou televíziou. Optické siete sú v meste inštalované firmou Telekom, Slovanet a Detronix. Verejná voľná wifi zóna je pre obyvateľov mesta a jeho návštevníkov dostupná pred Mestským úradom na Svätotrojičnom námestí.

Ex post hodnotenie PHSR 2007 - 2014

Prehľad projektov financovaných zo zdrojov samosprávy a cudzích zdrojov v zmysle Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Krupina 2007 - 2014 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 32 Prehľad realizovaných projektov v meste Krupina v rr. 2007-2014

1. ŠKOLSTVO A VZDELÁVANIE						
P.č.	Názov projektu	Rok	Rozpočet	Vlastné zdroje	Cudzie zdroje	Zdroj financovania
1.	Optimalizácia energetickej náročnosti prevádzky ZŠ Školská	2010	605.116	30.256	574.860	• NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet
2.	Optimalizácia energetickej náročnosti budov ZŠ E.M.Šoltésovej	2011	873.938	75.313	798.625	• NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet
3.	Rekonštrukcia strechy Základnej umeleckej školy	2008	25.881	13.268	12.614	• Ministerstvo financií SR
4.	Rekonštrukcia WC na ZŠ E. M. Šoltésovej	2008	39.832	0	39.832	• Krajský školský úrad
5.	Rekonštrukcia strechy ZŠ E.M.Šoltésovej	2007	31.833	5.278	26.555	• Krajský školský úrad
6.	Rekonštrukcia striech na Materskej škole Malinovského	2010	82.985	0	82.985	• Vláda SR
7.	Optimalizácia energetickej náročnosti budov Materskej školy ul.Malinovského	2014 - 2015	571.690	28.584	543.106	• NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet
8.	Rekonštrukcia budovy a zariadenia Materskej školy, ul. Malinovského –postupná obnova	2011 - 2014	520.000	14.000	39.595	• výmena častí okien, dverí, WC, vodoinštalácií • vlastné zdroje + sponzoring
9.	Rekonštrukcia budovy a zariadenia Materskej školy, ul. I. Krasku	2013 - 2014	13.796	13.796	0	• výmena okien a dverí, výmena svietidiel a zníženie stropov • vlastné zdroje
10.	Výmena okien a dverí na ZUŠ	2013	8.435	8.435	0	• vlastné zdroje
11.	Výmena strešnej konštrukcie na technickej budove Domček - CVČ	2013	1.765,13	1.765,13	0	• vlastné zdroje

2. KULTÚRA, ŠPORT A VOĽNÝ ČAS

P.č.	Názov projektu	Rok	Rozpočet	Vlastné zdroje	Cudzie zdroje	Zdroj financovania
1.	Výstavba multifunkčného ihriska medzi základnými školami	2009	116.179	76.346	43.153	• Úrad vlády SR
2.	Rekonštrukcia detského dopravného ihriska	2012	5.447,62	561,62	4.886,00	• Nadačný fond SSE v Nadácii Pontis
3.	Krupina – monografia mesta	2014	11.670	1.670	10.000	• Ministerstvo kultúry SR
4.	Digitalizácia Kina Kultúra a Amfiteátra Viliama Polónyiho	2014	94.449,60	62.449,60	32.000	• Audiovizuálny fond SR

3. SOCIÁLNE VECI A ZDRAVOTNÍCTVO

P.č.	Názov projektu	Rok	Rozpočet	Vlastné zdroje	Cudzie zdroje	Zdroj financovania
1.	Optimalizácia energetickej náročnosti prevádzky MNSP Krupina n.o.	2007-2008	477.754	23.888	453.867	• NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet
2.	Terénna sociálna práca v meste Krupina	2009 - 2011	32.314	1.628	30.927	• NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet
3.	Terénna sociálna práca v meste Krupina (pokračovanie projektu)	2011 - 2013	37.340	1.867	35.473	• NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet
4.	Terénna sociálna práca – Krupina (pokračovanie projektu)	2014 - 2015	45.809,50	2.290,47	43.519,03	• NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet
5.	Rekonštrukcia strechy na sociálnej ubytovni – Červená Hora	2012	14.010,26	1.010,26	13.000	• Úrad vlády SR
6.	Rekonštrukcia elektroinštalácií, chirurgickej ambulancie a RTG	2011	7.303	7.303	0	• vlastné zdroje

4. DOPRAVA

P.č.	Názov projektu	Rok	Rozpočet	Vlastné zdroje	Cudzie zdroje	Zdroj financovania
1.	Rekonštrukcia dopravných komunikácií ul. Kalinčiakova – Bebrava – Líška Stará Hora	2010	199.164	0	199.164	Mestské lesy, s.r.o. Krupina
2.	Rekonštrukcia lesných ciest (Hudcov Jarok – Bebrava)	2009	394.615	11.708	382.907	Mestské lesy s.r.o. Krupina
3.	Výbudovanie prístupovej komunikácie v Priemyselnej zóne Krupina-Juh (až po územie plánovanej ČOV)	2008-2010	883.680	485.353	398.327	I. etapa – 485.353 (vlastné zdroje) II. etapa – 398.327 (Vláda SR)
4.	Rekonštrukcia – lesné cesty (Líška – Havran, cca. 4,4 km)	2009	564.297			Mestské lesy s.r.o. Krupina
5.	Merače rýchlostí na hlavnej ceste	2012	6.147,40	747,40	5.400	Ministerstvo vnútra SR
6.	Výstavba prístreškov na autobusovej stanici	2012	10.800	0	10.800	SAD Zvolen, a. s.
7.	Stabilizácia podložia pod telesom cesty na ul. Koháryho rad	2011	15.000	15.000	0	vlastné zdroje
8.	Rekonštrukcia povrchov ciest súvislým asfaltovaním (Tanistravár – Hozník, Horné Kopanice, Biely Kameň)	2011-2013 - 2014	0	89.250	0	- Mestské lesy, s.r.o. Krupina (Červená Hora, Kopanice, Tanistravár) - vlastné zdroje (Biely Kameň, Tanistravár pokračovanie)
9.	Rekonštrukcia lavičky pre peších	2013	18.196,02	18.196,02	0	vlastné zdroje
10.	Výstavba parkovacích plôch (Majerský rad, Malinvoského ul., M. R. Štefánika)	2014	64.523	64.523	0	vlastné zdroje
11.	Výstavba parkovacej plochy na Majerskom rade	2014	11.090	0	11.090	sponzoring
12.	Rekonštrukcia chodníka na ul. Jesenského	2014	5.847	5.847	0	vlastné zdroje

5. BYTOVÁ VÝSTAVBA

P.č.	Názov projektu	Rok	Rozpočet	Vlastné zdroje	Cudzie zdroje	Zdroj financovania
1.	Bytová výstavba ŠFRB+MVRR SR – prestavba a nadstavba na 4 b.j., Farkašovský dom	2009-2010	143.135	105.965	37.170	- úver ŠFRB - Ministerstvo dopravy, výstavby a RR SR - vlastné zdroje
2.	Rekonštrukcia Centra voľného času - Domček	2009	82.985	0	82.985	Vláda SR
3.	Bytová výstavba ŠFRB+MVRR SR – dokončenie výstavby 26 b.j.(10 + 8 + 8).+ technická vybavenosť	2009	1.186.849	861.083	325.765	- úver ŠFRB - Ministerstvo dopravy, výstavby a RR SR - vlastné zdroje
4.	Bytová výstavba ŠFRB+MVRR SR – Výstavba bytového domu na Špitzerovej ul. (22 b.j.+technická vybavenosť)	2013 - 2014	516.417	301.497	214.920	- úver ŠFRB - Ministerstvo dopravy, výstavby a RR SR - vlastné zdroje
5.	Bytová výstavba ŠFRB+MVRR SR – Prestavba bývalých jaslí na Záhradnej ulici (16 b.j. + technická vybavenosť)	2014 - 2015	714.760	417.550	297.210	- úver ŠFRB - Ministerstvo dopravy, výstavby a RR SR - vlastné zdroje
6.	Príprava územia pre výstavbu IBV – lokalita Nad Kltipochom	2012-2014	124.600	31.600	93.000	- vlastné zdroje - cudzie zdroje

6. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

P.č.	Názov projektu	Rok	Rozpočet	Vlastné zdroje	Cudzie zdroje	Zdroj financovania
1.	Revitalizácia krajiny	2011-2012	50.000	0	50.000	Vláda SR
2.	Sanácia havarijného zosuvu – I. etapa	2012	26.739,60	1.273,60	25.466,-	Environmentálny fond
3.	Výstavba vodovodu – Stará hora, I. etapa	2010	157.500	7.500	150.000	Environmentálny fond
4.	Výstavba vodovodu – Stará Hora, II. etapa	2011	160.900	10.900	150.000	Environmentálny fond
5.	Dobudovanie vodovodu – Starý Háj	2013	76.782,91	4.082,91	72.700	Environmentálny fond
6.	Výstavba vodovodu – Víčok II. etapa	2014	64.736,85	3.236,85	61.500	Environmentálny fond
7.	Ukončenie stavby budovy – Vodojem Kukučka	2011	16.597	0	16.597	vlastné zdroje
8.	Uzavretie a rekultivácia skládky odpadov TKO – Biely Kameň	2009-2012	496.612	145.181	351.431	NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet + MsPS, s.r.o.
9.	Sanácia havarijného zosuvu pri budove MsÚ	2013	45.000	45 000	0	vlastné zdroje

10.	Eliminácia negatívneho vplyvu geologickej zložky ŽP na zdravotný stav obyvateľstva okresu Krupina	2013 - 2017	417.750	6.603,50	411.146,5	• NFP z fondov EÚ + Ministerstvo životného prostredia
11.	„Aby voda zostala v krajine“	2014	2.888,24	433,24	2.455	• Nadácia Ekopolis
7. OSTATNÉ						
P.č.	Názov projektu	Rok	Rozpočet	Vlastné zdroje	Cudzie zdroje	Zdroj financovania
1.	Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja	2006-2008	39.832	1.992	36.978	• NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet
2.	Územno – plánovacia dokumentácia	2007-2008	16.265	813	15.452	• NFP z fondov EÚ + štátny rozpočet
3.	Zavedenie kamerového systému v širšom centre mesta – I. etapa	2009	25.254	5.354	19.900	• Ministerstvo vnútra SR
4.	Zavedenie kamerového systému v širšom centre mesta – II. etapa	2013	5.657	1.657	4.000	• Ministerstvo vnútra SR
5.	Rekonštrukcia mestského rozhlasu	2011	11.606,40	1.606,40	10.000	• Ministerstvo financií SR
6.	Nákup kolesového nakladača na sklad dreva	2009	79.664	39.832	39.832	• Mestské lesy s.r.o. Krupina
7.	Rekonštrukcia domu smútku	2014	15.354	7.354	8.000	• Ministerstvo financií SR

Časť 1.B - Analýza vonkajšieho prostredia

STEEP analýza

Súčasťou analýzy vonkajšieho prostredia je tzv. analýza STEEP faktorov, ktorá sleduje vplyv faktorov v sociálnej, technologickej, ekonomickej, environmentálnej a politickej. Sú to rôzne faktory, ktoré pôsobia na širšej ako mestskej úrovni, pričom majú vplyv na ďalší rozvoj mesta. Súhrn vonkajších faktorov v metodike STEEP analýzy uvádza nasledujúca tabuľka.

Tab. STEEP analýza - vplyv sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických a politických faktorov vonkajšieho prostredia na rozvoj mesta

SOCIÁLNO-KULTÚRNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	ENVIROMENTÁLNE	POLITICKO-PRÁVNE
Starnutie populácie	Rýchly vývoj techniky a technológií	Dopady ekonomickej krízy	Priemysel je zdrojom znečistenia životného prostredia v celosvetovom meradle	Európske štrukturálne fondy na roky 2014-2020
Migrácia obyvateľov za štúdiom a prácou do väčších miest a do zahraničia	Zlepšuje sa prístup k informáciám, komunikačné možnosti medzi ľuďmi a inštitúciami sa menia, rozvíja sa spolupráca na diaľku	Zmena podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb na 68,5 % pre samosprávy s prognózou na úroveň 70,3 %	Zmena klímy - celkové oteplenie, extrémne zrážky, veterné smršte, extrémne teplé letné obdobia	Zhoršovanie podnikateľského prostredia v SR
Rýchle životné tempo, viac stresu	Deti a mládež častejšie trávia voľný čas pri počítači ako pri hrách s vrstovníkmi, prípadne pobytom v prírode	Medziročný nárast HDP na 1 obyvateľa	Narastá environmentálne povedomie občanov	Vymožiteľnosť práva – nedôvera občanov a podnikateľov
Uzatváranie sa do seba, do svojich rodín a domovov	Technika umožňuje nové možnosti prezentácie a marketingu	Priaznivý vývoj referenčných úrokových sadzieb Euribor		Nárast štátnej byrokracie
Pasívne trávenie voľného času v niektorých rodinách	Narastá individuálne zabezpečenie ciest do zahraničia pomocou internetu	Počet návštevníkov Slovenska je nižší ako je jeho potenciál		Najvyššiu dôveru medzi občanmi majú spomedzi inštitúcií mimovládne organizácie (40 % občanov)
	Nárast využívania sociálnych sietí			Štátna sociálna politika pre sociálne ohrozené skupiny
	Technológie poskytujú možnosť šetrenia prírodnými zdrojmi			

Zdroj: Vlastné spracovanie

Analýza konkurencie

Konkurenciu mesta Krupina môžeme skúmať z hľadiska občanov alebo návštevníkov. Kým mesto z pohľadu občanov má v porovnateľných mestách podobnej veľkosti a podobného významu dobré podmienky, z hľadiska návštevníkov nie je príliš známou turistickou

destináciou napriek zaujímavej histórii, ktorá sa môže stať základom ponuky pre cestovný ruch. Bude však potrebné pripraviť atraktívnu ponuku a zefektívniť propagáciu smerom k vybraným cieľovým skupinám.

- **Konkurencia z hľadiska občanov:**

Mesto Krupina je okresným mestom, čomu zodpovedajú aj služby poskytované pre celú spádovú oblasť 36 samospráv. Nachádzajú sa tu inštitúcie okresného významu, zodpovedá tomu aj občianska vybavenosť a služby poskytované obyvateľstvu. Mesto Krupina realizuje projekty a aktivity, ktoré sú zamerané na zlepšovanie podmienok na život obyvateľov v rôznych oblastiach. Napriek tomu počet obyvateľov v posledných rokoch mierne klesá, čo je ale trendom aj v okolitých mestách.

Mesto Krupina sa snaží byť otvorené pre občanov, čomu zodpovedá aj miera informovanosti obyvateľom o dianí v meste prostredníctvom rôznych informačných kanálov – informačné noviny MsÚ, stránka mesta, sociálne siete a pod. Reaguje na podnety od občanov pri plánovaní svojich aktivít v oblasti výstavby vodovodou po okolitých lazoch, oprave miestnych komunikácií, výstavbe nájomných bytov a pod. Konkurenčnou výhodou z pohľadu občana je aj existencia kultúrnych zariadení – Múzeum A. Sládkoviča, Kino Kultúra (2D), Amfiteáter Viliama Polónyiho (jeden z mála funkčných amfiteátra na Slovensku), knižnica a pod..

- **Konkurencia z hľadiska návštevníkov:**

Mesto Krupina zaujímavé najmä koncentráciou množstva kultúrno – historických pamiatok a prírodných zaujímavostí na malom území. V neposlednom rade je to aj bohatá história mesta, ktoré je druhým najstarším mestom na Slovensku. Mesto Krupina je členom Mikroregiónu Krupinská planina a Verejno – súkromného partnerstva Hontiansko – Dobronivské, ktoré spoločne riešia skvalitňovanie infraštruktúry cestovného ruchu ako napr. budovanie cyklotrás, náučných a turistických chodníkov.

Konkurenčné územia – mestá s historickými pamiatkami a historickým príbehom - majú výhodu najmä v technickom stave pamiatok – väčšina je zrekonštruovaná a aj dostupnejšia, alebo v lepšej propagácii. Tieto mestá sú známejšie v povedomí návštevníkov ako Krupina. Sú to najmä stredoslovenské mestá: Banská Štiavnica a Kremnica.

- **Konkurencia z hľadiska investorov:**

Za konkurenčné výhody z hľadiska vonkajších investorov považujeme:

- hlavný dopravný ťah sever – juh,
- blízkosť letiska Budapešť,
- hlavný tranzitný koridor pre nákladnú kamiónovú dopravu,
- existencia priemyselnej zóny s vybudovanou infraštruktúrou,
- veľká spádová oblasť s pomerne vysokým počtom voľnej pracovnej sily v okolitých obciach,
- dobrá spolupráca Mesta Krupina s potencionálnymi investormi.

Konkurenčná výhoda BBSK

Konkurenčná výhoda Banskobystrického samosprávneho kraja, do ktorého patrí aj mesto Krupina, je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, strojárského priemyslu, spracovania surovín, obnoviteľných zdrojov energie a cestovného ruchu s dôrazom na agroturistiku, kúpeľníctvo a zimné športy.

Časť 1.C - Zhodnotenie súčasného stavu územia

Súčasný stav územia hodnotili štyri pracovné skupiny pre jednotlivé oblasti – ľudské zdroje, ekonomický rozvoj, sociálna oblasť, životné prostredie a infraštruktúra. Na začiatku si každá pracovná skupina definovala vízie pre oblasti svojho záujmu. Na základe vízií – teda predstáv o tom, čo chceme dosiahnuť o 10 rokov – členovia pracovných skupín posudzovali súčasný stav územia pomocou metódy analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození.

Vízie

Pracovné skupiny a riadiaci tím formulovali a odsúhlasili vízie pre mesto Krupina pre jednotlivé oblasti, ktoré charakterizuje želaný stav, ktorý chceme v našom meste dlhodobo dosiahnuť. Vízie sú formulované na najbližších 10 rokov.

Vízia pre ekonomiku v meste

Chceme, aby o 10 rokov bol v Krupine funkčný pracovný trh s dostatkom pracovných príležitostí, dobré zázemie pre súčasných i potenciálnych zamestnávateľov a zamestnancov.

Vízia v oblasti vzdelávania

O 10 rokov bude v Krupine zachovaná súčasná štruktúra vzdelávania v jednotlivých úrovniach od predprimárneho až po vyššie sekundárne vzdelanie a kvalita vzdelávania bude na vyššej úrovni.

Vízia v oblasti voľného času, kultúry a športu

O 10 rokov bude v Krupine zachované centrum voľného času a spolupráca medzi kultúrnymi, spoločenskými, športovými inštitúciami a samosprávou bude prispievať k vyššej atraktivnosti programov a aktivít v meste pre všetky vekové kategórie. Bude oceňovaná snaha a talent. V oblasti športu budú vytvorené dobré podmienky na pohybové aktivity. Verejnosť bude o všetkom dostatočne informovaná.

Vízia pre mládež

O 10 rokov v Krupine budeme mládež brať ako rovnocenných partnerov, budeme prihliadať na ich názory a mladí ľudia sa budú aktívne podieľať na dianí v meste.

Vízia pre sociálne služby, zdravotníctvo a bývanie

Chceme, aby v Krupine o 10 rokov bola:

- komplexná a dostupná zdravotná a sociálna starostlivosť so zameraním na všetky cieľové skupiny,
- zabezpečené bývanie pre sociálne slabšie rodiny, pre mladých ľudí a mladé rodiny,
- komunitný život,
- spolupráca medzi samosprávou a inštitúciami v oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti, ďalších inštitúcií a podnikateľských subjektov.

Vízia pre cestovný ruch v meste

Chceme, aby Krupina bola o 10 rokov centrom cestovného ruchu v Hontě s atraktívnou ponukou, ktorá bude v súlade so zachovaním životného prostredia.

Vízia pre modernú samosprávu

Chceme, aby samospráva mesta Krupina bola o 10 rokov efektívna, hospodárna, transparentná, ústretová, s ponukou elektronických služieb a s aktívnymi občanmi.

Vízia pre životné prostredie

Chceme, aby v Krupine o 10 rokov bola minimálne taká úroveň životného prostredia ako v súčasnosti s vhodným zastúpením zelene. Krajina bude revitalizovaná, s optimálnym

využívaním prírodných zdrojov, s minimom emisií. Zlepšením triedenia zložiek komunálneho odpadu znížime jeho množstvo.

Vízia pre dopravu

Chceme, aby v Krupine o 10 rokov boli kvalitné cesty a pokojné centrum mesta bez kamiónovej dopravy.

Víza pre technickú infraštruktúru

Chceme, aby sa v Krupine o 10 rokov primerane využívali obnoviteľné zdroje energií a technická infraštruktúra bola dostatočná aj pre rozvoj mesta.

Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození

Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození (SWOT) je základný nástroj strategického plánovania. Používa sa na hodnotenie silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození, ktoré sa týkajú danej oblasti. Zahŕňa monitorovanie súčasného stavu interného aj externého prostredia. Analýza SWOT odpovedá na otázku: „Kde sa teraz nachádzame?“ Umožňuje urobiť prehľad východiskovej situácie pred formulovaním stratégie. Je to metóda založená na skúsenostiach odborníkov. Silné a slabé stránky pomenúvajú súčasný stav riešenej problematiky v samospráve z hľadiska vnútorných faktorov – čo je v súčasnosti v území pozitívne a negatívne. Príležitosti a ohrozenia vyjadrujú predpoklad vplyvu vonkajších faktorov na budúci vývoj územia.

Analýza SWOT je vypracovaná za 4 oblasti:

- rozvoj ľudských zdrojov – vzdelávanie, kultúra, šport, mládež, voľný čas,
- sociálna oblasť - sociálne služby, zdravotníctvo, bývanie a občianska vybavenosť
- rozvoj ekonomiky – cestovný ruch, zamestnanosť, podnikanie, investície, marketing, služby, moderná samospráva
- životné prostredie a infraštruktúra – dopravná a technická infraštruktúra a životné prostredie.

Na tieto oblasti boli zamerané aj 4 pracovné skupiny. Jedným z výstupov ich stretnutí boli aj analýzy SWOT. Ide teda o čo najobjektívnejšie posúdenie súčasnej situácie v jednotlivých oblastiach v meste Krupina, na ktorom sa zhodli členovia pracovných skupín – zástupcovia verejného aj súkromného sektora, následne na to aj členovia riadiaceho tímu – vedúci odborov Mestského úradu Krupina a vedenie mesta. Analýza SWOT bola v prvom polroku 2015 zverejnená na webovom sídle mesta Krupina.

Ku každej analýze SWOT boli následne formulované disparity a prekážky budúceho rozvoja mesta a tiež faktory jeho rozvoja.

Tab. 33 Analýza SWOT pre rozvoj ľudských zdrojov

Analýza SWOT Rozvoj ľudských zdrojov – vzdelávanie, kultúra, šport, mládež, voľný čas	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Ľudia • Aktívni dôchodcovia (3 kluby) • Ľudský potenciál – aktívni ľudia • Kvalifikovaní pedagógovia • Športové a umelecké talenty • Existencia mládežníckeho parlamentu	Ľudia • Mládež nie je akceptovaná ako rovnocenný partner • Nezájum ľudí o veci verejné • Odliv mládeže • „Radšej pokritizujeme ako pochválime“ • Vyčerpanosť ľudí, ktorí sa angažujú (riziko vyhorenia) • Mládež hľadá ľahšie cesty, nie je ochotná prekonávať prekážky • Mládež nie je motivovaná k aktivite

Vzdelávanie • Zrekonštruované budovy škôl • Existencia športových tried na ZŠ	Vzdelávanie • Nedostatok zariadení pre predprimárne vzdelávanie • Chýbajú jasle • Deti neakceptujú učiteľa ako autoritu (sú iné ako od nich očakávame)
Kultúra • Amfiteáter V. Polónyiho • Múzeum A. Sládkoviča • Slávni rodáci • Aktívne divadelníctvo, spevácky zbor • Kultúrno – historické pamiatky (Vartovka,...)	Kultúra • Chýbajúce priestory (kultúrny dom) • Slabá návštevnosť niektorých podujatí • Nevyhovujúci stavebno – technický stav kultúrno – historických pamiatok a budov • Neprístupnosť podzemných chodieb verejnosti • Úzko špecializovaní a navzájom separovaní pracovníci oddelenia kultúry • Nedokončená budova pri Okresnom úrade v majetku Mesta
Šport • Vybudovaný školský areál (športoviská) • Existencia multifunkčných ihrísk	Šport • Chýbajúce priestory (športová hala, plaváreň, atletická dráha, telocvične sú preplnené, jedna je v havarijnom stave) • Nevyužívané priestory futbalového štadiónu
Voľný čas • Dostatok voľnočasových aktivít pre deti • Fungujúce centrum voľného času • Existencia jedného z mála dopravných ihrísk • Vodná nádrž Bebrava	Voľný čas • Chýba priestor na aktivity pre mládež
	Samospráva • Rozhodovanie na MsÚ „o nás bez nás“
Iné • História, dlhodobé základy pre kultúru, šport a vzdelávanie • Prírodné podmienky, okolie • Existencia podnikateľského sektora	Iné • Nedostatok finančných zdrojov na podporu kultúry • Slabá informovanosť • Slabá komunikácia, spolupráca • Nejednotnosť vo vízií • Zlá sociálna situácia • Slabá ponuka pracovných príležitostí • Existencia problémových, nebezpečných miest stretávania sa rizikových skupín (Štramploch, železničná stanica)
PRÍLEŽITOSTI • Čerpanie finančných prostriedkov z EÚ • Schválenie Stratégie pre mládež 2014 – 2020 na národnej úrovni • IUVENTA – Štátny inštitút mládeže čoraz viac presadzujúci sa v regiónoch • Záujem časti obyvateľstva o zdravý životný štýl	OHROZENIA • Zmena financovania centier voľného času • Nedostatok finančných prostriedkov zo štátu • Nezáujem médií o pozitívne správy • Rýchle životné tempo obyvateľstva – veľa stresu a menej pohybových aktivít • Užívanie drog a alkoholu u mládeže – veková hranica sa znižuje

Disparity a prekážky rozvoja – oblasť ľudských zdrojov

- Mládež nie je akceptovaná ako rovnocenný partner a nie je motivovaná k aktivite, čo ochudobňuje možnosti rozvoja mesta o zaujímavé prínosy, inšpirácie, nápady.
- Na jednej strane je vyčerpanosť ľudí, ktorí sa angažujú, na druhej strane nezáujem ľudí o veci verejné. Aktívni by mali dostávať systematickú podporu zo strany mesta, zároveň bude potrebné vychovať a motivovať ďalších lídrov a dobrovoľníkov.
- Nevyhovujúci stavebno – technický stav kultúrno – historických pamiatok a budov a

neprístupnosť podzemných chodieb verejnosti obmedzuje ponuku pre cestovný ruch.

- Chýbajúce priestory (kultúrny dom a priestor na aktivity pre mládež) brzdí rozvoj kultúry a komunitného života.
- Chýbajúce priestory (športová hala, plaváreň, atletická dráha, telocvičňa) obmedzujú rozvoj niektorých druhov športov.

Faktory rozvoja – oblasť ľudských zdrojov

- Aktívni ľudia, 3 kluby dôchodcov, divadelníci, spevácky zbor, športovci – v prípade podpory zo strany vedenia mesta budú znamenať aj naďalej prínos do rozvoja mesta, pretože ľudský potenciál je najlepšou investíciou.
- Múzeum A. Sládkoviča, kultúrno – historické pamiatky (Vartovka,...), niektoré podujatia sú dobrým východiskom pre tvorbu ponuky pre cestovný ruch.

Tab. 34 Analýza SWOT pre sociálnu oblasť

Analýza SWOT Sociálna oblasť - sociálne služby, zdravotníctvo, bývanie a občianska vybavenosť	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Odborný potenciál, ľudia, inštitúcie • Odbornosť personálu v sociálnych službách	Odborný potenciál, ľudia, inštitúcie • Časté personálne zmeny v sociálno – zdravotnej starostlivosti na MsÚ (chýba kontinuita) • Nízka motivácia ľudí k aktivite
	Samospráva • Poslanci zabúdajú na svoje poslanie pomáhať mestu, • Poslanci nerobia odpočet svojich programov • Poslanci chodia málo na komisie • Mesto nepodporuje opatrovateľskú službu vo väčšom rozsahu
Sociálne služby • Pre časť cieľových skupín sú poskytované sociálne služby (seniori, ZŤP) • Existujú zariadenia sociálnych služieb	Sociálne služby • Chýba starostlivosť o všetky cieľové skupiny • Odborný personál v sociálnej oblasti nie je chránený • Chýba sieťovanie, návaznosť zariadení • Zariadenie sociálnych služieb nemajú dostatok finančných prostriedkov na supervíziu nad rámec zákona
Sociálnoprávna ochrana detí • Spolupráca medzi inštitúciami v sociálno – právnej ochrane detí	Sociálnoprávna ochrana detí • Nedostatočná prevencia sociálno – patologických javov
Starostlivosť o zdravie • Existujúce oddelenie pre dlhodobo chorých • Zrekonštruovaná budova nemocnice v majetku mesta	Starostlivosť o zdravie • Chýba lekárska služba prvej pomoci • Nedostatočné služby domáceho ošetrovania (ADOS) • Nedostatočná sieť ambulancií – kvalita aj kvantita
Bývanie • Dostatok nájomných bytov	Bývanie • Nedostatok bytov nižšieho štandardu.
Iné • Existencia Centra voľného času • Organizujeme „Deň dobrovoľníctva“ • Organizujeme „Týždeň mozgu“ (tréninky sústredenia a pod.)	Iné • Chýbajú peniaze/zdroje, viacdrojové financovanie • Neefektívne využívanie finančných zdrojov • Zníženie miery tolerance • Chýba monitoring a propagácia MVO,

	dobrovoľníkov v sociálnej oblasti
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
- Možnosť čerpania finančných prostriedkov z EÚ (TSP) - Možnosť čerpania finančných prostriedkov zo ŠR (menšie obecné služby) - Aktívne opatrenia trhu práce, ktoré sa môžu využiť aj v sociálnych zariadeniach - Dobré skúsenosti z iných miest - Úspešní rodáci v zahraničí - Možnosti stavať nájomné byty za podpory ŠFRB a dotácie MDV a RR SR - Dostupnosť moderných informačných technológií - Sociálne siete sú využívané aj na tvorbu komunit s rovnakými záujmami	- Neprehľadnosť kompetencií (štát ↔ samospráva) - Meniaca sa legislatíva - Zneužívanie sociálneho systému - Nepodporujúce rozhodnutia VÚC voči externým zdrojom z EÚ a zdrojom štátu - Klesajúci počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva - Migrácia obyvateľstva - Nezamestnanosť - Nárast chudoby - Finančná negramotnosť niektorých skupín obyvateľstva, na základe ktorej sa dostávajú do finančných problémov - Zvyšujúci sa počet sociálne vylúčených skupín obyvateľstva - Tolerancia spoločnosti k užívaniu alkoholu, tabaku a návykových látok

Disparity a prekážky rozvoja – sociálna oblasť

- Chýba starostlivosť o všetky cieľové skupiny, ktoré tak bez pomoci zostávajú na okraji spoločnosti, sociálne vylúčení, s veľmi nízkou kvalitou života.
- Časté personálne zmeny v sociálno – zdravotnej starostlivosti na MsÚ spôsobujú, že chýba kontinuita, odbornosť a komplexnosť v oblasti poskytovania služieb, ktoré Mestu legislatívne prináležia.
- Chýba monitoring a propagácia mimovládnych organizácií a dobrovoľníkov v sociálnej oblasti, ktorí sú a môžu byť jednými z kľúčových hráčov v poskytovaní sociálnych služieb.
- Organizovanie podujatia „Deň dobrovoľníctva“ je dobrým východiskom na celoročnú prácu s dobrovoľníkmi.

Faktory rozvoja – sociálna oblasť

- Odbornosť personálu v sociálnych službách môže byť využitá pri rozvoji ďalších sociálnych služieb v meste pre ďalšie cieľové skupiny.
- Možnosť čerpania finančných prostriedkov z EÚ na rozvoj sociálnych služieb.

Tab. 35 Analýza SWOT pre rozvoj ekonomiky

Analýza SWOT Rozvoj ekonomiky – cestovný ruch, zamestnanosť, podnikanie, investície, marketing, služby, moderná samospráva	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
	Ľudia v meste - Nechuť, nezáujem presadiť sa - Nedostatočné podmienky pre mladých ľudí, ktorí sa chcú v meste usadiť
Vzdelávanie Kvalitné základné školstvo a mimoškolská činnosť, centrum voľného času	Vzdelávanie - Školy nevychovávali kvalifikovanú pracovnú silu pre trh práce - Nezáujem o odborné vzdelávanie
Moderná samospráva Mesto využíva viaceré formy informovanosti občanov (KATV, internet, tlačoviny)	Moderná samospráva Slabá informovanosť (nedostatok informácií alebo nezáujem o ne?)

• Dobré pokrytie internetom (optické káble) • Pozícia okresného mesta a existencia Spoločnej obecnej úradovne na MsÚ	• Používané formy propagácie smerom k občanom nemajú očakávaný účinok
Podmienky na cestovný ruch a oddych a služby cestovného ruchu • Ráz krajiny, lazy = špecifikum • Pamiatky v meste – rôznorodosť • História – Krupina je jedno z najstarších kráľovských miest na Slovensku • Kultúra, ponuka kultúrnych a športových podujatí (napr. Dni mesta)	Podmienky na cestovný ruch a služby cestovného ruchu • Infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu (pamiatky sú v zlom stave, cesty a chodníky tiež) • Centrum mesta je ničené tým, že ním prechádza dopravná tepna • Ubytovacie kapacity nie sú vyťažené, ale pri veľkých podujatiach chýbajú • Podnikatelia v oblasti CR medzi sebou nespolupracujú • Kultúrne inštitúcie a pamiatky sú cez víkend zatvorené (múzeum, kostol, podzemné chodby,...) • Sami nevieme, aké hodnoty a pamiatky tu máme (veľa Krupinčanov sa neboli pozrieť na pamiatky) • Nedostatočná personálna a priestorová kapacita Informačnej kancelárie
Ekonomika, podnikanie, investície • Zastúpené silné podnikateľské subjekty • Voľná plocha v priemyselnej zóne	Ekonomika, podnikanie, investície • Chýba obchvat mesta • Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily • Slabý záujem o rekvalifikáciu – ľudia nechcú chodiť do Zvolena a Detvy • Nedostatok financií v samospráve • Nízka kúpyschopnosť občanov • Firmy zamestnávajú menej zamestnancov oproti minulosti • Samospráva nepozná očakávania podnikateľov • Samospráva nevyužíva nástroje na podporu podnikania • Chýbajú pracovné príležitosti pre stredoškolsky a vysokoškolsky vzdelanú pracovnú silu • Nízke priemerné platy v meste • Mesto nerobí aktívny marketing k získavaniu investorov • Aktívne sa nevyužíva potenciál partnerských miest • Podnikatelia v meste nemajú vlastné združenie
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
• Programy pre spoluprácu z EÚ – Európa pre občanov a iné • Možnosť využitia nových operačných programov plánovacieho obdobia 2014-2020 • Existencia inštitúcií na podporu podnikania v rámci BBSK – SOPK, RRA, SARIO • Možnosti spolupráce s inými mestami v oblasti cestovného ruchu - oblastné organizácie cestovného ruchu, Združenie historických miest • Mesto je sídlom Verejno – súkromného partnerstva Hontiansko – Dobronivské a Mikroregiónu Krupinská planina • Spolupráca s kúpeľným mestom Dudince • Blízkosť letiska Sliač • Zlepšuje sa prístup k informáciám – nové možnosti komunikácie medzi inštitúciami a občanmi	• Zrušenie stredných škôl • Zníženie prísunu podielových daní pre samosprávu • Prípadné obmedzenie samosprávnych funkcií z rozhodnutia štátu • Ekonomická kríza po roku 2008 • Bariéry podnikania zo strany štátu • Podnikateľské prostredie v SR sa zhoršuje • Cestovné kancelárie v SR sa orientujú najmä na pobyty v zahraničí a menej na pobyty na Slovensku • Výdavky na dovolenky a iné oddychové aktivity ľudia pri poklese svojho príjmu vynechávajú zo svojho rozpočtu

Disparity a prekážky rozvoja pre rozvoj ekonomiky v meste

- Nezájum o odborné vzdelávanie okrem iného spôsobuje, že školy nevychoávajú kvalifikovanú pracovnú silu pre trh práce, z čoho potom vyplýva nezamestnanosť na jednej strane a nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily na strane druhej.
- Používané formy propagácie smerom k občanom nemajú očakávaný účinok, aj keď informovanosť by mala byť dostatočná, nezájum obyvateľov pretrváva.
- Neatraktívna ponuka pre cestovný ruch napriek dobrému potenciálu, pamiatky a infraštruktúra cestovného ruchu sú v zlom stave, nedostatočná personálna a priestorová kapacita Informačnej kancelárie, Podnikatelia v oblasti CR medzi sebou nespolupracujú, nedostatočný marketing spôsobujú nižší prílev turistov a nevyťaženosť ubytovacích kapacít počas roka.
- Samospráva nevyužíva nástroje na podporu podnikania, nerobí aktívny marketing na získavanie investorov, aktívne nevyužíva potenciál partnerských miest – to všetko obmedzuje ďalší rozvoj podnikania v meste.

Faktory rozvoja pre rozvoj ekonomiky v meste

- Mesto využíva viaceré formy informovanosti občanov (KATV, internet, tlačoviny), čo je dobré východisko pre ešte lepšie informovanie o potrebných témach smerom k obyvateľom mesta.
- Zastúpené silné podnikateľské subjekty a voľná plocha v priemyselnej zóne môžu priťahnúť záujem ďalších podnikateľov.
- Krupina ako jedno z najstarších kráľovských miest na Slovensku môže využiť svoj príbeh na vytvorenie atraktívnej ponuky pre cestovný ruch a podklad pre marketing mesta ako turistickej destinácie.

Tab. 36 Analýza SWOT pre životné prostredie a infraštruktúru

Analýza SWOT Životné prostredie a infraštruktúra – dopravná a technická infraštruktúra a životné prostredie	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Poloha a dostupnosť • Geografická poloha – na hlavnej trase • Rozsiahla zeleň, Národná prírodná rezervácia • Laznícke osídlenie	Poloha a dostupnosť • Cesta I. triedy, ktorá nevyhovuje parametrom zaťaženia (zaťaženie kamiónovou dopravou) • Chýba obchvat mesta
Prírodný potenciál, životné prostredie • Nízke znečistenie ovzdušia • Dobrá úroveň likvidácie priemyselných odpadových vôd • Nízke zaťaženie poľnohospodárstvom (živočíšnou výrobou – veľkochovy) • Čisté malé toky • Vodná nádrž Bebrava – čistá voda	Prírodný potenciál, životné prostredie • Problémová likvidácia odpadových vôd • Málo postihovaní ľudia, ktorí robia čierne skládky • Výsadba líniovej zelene v priemyselnej zóne • Chýbajú oddychové zóny – budovanie mestskej zelene na sídliskách • Chýbajú protipovodňové opatrenia na malých tokoch, prípadne sú navrhnuté neodborne • Chýba rekreačná zóna na Bebrave • Na lazoch sa povoľuje výstavba IBV bez obrábania pôdy (nedostatočná starostlivosť o krajinu v lazničkom osídlení, zahusťovanie výstavbou)
Doprava a dopravná infraštruktúra • Vybudovaná cestná sieť (kvantitatívne) • Existencia nákladnej železničnej dopravy	Doprava a dopravná infraštruktúra • Veľká sieť miestnych komunikácií (problémová údržba – zimná, letná) • Cesty na lazoch v zlom stave
Technická infraštruktúra • Zásobovanie pitnou vodou (vodovody aj na lazoch)	Technická infraštruktúra • Chýbajú rozvody pitnej vody na lazoch • Chýba celomestská ČOV • Cesty a chodníky sú v zlom technickom stave
Odpadové hospodárstvo • Triedený zber odpadu • Existencia zberného dvora v meste	Odpadové hospodárstvo • Chýba skládka komunálneho odpadu a kompostáreň

	• Produkcia veľké množstvo komunálneho odpadu na počet obyvateľov • Nedôsledné triedenie KO
Samospráva • Dobrá spolupráca mesta so štátnymi orgánmi	Samospráva • Zastaralá územno – plánovacia dokumentácia (ÚPD) • ÚPD pre lazy nie je v súlade so zákonom (bez doriešenia odvedenia odpadových vôd) • Chýba dokument o starostlivosti o dreviny • Starý miestny územný systém ekologickej stability • Chýbajú komplexne pripravené lokality pre IBV
	Informačná infraštruktúra • Mestský rozhlas nepokrýva celý intravilán • Nedostatok informácií, chýba propagácia (ľudia nepoznajú vplyv netriedeného odpadu na ŽP)
	Iné • Nedostatok finančných zdrojov • Nedoriešené vlastnícke práva k pozemkom
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
• Podpora využitia obnoviteľných zdrojov z externých zdrojov (EÚ, ŠR, iné zdroje) • Existencia dokumentu k výstavbe R3 • Trendy k ekologickému poľnohospodárstvu, predaj z dvora, pestovanie a konzumácia biopotravín, drobnochov • Obnovenie osobnej železničnej dopravy (ekologickejšia, ekonomicky výhodnejšia) • Možnosť čerpania finančných prostriedkov z EÚ • Národná koncepcia informatizácie verejnej správy	• Legislatíva (predaj z dvora, dane a odvody, normatívne obmedzenia v ekologickom poľnohospodárstve sú prísne) • Nedostatok finančných zdrojov na investície (ekonomická kríza) • Zlá úverová politika – vysoké úroky, neprimerané podmienky, vysoké záruky, • Zrušenie osobnej vlakovej dopravy • Nie je podpora na výstavbu nízko energetických budov • Periférne lokalizovaná železničná stanica • Dlhé čakanie na riešenia – byrokratické priedahy • Nárast automobilovej dopravy • Klimatické zmeny – extrémny počasia (prívalové dažde, extrémne suchá) negatívne vplyvajú na životné prostredie a kvalitu života obyvateľov • Pokles biodiverzity vplyvom ľudskej činnosti • Civilizačné ochorenia • Šírenie invázných druhov rastlín

Disparity a prekážky rozvoja – oblasť životného prostredia a infraštruktúry

- Cesta I. triedy nevyhovuje parametrom zaťaženia, je zaťažená hlavne kamiónovou dopravou a čoraz vyšším počtom áut všeobecne, prechádza cez mesto. Ohrozuje bezpečnosť, zhoršuje kvalitu ovzdušia.
- Neadekvátne podmienky pre odpadové hospodárstvo - chýba skládka komunálneho odpadu, kompostáreň a technické zabezpečenie na triedenie komunálneho odpadu. To spôsobuje nedôsledné triedenie komunálneho odpadu a produkciu veľkého množstva komunálneho odpadu.
- Zastaralé alebo chýbajúce dokumenty riadenia mesta –zastaralá územno – plánovacia dokumentácia (ÚPD), ÚPD pre lazy nie je v súlade so zákon (bez doriešenia odvedenia odpadových vôd), chýba dokument o starostlivosti o dreviny, zastaralý miestny územný systém ekologickej stability obmedzujú rozvojové iniciatívy.
- Chýbajú protipovodňové opatrenia na malých tokoch, prípadne sú navrhnuté neodborne – zvýšenie ohrozenie v prípade povodní.

Faktory rozvoja – oblasť životného prostredia a infraštruktúry

- Vodná nádrž Bebrava s čistou vodou a okolím – sa môže rozvinúť na obľúbené miesto oddychu pre obyvateľov i návštevníkov.

- Poľnohospodári môžu nadviazať na čisté prostredie a na trendy k ekologickému poľnohospodárstvu, predaj z dvora, pestovanie a konzumácia biopotravín, drobných.

Disparity a faktory rozvoja Banskobystrického kraja sú uvedené v Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR na roky 2020/30. Pretože sa do veľkej miery týkajú aj mesta Krupina, uvádzame ich v nasledujúcom texte.

Hlavné disparity BBSK:

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve, vrátane vytvárania partnerstiev a klastrov so spracovateľským priemyslom, chýbajúci spracovateľský priemysel nadväzujúci na poľnohospodársku produkciu,
- nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej trhovej infraštruktúry,
- nevyužitý potenciál rôznych kultúrnych plodín pre oblasť energetiky a ekologického poľnohospodárstva, pestovania ovocia, vrátane drobného ovocia, nedostatočne obhospodarované podhorské oblasti kraja,
- nedostatočná inovačná základňa pre ťažiskové odvetvia kraja, inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje podpriemernú produktivitu práce a zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby,
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví v niektorých okresoch v regióne, nedostatok PZI v kraji, nízka orientácia na PZI do odvetví s vyššou pridanou hodnotou,
- nízky objem finalizácie výroby a prevládajúca závislosť priemyselnej produkcie od odberateľských firiem mimo kraja z dôvodu prevládajúcej výroby subdodávok s nízkou pridanou hodnotou,
- nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily pre ťažiskové odvetvia priemyslu, nevhodná štruktúra učebných odborov pre potreby praxe,
- nedostatočný záujem malých firiem o spoluprácu so strednými školami pri plánovaní a príprave učebných odborov,
- nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému s podnikateľskou sférou,
- neexistujúca sieť poradenských a inovačných centier na podporu podnikateľského prostredia,
- podpriemerný podiel služieb na regionálnom HDP,
- nevyužitý prírodný a kultúrno - historický potenciál pre rozvoj cestovného ruchu;
- nedostatočná infraštruktúra cestovného ruchu a nepostačujúce využitie existujúcej infraštruktúry cestovného ruchu,
- nedostatočná sieť cykloturistických trás v napojení na celoslovenskú sieť cyklotrás,
- značné ekologické zaťaženie krajiny, nedostatočná pozornosť venovaná ekologizácii rozvoja poľnohospodárstva a lesníctva,
- nedobudovaná nadradená vodovodná sieť v južných okresoch kraja a nízke % napojenie obyvateľstva na ČOV,
- relatívne nízka úroveň poľnohospodárstva z hľadiska ochrany prírody a krajiny a budúcich obnoviteľných zdrojov energie,
- nevyhovujúca cestná infraštruktúra od R1 smerom na východ kraja, nízka dopravná dostupnosť územia,
- neexistencia integrovaného dopravného systému,
- nepostačujúca dopravná a technická infraštruktúra k strediskám cestovného ruchu a k turistickým atraktivitám,
- nepriaznivá veková štruktúra obyvateľov, vysoký podiel rómskeho etnika najmä v južných okresoch,
- významné vnútroregionálne rozdiely vo vzdelanostnej úrovni obyvateľov,
- vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných,
- nárast počtu obyvateľov, ktorí sú ohrození chudobou a sociálnym vylúčením, a to predovšetkým v južných okresoch,
- závažné demografické problémy v niektorých oblastiach kraja spôsobené odchodom mladých a vzdelaných ľudí za prácou, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady, odliv obyvateľstva z vidieka,
- nerovnomerná sieť zariadení sociálnych služieb v jednotlivých okresoch kraja,

- nedostatočná propagácia regiónu a jeho komparatívnych výhod.

Zdroj: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Hlavné faktory rozvoja BBSK:

- dobrý produkčný poľnohospodársky potenciál v oblasti pestovania kultúrnych plodín, ovocinárstvo, špecifické regionálne plodiny,
- potenciál vzniku spracovateľského potravinárskeho priemyslu, prípadne iných spracovateľských odvetví, ktoré na vstupe využívajú výstupy lokálnej poľnohospodárskej výroby,
- zlepšenie obhospodarovania podhorských oblastí,
- podpora vytvárania partnerstiev a odbytových organizácií pre malých farmárov vrátane cezhraničnej spolupráce,
- lesné hospodárstvo a potenciál v spracovaní dreva na výrobky s vyššou pridanou hodnotou,
- možnosť posilňovania exportu, silná exportná pozícia v odvetví hutníctva,
- obnova keramického a sklárskeho priemyslu, - budovanie vedecko-technologických parkov so zameraním na rozhodujúce odvetvia a tradičné odvetvia – hutníctvo ľahkých kovov a strojárstvo a lesníctvo a drevospracujúci priemysel,
- možnosť rozvoja výroby nových produktov s vyššou pridanou hodnotou na báze obnoviteľných a nerudných surovín,
- využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít,
- využitie kultúrno-historického potenciálu a prírodného potenciálu na rozvoj cestovného ruchu,
- vytvorenie oblastných organizácií cestovného ruchu, podpora verejno-súkromných partnerstiev,
- využitie regionálnych produktov a tradičných receptov, - budovanie poradenských centier pre rozvoj podnikateľského prostredia,
- začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how, posilnenie spolupráce medzi vysokými školami a podnikateľským sektorom,
- možnosti využitia kombinovanej dopravy; výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie Budapešť – Krakov,
- zvýšenie kvality a dostupnosti dopravnej infraštruktúry,
- podpora zelených investícií, - dostatočný potenciál zdrojov vody a vysoká lesnatosť územia,
- využitie letiska Sliač, ktoré sa využíva aj na nepravidelnú civilnú dopravu,
- vytvorenie regionálneho systému celoživotného vzdelávania, spolupráca zástupcov zamestnávateľov a zástupcov sektoru školstva pri tvorbe obsahovej štruktúry stredoškolského a vysokoškolského štúdia.

Zdroj: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Hodnotenie možných rizík pri realizácii PHSR

Pri strategickom plánovaní je potrebné vziať do úvahy aj riziká, pochádzajúce z vonkajšieho alebo vnútorného prostredia, posúdiť ich pravdepodobnosť a možné dôsledky. Riziká, ktoré môžu nastať pri realizácii PHSR mesta Krupina, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke. Negatívny vplyv na realizáciu PHSR so strednou pravdepodobnosťou výskytu majú sociálne a ekonomické riziká. Individuálne a ekologické riziká považujeme za málo pravdepodobné vzhľadom na realizáciu PHSR.

Tab.37 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík pri realizácii PHSR

Druh rizika	Zdroj rizika	Objekt rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravde-podobnosť
Individuálne	Nezáujem partnerov o spoluprácu na realizácii PHSR	Realizácia PHSR	Stagnácia	Nízka
		Nedostatočný vplyv	Nepriaznivé	

Ekologické	Nečakane zhoršujúce sa klimatické podmienky	príslušných opatrení zameraných na adaptáciu na zhoršovanie klímy	podmienky na život, poškodenie majetku	Nízka
Sociálne	Odchod obyvateľov v produktívnom veku za prácou do iných regiónov alebo krajín, nedostatok pracovných príležitostí, znižovanie kúpyschopnosti, nárast chudoby	Nedostatočný vplyv opatrení v sociálnej oblasti	Nárast sociálno-patologických javov	Stredná
Ekonomické	Makroekonomická klíma, vplyv štátu na ekonomiku	Realizácií ozvojových projektov	Stagnácia	Stredná

Zdroj: Vlastné spracovanie

Časť 2 – Strategická časť

Strategická časť obsahuje strategický plán rozvoja mesta pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik. Určuje priority a ciele rozvoja mesta v záujme dosiahnutia vyváženého rozvoja územia.

Strategický plán

Strategický plán je rozdelený na 4 priority:

- Priorita 1 – Práca pre všetkých,
- Priorita 2 – Aktívni a spokojní občania,
- Priorita 3 – Dostupnosť sociálnych a zdravotných služieb,
- Priorita 4 – Čisté a bezpečné životné prostredie.

Každá priorita má určené ciele, ktoré počas realizácie PHSR plánujeme dosiahnuť. Sú výsledkom spoločného plánovania predstaviteľov verejného a súkromného sektora, ktorí sa stretávali v štyroch pracovných skupinách a riadiaceho výboru, ktorého členmi boli primátor, prednosta a vedúci odborných útvarov mesta. Priority a ciele pre rozvoj mesta sú rozpísané v nasledujúcej tabuľke (Tab.38).

Tab.38 Priority a ciele pre rozvoj mesta Krupina na roky 2016 - 2020

Priority	Ciele
Priorita 1 Práca pre všetkých	Cieľ 1.1 Zvýšiť počet podnikateľov, investorov a návštevníkov v meste
	Cieľ 1.2 Zvýšiť počet kvalifikovanej pracovnej sily v technických odboroch
Priorita 2 Aktívni a spokojní občania	Cieľ 2.1 Zvýšiť počet aktívnych občanov v rozvoji mesta
	Cieľ 2.2 Zlepšiť komunikáciu a spoluprácu v samospráve
	Cieľ 2.3 Dobudovať infraštruktúru športu, kultúry a vzdelávania
Priorita 3 Dostupnosť sociálnych a zdravotných služieb	Cieľ 3.1 Rozšíriť zdravotnícke služby v meste
	Cieľ 3.2 Zabezpečiť možnosť bývania pre občanov s nižšími príjmami
	Cieľ 3.3 Sprístupniť sociálnu starostlivosť pre všetky cieľové skupiny
Priorita 4 Čisté a bezpečné životné prostredie	Cieľ 4.1 Zlepšiť starostlivosť o krajinu a zeleň v meste
	Cieľ 4.2 Dobudovať infraštruktúru na likvidáciu odpadových vôd
	Cieľ 4.3 Znížiť náklady na prepravu a zneškodňovanie zložiek tuhého komunálneho odpadu
	Cieľ 4.4 Zvýšiť bezpečnosť na cestách
	Cieľ 4.5 Zvýšiť bezpečnosť vodných tokov

Dosiahnutie plánovaných cieľov bude potrebné merať a vyhodnocovať. Preto boli pre každý cieľ formulované:

- garant cieľa,
- merateľné ukazovatele,
- informačný zdroj ukazovateľa,
- merná jednotka ukazovateľa,
- východiskový stav v roku 2015,
- cieľový stav v roku 2020.

Charakteristiky cieľov boli taktiež navrhnuté a odsúhlasené pracovnými skupinami a riadiacim výborom. Sú uvedené v tabuľkách 39 – 42.

Tab.39 Charakteristiky cieľov– Priorita 1 Práca pre všetkých

PRIORITA 1 PRÁCA PRE VŠETKÝCH			
Cieľ 1.1 Zvýšiť počet podnikateľov, investorov a návštevníkov v meste			
<u>Merateľný ukazovateľ:</u> 1. Počet podnikateľských subjektov v meste 2. Počet investorov v meste 3. Počet prenocovaní za rok 4. Počet návštevníkov kultúrnych podujatí organizovaných Mestom Krupina za rok <u>Garant cieľa:</u> Prednosta MsÚ			
<u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u> 1. Štatistický úrad 2. Vlastná databáza 3. Vlastný prieskum 4. Vlastná databáza	<u>Merná jednotka ukazovateľa:</u> 1. počet 2. počet 3. počet 4. počet	<u>Východiskový stav r. 2015:</u> 1. 400 2. 3 3. 2500 4. 9000	<u>Cieľový stav r. 2020:</u> 1. udržať stav 2. 4 3. nárast o 20% 4. nárast o 20%
Cieľ 1.2 Zvýšiť počet kvalifikovanej pracovnej sily v technických odboroch			
<u>Merateľný ukazovateľ:</u> 1. Počet absolventov technických odborov zo stredných škôl v meste 2. Počet nezamestnaných v technických odboroch 3. Počet rekvalifikovaných nezamestnaných v technických odboroch 4. Zriadené duálne vzdelávanie v školách v meste <u>Garant monitoringu:</u> Komisia rozvoja mesta			
<u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u> 1. stredné školy, BBSK 2.,3. ÚPSVaR 4. stredné školy, BBSK	<u>Merná jednotka ukazovateľa:</u> 1.,2.,3. počet 4. áno/nie	<u>Východiskový stav r. 2015:</u> 1. 46 2. 261 3. 15 4. áno	<u>Cieľový stav r. 2020:</u> 1.nárast o 10% 2.pokles o 10% 3.nárast o 10% 4. udržať stav

Tab.40 Charakteristiky cieľov– Priorita 2 Aktívni a spokojní občania

PRIORITA 2 AKTÍVNI A SPOKOJNÍ OBČANIA			
Cieľ 2.1 Zvýšiť počet aktívnych občanov v rozvoji mesta			
<u>Merateľný ukazovateľ:</u> 1. Počet registrovaných občianskych združení a neziskových organizácií 2. Počet aktívnych občanov, občianskych združení, neziskových organizácií, iniciatív v rozvoji mesta (pri realizácii aktivít PHSR, pri organizácii podujatí apod.) <u>Garant cieľa:</u> Oddelenie kultúry – Informačné centrum			
<u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u> 5. www.ives.sk - počet registrovaných občianskych združení a neziskových organizácií 6. vlastná databáza aktívnych subjektov	<u>Merná jednotka ukazovateľa:</u> počet	<u>Východiskový stav r. 2015:</u> 1. 48 registrovaných občianskych združení, 1 nezisková organizácia 2. 45	<u>Cieľový stav r. 2020:</u> 1. 50 občianskych združení, 2 neziskové organizácie 2. nárast o 10 %
Cieľ 2.2 Zlepšiť komunikáciu a spoluprácu v samospráve			
<u>Merateľný ukazovateľ:</u> 1. Spokojnosť s informovanosťou o dianí v meste 2. Hodnotenie otvorenosti, ústretovosti voči občanom, dôveryhodnosti a rešpektovania potrieb občanov zo			

Garant monitoringu:

Oddelenie kultúry – Informačné centrum

<u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u> 1.,2. Dotazníkový prieskum medzi občanmi	<u>Merná jednotka ukazovateľa:</u> 1. % spokojnosti 2. priemerná známka	<u>Východiskový stav r. 2015:</u> 1. 8,5% nadpriemerná spokojnosť, 63,8% priemerná spokojnosť, 13,4% podpriemerná spokojnosť 2. Otvorenosť, ústretovosť voči občanom 2,77, rešpektovanie potrieb občanov 3,17, dôveryhodnosť 3,19	<u>Cieľový stav r. 2020:</u> 1. 10 % nadpriemerná spokojnosť, 70 % priemerná spokojnosť, 10% podpriemerná spokojnosť 2. Otvorenosť, ústretovosť voči občanom 2,0, rešpektovanie potrieb občanov 2,5, dôveryhodnosť 2,4
--	---	--	---

Cieľ 2.3 Dobudovať infraštruktúru športu, kultúry, vzdelávania

Merateľný ukazovateľ:

1. Dobudovaná infraštruktúra športu, kultúry, vzdelávania
2. Spokojnosť občanov s oblasťou športu, kultúry a vzdelávania v meste

Garant monitoringu:

Oddelenie výstavby, životného prostredia a regionálneho rozvoja

<u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u> 1. Kolaudácie a iné záznamy 2. Dotazníkový prieskum medzi občanmi	<u>Merná jednotka ukazovateľa:</u> 1. áno/čiastočne/nie 2. spokojnosť v % , priemerná známka	<u>Východiskový stav r. 2015:</u> 1. nie 2. možnosti trávenia voľného času v oblasti kultúry: spokojnosť 51,3%, nespokojnosť 35,5%, možnosti trávenia voľného času v oblasti športu: spokojnosť 52%, nespokojnosť 24,7%, úroveň vzdelávania detí a mládeže - priemerná známka 2,29, možnosti trávenia voľného času detí - priemerná známka 2,55, možnosti trávenia voľného času mládeže - priemerná známka 3,33, možnosti trávenia voľného času dospelých - priemerná známka 3,36.	<u>Cieľový stav r. 2020:</u> 1. áno 2. možnosti trávenia voľného času v oblasti kultúry: spokojnosť 60%, nespokojnosť 30%, možnosti trávenia voľného času v oblasti športu: spokojnosť 60 %, nespokojnosť 20 %, úroveň vzdelávania detí a mládeže - priemerná známka 1,9, možnosti trávenia voľného času detí - priemerná známka 2,0, možnosti trávenia voľného času mládeže - priemerná známka 2,9, možnosti trávenia voľného času dospelých - priemerná známka 2,9.
--	--	--	---

Tab.41 Charakteristiky cieľov– Priorita 3 Dostupnosť sociálnych a zdravotných služieb

PRIORITA 3 DOSTUPNOSŤ SOCIÁLNYCH A ZDRAVOTNÝCH SLUŽIEB			
Cieľ 3.1 Rozšíriť zdravotnícke služby v meste			
<u>Merateľný ukazovateľ:</u> 1. Počet zdravotníckych zariadení v meste. 2. Spokojnosť so zdravotníckymi službami v meste <u>Garant monitoringu:</u> Mestský úrad			
<u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u> 1. Štatistický úrad, BBSK 2. Dotazníkový prieskum medzi občanmi	<u>Merná jednotka ukazovateľa:</u> 1. počet 2. priemerná známka	<u>Východiskový stav r. 2015:</u> 1. 29 2. Úroveň služieb zdravotníctva hodnotená občanmi priemernou známku 4,02.	<u>Cieľový stav r. 2020:</u> 1. udržať stav 2. priemerná známka 3
Cieľ 3.2 Zabezpečiť možnosť bývania pre občanov s nižšími príjmami			
<u>Merateľný ukazovateľ:</u> Počet bytov pre občanov s nižšími príjmami <u>Garant monitoringu:</u> Oddelenie výstavby, ŽP a regionálneho rozvoja			
<u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u> Vlastná databáza	<u>Merná jednotka ukazovateľa:</u> počet	<u>Východiskový stav r. 2015:</u> 7	<u>Cieľový stav r. 2020:</u> Bude upresnený po realizácii aktivity 3.2.1.1
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie
Cieľ 3.3 Sprístupniť sociálnu starostlivosť pre všetky cieľové skupiny			
<u>Merateľný ukazovateľ:</u> 1. Sociálne služby poskytované pre všetky identifikované cieľovej skupiny 2. Spokojnosť s poskytovaním sociálnych služieb v meste <u>Garant monitoringu:</u> Referent sociálneho zabezpečenia			
<u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u> 1. Vlastná databáza 2. Dotazníkový prieskum medzi občanmi	<u>Merná jednotka ukazovateľa:</u> 1. áno/čiastočne 2. priemerná známka	<u>Východiskový stav r. 2015:</u> 1. čiastočne 2. hodnotenie úrovne poskytovania sociálnych služieb v meste v r. 2014 - priemerná známka 3,02	<u>Cieľový stav r. 2020:</u> 1. udržať stav 2. 2,8

Tab.42 Charakteristiky cieľov– Priorita 4 Čisté a bezpečné životné prostredie

PRIORITA 4 ČISTÉ A BEZPEČNÉ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE			
Cieľ 4.1 Zlepšiť starostlivosť o krajinu a zeleň v meste			
<u>Merateľný ukazovateľ:</u> 1. Spokojnosť občanov s údržbou verejnej zelene 2. Nové plochy na výsadbu zelene 3. Hodnotenie kvality služieb dodávateľa 4. Spokojnosť mesta s dodávateľom <u>Garant monitoringu:</u> Odd. výstavby, životného prostredia a regionálneho rozvoja			
<u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u> 3. Dotazníkový prieskum medzi občanmi 4. Záznamy MsÚ 5. Dokument "Hodnotenie kvality"	<u>Merná jednotka ukazovateľa:</u> 3. priemerná známka 4. množstvo vysadenej zelene v ks alebo m ² 5. kritériá kvality v %	<u>Východiskový stav r. 2015:</u> 1. 2,47 2. 0 3. 0 4. 0	<u>Cieľový stav r. 2020:</u> 1. 2,0 2. + 5% 3. 100 % 4. 2

6. Dotazník v MsÚ	6. priemerné hodnotenie známku 1-5		
Cieľ 4.2 Dobudovať infraštruktúru na likvidáciu odpadových vôd			
<u>Merateľný ukazovateľ:</u> 1. Dobudovaná infraštruktúra na likvidáciu odpadových vôd 2. Napojenosť obyvateľov <u>Garant monitoringu:</u> Odd. výstavby, životného prostredia a regionálneho rozvoja, STLPS			
<u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u> 1. Vlastná databáza 2. Záznamy	<u>Merná jednotka ukazovateľa:</u> 1. áno/čiastočne/nie 2. počet m	<u>Východiskový stav r. 2015:</u> 1. nie 2. 5 610	<u>Cieľový stav r. 2020:</u> 1. áno 2. 8010
Cieľ 4.3 Znížiť množstvo a zneškodňovanie zložiek odpadu			
<u>Merateľný ukazovateľ:</u> 1. Množstvo tuhého komunálneho odpadu/obyv. 2. Cena zneškodňovania tuhého komunálneho odpadu v €/rok 3. Zvýšenie počtu občanov triediacich odpad <u>Garant monitoringu:</u> Oddelenie výstavby, životného prostredia a regionálneho rozvoja			
<u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u> 1. Vlastné informácie 2. Rozpočet mesta 3. Prieskum	<u>Merná jednotka ukazovateľa:</u> 1. kg/obyv. 2. eur 3. podiel obyv. v %	<u>Východiskový stav r. 2015:</u> 1. 302,6 kg 2. 286.321 € 3. 40 %	<u>Cieľový stav r. 2020:</u> 1. 290 kg 2. 206.000 € 3. 50 %
Cieľ 4.4 Zlepšiť dopravnú infraštruktúru v meste			
<u>Merateľný ukazovateľ:</u> 1. Počet zrekonštruovaných chodníkov v km 2. Počet zrekonštruovaných miestnych komunikácií v km 3. Počet novovybudovaných parkovacích plôch 4. Počet automobilov prechádzajúcich po ceste 1. triedy <u>Garant monitoringu:</u> Oddelenie výstavby, životného prostredia a regionálneho rozvoja			
<u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u> 1. Vlastné meranie 2. Vlastné meranie 3. Vlastné meranie 4. Slovenská správa ciest	<u>Merná jednotka ukazovateľa:</u> 1. počet 2. počet 3. počet 4. počet	<u>Východiskový stav r. 2015:</u> 1. 0 2. 0 3. 0 4. 9576 (r.2010)	<u>Cieľový stav r. 2020:</u> 1. zvýšenie o 10% 2. zvýšenie o 2 km 3. zvýšenie o 50 ks 4. zvýšenie o 10%
Cieľ 4.5 Zvýšiť bezpečnosť vodných tokov			
<u>Merateľný ukazovateľ:</u> 1. Počet lokálnych záplav/rok 2. Výška škody na majetku mesta <u>Garant monitoringu:</u> Referát krízového riadenia			
<u>Informačný zdroj ukazovateľa:</u> 1. Vlastné zisťovanie 2. Vlastné zisťovanie	<u>Merná jednotka ukazovateľa:</u> 1. počet 2. €	<u>Východiskový stav r. 2015:</u> 1. 0 2. 0	<u>Cieľový stav r. 2020:</u> 1. 0 2. 0

Súlady cieľov Programu rozvoja mesta s cieľmi Programu rozvoja kraja

Tab. 43 Súlad Programu rozvoja mesta Krupina s Programom rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja roky 2015 - 2023

Ciele mesta Krupina	Prioritné oblasti BBSK			
	1 - Zdravé a adaptabilné prostredie - zelený región	2- Lepšia kvalita života – služby pre ľudí	3 – Konkurencieschopná ekonomika – udržateľné a konkurencieschopné miestne ekonomiky	4 - Partnerstvá (horizontálna priorita)
Cieľ 1.1 Zvýšiť počet podnikateľov, investorov a návštevníkov v meste			x	
Cieľ 1.2 Zvýšiť počet kvalifikovanej pracovnej sily v technických odboroch		x		
Cieľ 2.1 Zvýšiť počet aktívnych občanov v rozvoji mesta				x
Cieľ 2.2 Zlepšiť komunikáciu a spoluprácu v samospráve				x
Cieľ 2.3 Dobudovať infraštruktúru športu, kultúry a vzdelávania		x		
Cieľ 3.1 Rozšíriť zdravotnícke služby v meste		x		
Cieľ 3.2 Zabezpečiť možnosť bývania pre občanov s nižšími príjmami		x		
Cieľ 3.3 Sprístupniť sociálnu starostlivosť pre všetky cieľové skupiny		x		
Cieľ 4.1 Zlepšiť starostlivosť o krajinu a zeleň v meste	x			
Cieľ 4.2 Dobudovať infraštruktúru na likvidáciu odpadových vôd	x			
Cieľ 4.3 Znížiť náklady na prepravu a zneškodňovanie zložiek tuhého komunálneho odpadu	x			
Cieľ 4.4 Zvýšiť bezpečnosť na cestách	x			
Cieľ 4.5 Zvýšiť bezpečnosť vodných tokov	x			

Pozn: Súlad medzi cieľmi Programu rozvoja mesta Krupina a prioritnými oblasťami Programu rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja je uvedený značkou „x“.

Zdroj: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 - 2023

Súlady cieľov Programu rozvoja mesta Krupina s cieľmi Národnej stratégie regionálneho rozvoja 2020/30

Tab. 43 Súlad Programu rozvoja mesta Krupina s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja 2020/30

Ciele mesta Krupina	Prioritné oblasti Národnej stratégie regionálneho rozvoja 2020/30		
	Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znanostiach a inovácii	Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencie- schopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje	Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť
Cieľ 1.1 Zvýšiť počet podnikateľov, investorov a návštevníkov v meste	x		x
Cieľ 1.2 Zvýšiť počet kvalifikovanej pracovnej sily v technických odboroch			x
Cieľ 2.1 Zvýšiť počet aktívnych občanov v rozvoji mesta	x		
Cieľ 2.2 Zlepšiť komunikáciu a spoluprácu v samospráve	x		
Cieľ 2.3 Dobudovať infraštruktúru športu, kultúry a vzdelávania		x	x
Cieľ 3.1 Rozšíriť zdravotnícke služby v meste			
Cieľ 3.2 Zabezpečiť možnosť bývania pre občanov s nižšími príjmami			x
Cieľ 3.3 Sprístupniť sociálnu starostlivosť pre všetky cieľové skupiny			x
Cieľ 4.1 Zlepšiť starostlivosť o krajinu a zeleň v meste		x	
Cieľ 4.2 Dobudovať infraštruktúru na likvidáciu odpadových vôd		x	
Cieľ 4.3 Znížiť náklady na prepravu a zneškodňovanie zložiek tuhého komunálneho odpadu		x	
Cieľ 4.4 Zvýšiť bezpečnosť na cestách		x	
Cieľ 4.5 Zvýšiť bezpečnosť vodných tokov		x	

Zdroj: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30

Očakávané vplyvy Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR v Banskobystrickom kraji:

- zvýšenie zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach a v oblasti nových technológií,
- zvýšenie využitia domácich zdrojov,
- lepšia kvalita životného prostredia,
- modernizovaná dopravná infraštruktúra a zvýšená kvalita ciest II. a III. triedy,
- zlepšenie dopravnej dostupnosti verejnou osobnou dopravou,
- zvýšenie výkonnosti v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu a ťažobného priemyslu,
- rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti kraja.

Zdroj: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Časť 3 - Programová časť

Programová časť obsahuje zoznam priorít, opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja mesta Krupina. Obsahuje podrobnejšie rozpracovanie priorít na úroveň opatrení a aktivít. Programová štruktúra mesta je rozčlenená na 7 programov. Všetky súčasti tohto programu sú výsledkom návrhov a diskusií pracovných skupín a riadiaceho výboru pre tvorbu PHSR.

Tab. 44 Priorita práca pre všetkých – opatrenia a aktivity

PRIORITA 1 PRÁCA PRE VŠETKÝCH počet podnikateľov			
Cieľ 1.1 Zvýšiť, investorov a návštevníkov v meste			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie
Opatrenie 1.1.1 Realizovať marketing územia navonok pre cieľové skupiny investorov a návštevníkov			
Aktivita 1.1.1.1 Vytvoriť ponuku investičných príležitostí	2016	oddelenie správy majetku SARIO, vedenie mesta, komisia rozvoja mesta	3.000 €/rok
Aktivita 1.1.1.2 Zvýšiť personálnu kapacitu a kapacitu IC na propagáciu mesta navonok	2016	oddelenie kultúry, MsZ	10.000 €/rok
Aktivita 1.1.1.3 Vytvoriť aspoň jeden regionálny produkt cestovného ruchu za rok	2016	oddelenie kultúry partneri	500 €/rok
Aktivita 1.1.1.4 Využívať vhodné propagačné nástroje pre cieľové skupiny návštevníkov a investorov	2016-2023	oddelenie kultúry subjekty cestovného ruchu v meste a okolí	8000 €/rok
Aktivita 1.1.1.5 Informačné centrum presunúť na viditeľné miesto	2016	oddelenie kultúry MsBP Komisia rozvoja mesta	
Opatrenie 1.1.2 Vytvárať platformy na spoluprácu mesta s partnermi			
Aktivita 1.1.2.1 Realizovať pravidelné pracovné stretnutia mesta s podnikateľmi 2x ročne (prezentácia zámerov mesta, dosiahnutých výsledkov, spätná väzba)	2016-2023	primátor	0
Aktivita 1.1.2.2 Vytvoriť plán spolupráce s regionálnymi združeniami a partnerskými mestami pre rozvoj ekonomiky	2016	vedenie mesta, Komisia rozvoja mesta	0
Aktivita 1.1.2.3 Vytvoriť plán spolupráce s krajskými a štátnymi inštitúciami pre rozvoj ekonomiky v meste	2016	vedenie mesta, Komisia rozvoja mesta Združenie podnikateľov	1000 €/rok
Opatrenie 1.1.3 Podporovať podnikanie v meste v rôznych ekonomických sektoroch			
Aktivita 1.1.3.1 Rekonštruovať a udržiavať pamiatky	2016-2023	oddelenie výstavby, životného prostredia a ŽP, oddelenie projektového manažmentu	vonkajšie zdroje
Aktivita 1.1.3.2 Rozširovať mestské vlastníctvo pozemkov v priemyselnej zóne	2016-2023	oddelenie správy majetku mesta	podľa potreby a záujmu
Aktivita 1.1.3.3 Vytvoriť systém podpory samostatne hospodáriacich roľníkov (predaj z dvora, predajňa na tržnici, farmárske trhy atď.)	2016-2023	Komisia rozvoja mesta	1000 €/rok
Aktivita 1.1.3.4 Menovať koordinátora	2016-2023	primátor	15000 €/rok

rozvojových aktivít v meste a regióne		Komisa rozvoja mesta	
Aktivita 1.1.3.5 Zrekonštruovať a zatepliť Dom služieb	2016-2023	oddelenie výstavby, životného prostredia a ŽP oddelenie projektového manažmentu	vonkajšie zdroje
Aktivita 1.1.3.6 Podpora verejného zamestnávania dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnených osôb na trhu práce	2016-2023	primátor mestské obchodné spoločnosti ÚPSVaR	vonkajšie zdroje
Cieľ 1.2 Zvýšiť počet kvalifikovanej pracovnej sily v technických odboroch			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie
Opatrenie 1.2.1			
Aktivita 1.2.1.1 Podporovať duálne vzdelávanie	2016 - 2023	podnikateľské subjekty v meste BBSK školy	0
Aktivita 1.2.1.2 Zvýšiť záujem detí a rodičov o štúdium technických odborov	2016-2023	podnikateľské subjekty v meste BBSK školy	0
Aktivita 1.2.1.3 Podporovať záujem pracovnej sily o rekvalifikáciu (realizácia kurzov v Krupine, podpora cestovania na kurzy do iného mesta, orientácia rekvalifikácií na odbory, o ktoré je záujem, informovanosť podnikateľov)	2016-2023	primátor, SOŠOaS, ÚPSVaR, podnikateľské subjekty	0

Tab. 45Aktívni a spokojní občania – opatrenia a aktivity

PRIORITA 2 AKTÍVNI A SPOKOJNÍ OBČANIA			
Cieľ 2.1 Zvýšiť počet aktívnych občanov v rozvoji mesta			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie
Opatrenie 2.1.1 Vytvárať možnosti pre aktívnych občanov v meste			
Aktivita 2.1.1.1 Sprístupniť rokovania komisií MsZ verejnosti	2016	MsZ	0
Aktivita 2.1.1.2 Spolupracovať s občanmi na tvorbe rozhodnutí v meste (participatívne plánovanie verejných priestorov, napr. in-line dráha)	2016-2023	komisie MsZ	1.000 €/rok na odbornú pomoc
Aktivita 2.1.1.3 Podporiť rozvoj nových občianskych lídrov (podpora občianskych iniciatív, spolkov, klubov - rozšírené zasadnutia Komisií MsZ, raňajky s primátorom...)	2016-2023	komisie MsZ, kancelária primátora, MsZ, prednosta MsÚ	500 €/rok
Aktivita 2.1.1.4 Podporiť činnosť Mládežníckeho parlamentu a rozvoj mládežníckych lídrov (vzdelávanie, koučovanie...)	2016-2023	CVČ Domček	2.000 €/rok
Aktivita 2.1.1.5 Podporiť rozvoj dobrovoľníctva	2016-2023	CVČ Domček	500 €/rok vonkajšie a vlastné zdroje
Aktivita 2.1.1.6 Podporiť celoživotné vzdelávanie zamestnancov MsÚ a organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Krupina	2016-2023	CVČ Domček (seniori, mládež), ÚPSVaR (nezamestnaní), Vidiecky parlament, MsÚ	MsÚ – 2.800 €/rok + celomestský projekt celoživotného

			vzdelávania na základe identifikácie potrieb 50 000 €
Ciel' 2.2 Zlepšiť komunikáciu a spoluprácu v samospráve			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie
Opatrenie 2.2.1 Vytvoriť platformu na komunikáciu a spoluprácu v samospráve			
Aktivita 2.2.1.1 Aspoň 2 x ročne zorganizovať zasadnutie rozšírenej Komisie MsZ pre školstvo, mládež, kultúru a šport o verejnosť, s pozvaním zástupcov zainteresovaných subjektov (zistenie problémov, prezentácia projektov, monitorovanie výsledkov)	2016-2023	komisia MsZ pre školstvo, mládež, kultúru a šport	0
Aktivita 2.2.1.2 Aktívne propagovať zasadnutia komisií MsZ a MsZ a on-line prenos MsZ	2016-2023	predsedovia a tajomníci komisií MsZ, prednosta MsÚ, hovorca MsÚ, správca siete	0
Aktivita 2.2.1.3 Organizovať verejné stretnutia k aktuálnym problémom v meste	2016-2023	prednosta MsÚ	0
Ciel' 2.3 Dobudovať infraštruktúru športu, kultúry, vzdelávania			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie
Opatrenie 2.3.1 Dobudovať priestory materských škôl a Centra voľného času			
Aktivita 2.3.1.1 Zrekonštruovať a rozšíriť kapacity Materskej školy na ul. Malinovského a ul. I. Krasku	2016-2023	oddelenie výstavby, ŽP a RR oddelenie projektového manažmentu	EŠIF
Aktivita 2.3.1.2 Prestrešiť časti budovy v prístavbe CVČ Domček	2016-2018	CVČ	vlastné zdroje
Opatrenie 2.3.2 Dobudovať priestory na pohyb a šport			
Aktivita 2.3.2.1 Vytvoriť priestory pre rozvoj atletiky - atletickú dráhu	2016-2023	oddelenie výstavby, ŽP a RR oddelenie projektového manažmentu	150.000 € vonkajšie a vlastné zdroje
Aktivita 2.3.2.2 Výstavba športovej haly pri ZŠ E. M. Šoltésovej	2016-2016	oddelenie výstavby, ŽP a RR	vonkajšie a vlastné zdroje
Aktivita 2.3.2.3 Vybudovať cyklochodníky	2017	oddelenie výstavby, ŽP a RR oddelenie projektového manažmentu	EŠIF
Aktivita 2.3.2.4 Dobudovať detské ihriská	2016-2023	oddelenie výstavby, ŽP a RR	vonkajšie a vlastné zdroje
Aktivita 2.3.2.5 Vybudovanie športového ihriska pre dospelých a seniorov (outdoor fitness)	2016-2023	oddelenie výstavby, ŽP a RR oddelenie projektového manažmentu	2.000€
Aktivita 2.3.2.6 Vybudovať priestory pre Školu v prírode v lokalite Šváb (dobudovanie ubytovacích kapacít, využitie pozemkov)	2016-2017	Mestské lesy Krupina, s.r.o.	vonkajšie zdroje
Opatrenie 2.3.3 Dobudovať priestory na kultúrne podujatia			
Aktivita 2.3.3.1 Dokončiť a využívať budovu pri okresnom úrade na kultúrne a spoločenské podujatia	2018-2023	Mesto Krupina	vonkajšie zdroje
Aktivita 2.3.3.2 Energetická optimalizácia budovy Kina Kultúra	2016-2023	oddelenie výstavby, ŽP a RR oddelenie projektového manažmentu	280.000 € EŠIF
Aktivita 2.3.3.3 Revitalizácia Parku A. Sládkoviča	2016-2023	Mesto Krupina	vonkajšie zdroje
Aktivita 2.3.3.4 Riešiť prepojenie areálu amfiteátra s kinom	2016	Mesto Krupina	0
Aktivita 2.3.3.5 Rekonštrukcia Múzea A. Sládkoviča	2016-2023	oddelenie projektového manažmentu	560.000 € EŠIF

Aktivita 2.3.3.6 Rekonštrukcia Husitskej bašty a zriadenie a prevádzkovanie cirkevného múzea	2020-2023	Rímskokatolícka cirkev	vonkajšie a vlastné zdroje
Aktivita 2.3.3.7 Rekonštrukcia tenisových kurtov	2016-2023	KTK Krupina Mesto Krupina	vonkajšie zdroje
Aktivita 2.3.3.8 Vybudovanie technického zázemia Amfiteátra Viliama Polóného	2016-2016	oddelenie výstavby, ŽP a RR oddelenie projektového manažmentu	19.000 € vonkajšie a vlastné zdroje

Tab. 46 Dostupnosť sociálnych a zdravotných služieb – opatrenia a aktivity

PRIORITA 3 DOSTUPNOSŤ SOCIÁLNYCH A ZDRAVOTNÝCH SLUŽIEB			
Cieľ 3.1 Rozšíriť zdravotnícke služby v meste			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie
Opatrenie 3.1.1 Skvalitniť a rozšíriť služby domáceho ošetrovania v meste			
Aktivita 3.1.1.1 Skvalitniť služby Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti	2016	komisia sociálna, zdravotná a bytovej politiky MsZ ADOS, Spoločná obecná úradovňa, BBSK, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	0
Opatrenie 3.1.2 Sprístupniť lekársku službu prvej pomoci v meste			
Aktivita 3.1.2.1 Zriadiť lekársku službu prvej pomoci v meste	2016	komisia sociálna, zdravotná a bytovej politiky	0
Cieľ 3.2 Zabezpečiť možnosť bývania pre občanov s nižšími príjmami			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie
Opatrenie 3.2.1 Vybudovať byty nižšieho štandardu			
Aktivita 3.2.1.1 Zistiť dopyt a ponuku bytov nižšieho štandardu za určených podmienok	2016-2018	MsÚ UPSVaR, TSP, referent sociálneho zabezpečenia, Mestský bytový podnik s.r.o., OZ Zdravé komunity, n.o.	0
Aktivita 3.2.1.3 Identifikovať vhodný pozemok na výstavbu bytov nižšieho štandardu v intraviláne mesta	2017	odd. výstavby, ŽP a RR	0
Cieľ 3.3 Sprístupniť sociálnu starostlivosť pre všetky cieľové skupiny			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie
Opatrenie 3.3.1 Rozšíriť ponuku sociálnych služieb v meste podľa potrieb cieľových skupín			
Aktivita 3.3.1.1 Identifikovať cieľové skupiny a ich potreby	2016	referent sociálneho zabezpečenia a terénni sociálni pracovníci MsÚ	0
Aktivita 3.3.1.2 Preveriť možnosti/prínosy zriadenia nízkoprahového komunitného centra, kde by boli poskytované služby zo zákona aj služby pre verejnosť (práčovňa, poskytovanie stravy...)	2016	MsÚ, referent sociálneho zabezpečenia, komisia sociálno – zdravotná MsZ OZ Zdravé komunity, n.o., cirkvi	0
Aktivita 3.3.1.3 Rozšíriť terénnu sociálnu prácu na pomoc znevýhodneným občanom na trvalú službu	2016-2023	MsZ	19.350 €/rok vonkajšie a vlastné zdroje
Opatrenie 3.3.2 Zlepšiť inštitucionálne podmienky na poskytovanie služieb v meste			

Aktivita 3.3.2.1 Odborne posilniť personálne kapacity na úseku sociálneho zabezpečenia MsÚ	2016-2023	primátor	12.650 €/rok
Aktivita 3.3.2.2 Vytvoriť plán na využívanie viaczdrojového financovania pre sociálne služby	2016	referent sociálneho zabezpečenia, oddelenie projektového manažmentu	0
Aktivita 3.3.2.3 Spracovať Komunitný plán sociálnych služieb	2016	referent sociálneho zabezpečenia, TSP, UPSVaR a ostatní partneri v sociálnej oblasti	0
Opatrenie 3.3.3 Realizovať komunikáciu a sieťovanie zariadení v meste s cieľom zabezpečenia dopĺňania poskytovaných služieb			
Aktivita 3.3.3.1 Realizovať pravidelné stretávanie 2 x ročne zainteresovaných subjektov v sociálnej oblasti	2016-2023	komisia sociálna, zdravotná a bytovej politiky MsZ	0
Opatrenie 3.3.4 Zvýšiť odbornú pripravenosť o legislatívnych zmenách a trendoch v sociálnej oblasti			
Aktivita 3.3.4.1 Realizovať školenia a workshopy v sociálnej oblasti aj na Mestskom úrade v Krupine	2016-2023	komisia sociálna, zdravotná a bytovej politiky MsZ sociálne zariadenia	1000 €/rok vonkajšie a vlastné zdroje
Opatrenie 3.3.5 Skvalitnenie podmienok a priestorov pre aktivity seniorov			
Aktivita 3.3.5.1 Rekonštrukcia priestorov Klubu dôchodcov (Bočkayho námestie)	2016-2017	MsZ	11.000 €

Tab. 47 Čisté a bezpečné životné prostredie – opatrenia a aktivity

PRIORITA 4 ČISTÉ A BEZPEČNÉ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE			
Cieľ 4.1 Zlepšiť starostlivosť o krajinu a zeleň v meste			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie
Opatrenie 4.1.1 Vytvoriť koncepčné dokumenty			
Aktivita 4.1.1.1 Vytvoriť dokument o starostlivosti o zeleň intraviláne mesta na pozemkoch v majetku Mesta Krupina	2016-2017	odd. výstavby, ŽP a RR TU ZV	15.000 €
Aktivita 4.1.1.2 Vypracovať miestny územný systém ekologickej stability	2016-2023	ŠOP, SAŽP	0 € z rozpočtu mesta
Aktivita 4.1.1.3 Pripraviť nový územný plán mesta	2016-2023	odd. výstavby, ŽP a RR	50.000 €
Opatrenie 4.1.2 Realizovať výsadbu novej zelene a oddychových zón			
Aktivita 4.1.2.1 Vytvoriť zelené oddychové zóny na sídliskách (vrátane ihrísk a mobiliáru)	2016-2023	odd. výstavby, ŽP a RR Brother	vonkajšie zdroje
Aktivita 4.1.2.2 Zabezpečiť výsadbu líniovej zelene v priemyselnej zóne	201 -2023	odd. výstavby, ŽP a RR Brother	vonkajšie zdroje
Aktivita 4.1.2.3 Revitalizácia Svätotrojičného námestia	2016-2023	odd. výstavby, ŽP a RR odd. projektového manažmentu	vonkajšie zdroje
Aktivita 4.1.2.4 Výstavba dreveného prístreška na Vartovke	2016-2018	odd. výstavby, ŽP a RR odd. projektového manažmentu	vonkajšie zdroje
Aktivita 4.1.2.5 Obnova sadu na Papulke so zachovaním genofondu hontianskych a krupinských odrôd	2016	Mestské lesy, s.r.o.	vonkajšie zdroje
Cieľ 4.2 Dobudovať infraštruktúru na likvidáciu odpadových vôd			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie

Opatrenie 4.2.1 Dobudovanie kanalizačnej siete a vybudovanie ČOV			
Aktivita 4.2.1.1 Dobudovať a modernizovať kanalizačnú sieť postupne podľa plánu údržby a rekonštrukcií miestnych komunikácií	2016-2023	Stredoslovenská vodárenská a prevádzková spoločnosť Mesto Krupina	EŠIF
Aktivita 4.2.1.2 Vybudovať celomestskú ČOV	2016	STVPS, a.s.	EŠIF
Cieľ 4.3 Znížiť množstvo a zneškodňovanie zložiek odpadu			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie
Opatrenie 4.3.1 Vytvoriť lepšie podmienky na triedený zber TKO v IBV a KBV			
Aktivita 4.3.1.1 Zvýšiť počet zberných nádob na triedený zber (plast, sklo) v počte 10 miest x 2 nádoby	2016-2023	odd. výstavby, ŽP a RR a zmluvná firma	300 € /rok
Aktivita 4.3.1.2 Zabezpečenie informovanosti občanov o význame triedenia odpadu	2016-2023	Brother Industries Mesto Krupina, projektový manažér, Kluby dôchodcov, školy	vonkajšie zdroje
Aktivita 4.3.1.3 Vybudovanie zberného dvora pre obyvateľov mesta a okolitých obcí vrátane technológie a techniky	2016-2023	odd. výstavby, ŽP a RR odd. projektového manažmentu	EŠIF
Aktivita 4.3.1.4 Pripraviť projekt kompostárne	2016-2023	Mesto Krupina	vonkajšie zdroje
Cieľ 4.4 Zlepšiť dopravnú infraštruktúru v meste			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie
Opatrenie 4.4.1 Údržba komunikácií			
Aktivita 4.4.1.1 Realizovať pravidelné monitorovacie stretnutia s SSC k riešeniam aktuálnych problémov na komunikácii I 66 (neprehľadnosť dopravného značenia, neskoré kosenie, nedostatočné maľovanie priechodov pre chodcov, neporiadok na odpočívadlách)	priebežne	Mesto Krupina SSC	0
Aktivita 4.4.1.2 Do rozpočtu mesta zahrnúť viac finančných prostriedkov na zimnú a letnú údržbu miestnych komunikácií	priebežne	MsZ	100.000 €/rok
Aktivita 4.4.1.3 Rekonštruovať povrchy asfaltových komunikácií v intraviláne mesta aj na lazoch (Červená hora, Široké lúky, Starý Háj, Stará Hora, Kuzmányho, cesty z kociek atď)	priebežne	MsZ Partner: MsL	150.000 €/rok + externé zdroje
Aktivita 4.4.1.4 Oprava chodníkov v meste (ul. 29. augusta, Majerský rad, Malinovského, Kuzmányho...)	Priebežne	MsZ	60.000 €/rok
Opatrenie 4.4.2 Budovanie nových komunikácií			
Aktivita 4.4.2.1 Podporovať vybudovanie obchvatu mesta	2016-2023	primátor R-ZMOS MVDaRR	0
Aktivita 4.4.2.2 Dobudovanie komunikácie na strážnu vežu Vartovka	2016-2018	MsÚ MsL	14.100 €
Aktivita 4.4.2.3 Vybudovanie nových parkovacích miest - ul. Malinovského, Železničná	2016-2018	MsÚ	20.000/rok
Aktivita 4.4.2.4 Vybudovanie nového chodníka cez Starý cintorín	2016-2018	MsÚ	42.820 €
Cieľ 4.5 Zvýšiť bezpečnosť vodných tokov			

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný/ Partneri	Financovanie
Opatrenie 4.5.1 Realizovať odborné protipovodňové opatrenia			
Aktivita 4.5.1.1 Monitorovanie existujúcich protipovodňových opatrení a ich údržba, zabezpečenie priechodnosti priepustov	priebežne	Mesto Krupina správcovia vodných tokov	1.000 €/rok

Časť 4 – REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie a aktualizácie Programu rozvoja mesta Krupina. Systém monitorovania a hodnotenia jeho plnenia je nastavený ustanovením merateľných ukazovateľov už v strategickej a programovej časti.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Garantom dokumentu je Mesto zastúpené primátorom a najvyšším orgánom mesta – Mestským zastupiteľstvom. Pri samotnej realizácii PHSR sú zainteresovaní aj partneri mesta, ktorí sa podieľajú na realizácii aktivít. Koordináciu realizácie Programu rozvoja mesta bude vykonávať Mestský úrad prostredníctvom odborného útvaru zodpovedného za rozvoj mesta.

Medzi hlavné úlohy Mesta bude patriť:

- riadiť implementáciu akčného plánu PHSR,
- realizovať projekty, ktoré prinesú pre mesto želaný efekt a budú dlhodobo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu mesta finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít,
- podporovať spoluprácu medzi hlavnými aktérmi rozvoja mesta a koordinovať ich aktivity,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe stanovených merateľných ukazovateľov,
- vyhodnotiť ciele PHSR v strede a na konci obdobia,
- aktualizovať dokument podľa vzniknutej spoločenskej potreby.

PHSR má byť živým dokumentom, ktorého realizácia musí byť starostlivo sledovaná a ktorý môže byť podľa potreby dopĺňaný a upravovaný.

Komunikačná stratégia

Koordinátor PHSR pravidelne komunikuje s garantmi, ktorí sú zodpovední za realizáciu cieľov. Garanti pravidelne komunikujú so subjektmi, ktoré sú zodpovedné za realizáciu jednotlivých aktivít v rámci príslušných cieľov.

Komunikácia o PHSR bude realizovaná s viacerými cieľovými skupinami:

- občania mesta – bude potrebné priebežne informovať o výsledkoch, konzultovať plán a spôsob realizácie jednotlivých aktivít s o zástupcami občanov, s občianskymi združeniami a občianskymi iniciatívami a zapájať ich do realizácie,
- odborná verejnosť a inštitúcie – informovať, konzultovať v podobe stretnutí v pracovných skupinách a verejného pripomienkovania a zapájať ich do realizácie aktivít, prezentovať výsledky procesu realizácie PHSR, získavať informácie, inšpirácie, podporu a vonkajšie zdroje,
- médiá – informovať o procese a výsledkoch realizácie PHSR s cieľom budovať pozitívny imidž mesta.

Dokument bude propagovaný na webovom sídle mesta, ako aj webových stránkach organizácií a spoločností, ktoré sa podieľali na jeho tvorbe alebo sa budú podieľať na jeho realizácii a tiež prostredníctvom lokálnych médií.

Interná komunikácia bude prebiehať v rámci aktualizácie dokumentu pri monitorovaní a vyhodnocovaní výsledkov realizovaných aktivít. Do komunikácie budú zapojení zamestnanci Mestského úradu, ktorí budú pripravovať podklady pre monitorovanie a hodnotenie. Do procesu komunikácie budú zapojení aj poslanci MsZ, ktorí budú priebežne schvaľovať aktualizácie dokumentu a výsledky PHSR.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia ciele a opatrenia navrhnuté v Programe rozvoja mesta. Mestský úrad bude postupovať podľa plánu

monitorovania a hodnotenia PHSR (Tab. 48). Úlohou koordinátora bude poslať 1x ročne podkladové materiály všetkým členom monitorovacieho výboru a tiež podať správu o plnení na MsZ 1x ročne, vrátane vyhodnotenia merateľných ukazovateľov.

Tab. 48 Plán monitorovania a hodnotenia PHSR mesta na roky 2016-2023

Aktivita	Termín
Monitorovanie realizácie PHSR - každoročne	1.1. – 28.2., k 31.12. predchádzajúceho roka
Hodnotenie uprostred obdobia realizácie PHSR	v roku 2019
Hodnotenie po ukončení PHSR	v roku 2024
Mimoriadna aktualizácia a hodnotenie PHSR	podľa potreby

Výstupom procesov budú monitorovacia správa a hodnotiacia správa vrátane záverov a odporúčaní na ďalšie obdobie, s ktorou budú oboznámení poslanci MsZ a verejnosť.

Monitorovacie a hodnotiace správy bude vyhotovovať odborný útvar MsÚ zodpovedný za rozvoj mesta. Správy budú prerokované v riadiacich štruktúrach MsÚ a v komisiách MsZ.

Po schválení PHSR v MsZ bude vytvorený monitorovací výbor, ktorý bude zložený z členov riadiaceho tímu. Monitorovací výbor sa bude stretávať raz ročne začiatkom roka, v prípade potreby aj viackrát.

Monitorovanie poskytne informácie o realizácii aktivít a projektov formou merateľných ukazovateľov. Monitorovanie bude slúžiť ako podklad pre hodnotenie PHSR.

Hodnotenie PHSR sa vykonáva na úrovni plnenia cieľov, to znamená, že sledujeme ukazovatele účinkov (dopadov). Toto hodnotenie bude realizované v roku 2024, po ukončení platnosti PHSR. Zároveň sa bude realizovať aj v polovici obdobia platnosti PHSR (v r. 2019) a bude spojené so zisťovaním, či a ako sa zmenila spoločenská a ekonomická situácia a podľa potreby bude možné urobiť revíziu PHSR.

Podklady do hodnotenia PHSR koordinátorovi PHSR poskytnú zodpovední garanti (poverení zamestnanci MsÚ) za jednotlivé ciele a aktivity PHSR. Tie aktivity, ktoré budú realizované v partnerstve alebo priamo partnermi a inými organizáciami, budú garanti zo strany Mesta monitorovať získavaním údajov od realizátora implementovanej aktivity. Do hodnotenia PHSR budú aktívne zapojené aj pracovné skupiny tvorené verejnými a súkromnými inštitúciami v meste a poslancami MsZ.

Hodnotenie poskytne informácie o vplyve realizovaných opatrení na územie mesta a bude podkladom pre aktualizáciu PHSR zohľadňujúc prebiehajúce zmeny. V prípade potreby hodnotenie PHSR bude možné realizovať na základe rozhodnutia kompetentných orgánov.

Mesto Krupina je podľa § 12 zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja v platnom znení povinné každoročne do 31. mája zaslať vyššiemu územnému celku správu o plnení programu rozvoja mesta. Podľa pokynov BBSK pre rok 2015 monitorované projekty majú spĺňať nasledovné kritériá:

1. projekt predstavuje 10 % bežných výdavkov z rozpočtu obce,
2. projekt predstavuje kapitálový výdavok obce financovaný z rozpočtu,
3. projekt predstavuje spracovaný ucelený strategický dokument (PD, štúdia, koncepcia, stratégia),
4. projekt financovaný z externých zdrojov (EŠIF...),
5. projekt financovaný zo súkromných zdrojov slúžiaci minimálne 10 % obyvateľom obce,
6. projekt schválený zastupiteľstvom (VZN, uznesenia o spolupráci s obcami, súkromným sektorom...),
7. projekt, ktorý spĺňa parameter výberu, avšak nebol realizovaný z dôvodu možnosti obce (nedostatok finančných zdrojov, nevysporiadané majetkovo-právne vzťahy, vysoký stupeň ochrany prírody, neúspešnosti projektu v grantovej / dotačnej schéme...).

Zdroj: Program rozvoja mesta Zvolen na roky 2014-2020 s výhľadom do roku 2025.

Časť 5 - FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja mesta.

Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení a aktivít za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území.

Financovanie PHSR a akčného plánu bude viaczdrojové. Bude sa opierať o rozpočet mesta, finančné zdroje partnerov, zdroje EÚ, súkromné a ďalšie zdroje.

Možnosti financovania

Podľa § 4 zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja sa regionálny rozvoj financuje z viacerých zdrojov:

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

Doplňkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov EÚ. Ich využitie na financovanie jednotlivých projektov je možné stanoviť iba indikatívne. V programovom období do roku 2020 budú možnosti financovania Programu rozvoja mesta tvorené vlastnými zdrojmi podľa stavu rozpočtu mesta, externými zdrojmi od štátu, v menšej miere aj prostredníctvom rôznych donorských a sponzorských zdrojov. Pre jednotlivé oblasti ide o nasledovné narodné externé finančné zdroje:

- vzdelávanie – dotácie rezortu školstva, Operačný program Ľudské zdroje, Integrovaný regionálny operačný program a jeho súčasť Regionálna integrovaná stratégia BBSK, Operačný program Kvalita životného prostredia,
- kultúra, šport, voľný čas, mládež – dotácie rezortu kultúry; verejnoprávne fondy – napr. Fond umenia a Audiovizuálny fond, Integrovaný regionálny operačný program, Operačný program Efektívna verejná správa, Programy pre mládež Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR,
- sociálne služby a zdravotníctvo – dotácie rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny, dotácie rezortu zdravotníctva pre CIŽS, Integrovaný regionálny operačný program a jeho súčasť Regionálna integrovaná stratégia BBSK, Operačný program Ľudské zdroje, Operačný program Efektívna verejná správa,
- Bývanie a služby občanom – dotácie rezortu vnútra pre oblasť bezpečnosti, dotácie rezortu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, Program rozvoja bývania, ŠFRB, Integrovaný regionálny operačný program, Operačný program Ľudské zdroje, Operačný program Efektívna verejná správa,
- cestovný ruch a ekonomický rozvoj – dotácie rezortu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, dotácie rezortu hospodárstva; Operačný program Výskum a inovácie, Operačný program Efektívna verejná správa, INTERREG prostredníctvom cezhraničnej spolupráce HUSK, CENTRAL EUROPE, medzinárodnej spolupráce a Dunajskej stratégie,
- dopravná a technická infraštruktúra – dotácie rezortu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, dotácie rezortu hospodárstva, dotácie rezortu životného prostredia, Operačný program Kvalita životného prostredia, Integrovaný regionálny operačný

- program, Operačný program Výskum a inovácie, Operačný program Efektívna verejná správa, INTERREG prostredníctvom cezhraničnej spolupráce HUSK,
- životné prostredie – dotácie rezortu životného prostredia, Envirofond, Operačný program Kvalita životného prostredia, Integrovaný regionálny operačný program, INTERREG prostredníctvom cezhraničnej spolupráce HUSK, CENTRAL EUROPE, medzinárodnej spolupráce a Dunajskej stratégie,
 - samospráva – dotácie viacerých rezortov, Operačný program Efektívna verejná správa, INTERREG prostredníctvom cezhraničnej spolupráce HUSK a Dunajskej stratégie, horizontálne programy EU napr. Európa pre občanov, Horizont 2020 a finančné nástroje EŠIF SR.

Indikatívny finančný plán

Indikatívny finančný plán sumarizuje výšku financií potrebnú na realizáciu jednotlivých aktivít plánovaných v PHSR (Tab. 49). Obsahuje len finančné prostriedky na tie aktivity, ktoré boli k obdobiu spracovania PHSR ocenené. Aktivity, ktoré neboli zahrnuté do indikatívneho rozpočtu, sú vymenované pod tabuľkou. Jedná sa väčšinou o vonkajšie zdroje, ktorých výška bude dopĺňovaná dodatočne, v rámci aktualizácie PHSR.

Tab. 49 Indikatívny rozpočet Programu rozvoja mesta v €

Priorita	Rok									Spolu
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2016-2023	
1	30500	24000	24000	24000	24000	24000	24000	24000	0*	198 500
2	6800	6800	6800	6800	6800	6800	6800	6800	1,061 mil.**	1 115 400
3	33010	33010	33010	33010	33010	33010	33010	33010	11000	275 080
4	311300	311300	311300	311300	311300	311300	311300	311300	121920***	2 612 320

Pozn: * - nezahrnuté sú nasledovné aktivity, ktoré neboli ocenené, väčšinou plánované z vonkajších zdrojov: Informačné centrum presunúť na viditeľné miesto, Rekonštruovať a udržiavať pamiatky, Rozširovať mestské vlastníctvo pozemkov v priemyselnej zóne, Zrekonštruovať a zatepliť Dom služieb, Podpora verejného zamestnávania dlhodobo nezamestnaných a znevýhodnených osôb na trhu práce,

** - nezahrnuté sú nasledovné aktivity, ktoré neboli ocenené, väčšinou plánované z vonkajších zdrojov: Zrekonštruovať a rozšíriť kapacity Materskej školy na ul. Malinovského a ul. I. Krasku, Prestrešiť časti budovy v prístavbe CVC Domček, Výstavba športovej haly pri ZŠ E. M. Šoltésovej, Vybudovať cyklochodníky, Dobudovať detské ihriská, Vybudovať priestory pre Školu v prírode v lokalite Šváb (dobudovanie ubytovacích kapacít, využitie pozemkov), Dokončiť a využívať budovu pri okresnom úrade na kultúrne a spoločenské podujatia, Revitalizácia Parku A. Sládkoviča, Rekonštrukcia Husitskej bašy a zriadenie a prevádzkovanie cirkevného múzea, Rekonštrukcia tenisových kurtov,

*** - nezahrnuté sú nasledovné aktivity, ktoré neboli ocenené, plánované z vonkajších zdrojov: Vytvoriť zelené oddychové zóny na sídliskách (vrátane ihrísk a mobiliáru), Zabezpečiť výsadbu líniovej zelene v priemyselnej zóne, Revitalizácia Svätotrojičného námestia, Výstavba dreveného prístreška na Vartovke, Obnova sadu na Papulke so zachovaním gnofonu hontianskych a krupinských odrôd, Dobudovať a modernizovať kanalizačnú sieť postupne podľa plánu údržby a rekonštrukcií miestnych komunikácií, Vybudovať celomestskú ČOV, Zabezpečenie informovanosti občanov o význame triedenia odpadu, Vybudovanie zberného dvora pre obyvateľov mesta a okolitých obcí vrátane technológie a techniky, Rekonštruovať povrchy asfaltových komunikácií v intraviláne mesta aj na lazoch (Červená hora, Široké lúky, Starý Háj, Stará Hora, Kuzmányho, cesty z kociek atď).

Prehľad plánu viaczdrojového financovania

Plán viaczdrojového financovania je prehľadom zamýšľaného zapojenia sociálno-ekonomických partnerov v území do realizácie Programu rozvoja mesta. Tabuľka v členení podľa zdrojov financovania bola zostavená na základe predpokladaných nákladov na realizáciu projektov uvedených v programovej časti PHSR.

Tab. 50 Viaczdrojové financovanie Programu rozvoja mesta – intervenčná matica (v €)

Priorita 1	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Mesto	Spolu	
Opatrenie 1.1.1	77 500	0	0	0	77 500	77 500	0
Opatrenie 1.1.2	1 000	0	0	0	1 000	1 000	0
Opatrenie 1.1.3	128 000 + x	x	x	x	128 000	128 000 + x	0
Opatrenie 1.2.1	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	206 500 + x	x	x	x	206 500	206 500 + x	0
Prioritná oblasť 2	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Mesto	Spolu	
Opatrenie 2.1.1	84 800	0	0	0	82 800	82 800	2 000
Opatrenie 2.2.1	0	0	0	0	0	0	0
Opatrenie 2.3.1	x	x	0	0	x	x	0
Opatrenie 2.3.2	152 000 + x	0	0	0	100 000	102 000 + x	50 000
Opatrenie 2.3.3	859 000 + x	850 000	x	x	x	850 000 + x	9 000
Spolu	1 095 800 + x	850 000	x	x	182 800	1 034 800 + x	61 000
Prioritná oblasť 3	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Mesto	Spolu	
Opatrenie 3.1.1	0	0	0	0	0	0	0
Opatrenie 3.1.2	0	0	0	0	0	0	0
Opatrenie 3.2.1	0	0	0	0	0	0	0
Opatrenie 3.3.1	154 800	150 000	0	0	4 800	154 800	0
Opatrenie 3.3.2	101 200	0	0	0	101 200	101 200	0
Opatrenie 3.3.3	0	0	0	0	0	0	0
Opatrenie 3.3.4	8 000	5 000	0	0	1 000	6 000	2 000
Opatrenie 3.3.5	11 000	0	0	0	11 000	11 000	0
Spolu	275 000	155 000	0	0	107 200	273 000	2 000
Prioritná oblasť 4	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Mesto	Spolu	
Opatrenie 4.1.1	65 000 + x	0	x	x	65 000	65 000 + x	0
Opatrenie 4.1.2	x	x	x	x	x	x	x
Opatrenie 4.2.1.	x	x	0	0	x	x	0

Opatrenie 4.3.1	2 400 + x	x	x	x	2 400	2 400 + x	x
Opatrenie 4.4.1	1 198 850 + x	x	x	x	1 198 850	1 198 850 + x	x
Opatrenie 4.4.2	216 920 + x	0	0	0	216 920	216 920	x
Opatrenie 4.5.1	8 000 + x	0	0	0	8 000	8 000	x
Spolu	1 491 170 + x	x	x	x	1 491 170 + x	1 491 170 + x	x

Pozn: x znamená nevyčíslené náklady

PRÍLOHY

Príloha č. 1 - Zoznam spracovateľov

Na spracovaní Programu rozvoja mesta sa podieľalo vyše 80 predstaviteľov verejného a súkromného sektora v 4 pracovných skupinách a v koordinačnom tíme.

Tab. 51 Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do aktualizácie PHSR

Oblasť	Členovia
Gestor	Ing. Radoslav VAZAN, primátor mesta
Koordinátor	Ing. Dajana BELLÁKOVÁ, projektová manažérka
Metodička, facilitátorka	Ing. Magdaléna BERNÁTOVÁ, PhD., M. B. Consulting, Banská Bystrica
Koordinačný tím	1. Ing. Radoslav VAZAN, primátor mesta 2. Ing. Štefan SCHNITZER, prednosta MsÚ 3. Ing. Jaroslava URAMOVÁ, vedúca odd. výstavby, ŽP a RR 4. Ing. Marta MURÍNOVÁ, vedúca ekonomického odd. 5. Ing. Dajana BELLÁKOVÁ, projektová manažérka 6. Mgr. Zdenka SÝKOROVÁ, Informačné centrum 7. Ing. Adriána ŽABKOVÁ, vedúca organizačného odd. a odd. školstva 8. Ing. Štefan REPKO, Krajská rozvojová agentúra BB
Pracovná skupina č. 1 Rozvoj ľudských zdrojov- vzdelávanie, kultúra, šport, mládež, voľný čas	1. Mgr. Zdenka SÝKOROVÁ, Informačné centrum 2. Mgr. Maroš SKOPAL, MFK Strojár 3. Mgr. Marián POKORNÝ, TJ ŠK 4. Peter ČULÍK, MO Slovenský zväz rybárov 5. Peter ŠOUC, Mládežnícky parlament 6. Ing. Ivana PETRINCOVÁ, MsÚ Krupina 7. Bc. Ľuboš JOMBÍK, FS Hont 8. Mgr. Július GÁLIK, poslanec MsZ 9. Martin SPODNIAK, FS Hont 10. Ing. Dajana BELLÁKOVÁ, projektová manažérka 11. Mgr. Michal STRELEC, TJ ŠK Krupina 12. Mgr. Ján SLOSIARIK, Gymnázium a Obchodná akadémia 13. Mgr. Anna BORBULIAKOVÁ, SOŠ obchodu a služieb 14. Mgr. Monika JALŠOVSKÁ, Základná umelecká škola 15. Mgr. Ingrid MACHOVIČOVÁ, Materská škola 16. Mgr. Ľubica DUTKIEVIČOVÁ, Domček - CVČ 17. Ing. Adriána ŽABKOVÁ, vedúca organizačného odd. a odd. školstva 18. PhDr. Miroslav LUKÁČ, Múzeum A. Sládkoviča 19. Janka HAŠKOVÁ, CVČ Domček 20. Mgr. Oľga LÁSLOVÁ, ZŠ E.M.Šoltésovej 21. Mgr. Marián PRAMUKA, Špeciálna základná škola 22. Mgr. Marián HECL, ZŠ J. C. Hronského
Pracovná skupina č. 2 Sociálna oblasť	1. Bc. Andrea ŽURAJKOVÁ, DSS „Nádej“ 2. Mgr. Anna KORČOKOVÁ, DD a DSS Krupina 3. MUDr. Ján MELICH, Nemocnica Zvolen, prevádzka Krupina 4. Mgr. Anna SUROVCOVÁ, Centrum sociálnych služieb Krupina 5. PhDr. ZUBÁKOVÁ, PhD., COR Centrum Krupina 6. Mgr. Slavomíra VIŠTIAKOVÁ, UPSVaR 7. Mgr. Mária ŠULCOVÁ, vedúca Spoločnej obecnej úradovne 8. Anna KRIŽANOVÁ, Jednota dôchodcov 9. Ing. Jaroslava URAMOVÁ, vedúca odd. výstavby, ŽP a RR 10. Ing. Martin KRIŽAN, MsÚ Krupina 11. Ing. Dajana BELLÁKOVÁ, projektová manažérka 12. Eva MITTEROVÁ, Klub dôchodcov učiteľov 13. Peter ŠOUC, Mládežnícky parlament 14. Marián BALOG, Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity 15. Ing. Ivana PETRINCOVÁ, MsÚ Krupina 16. PaedDr. Dagmar ŠÁLIOVÁ, referent sociálneho zabezpečenia 17. Mgr. Viktor FERTŠEK, MVO Yang 18. Mgr. Marián HECL, ZŠ J. C. Hronského

	19. Mgr. Peter VICIAN, terénny sociálny pracovník 20. Marián BALOG, Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity 21. Ing. Ivana PETRINCOVÁ, MsÚ Krupina 22. Mgr. Monika ŠIMKOVÁ, terénny sociálny pracovník 23. Dáša OLÁHOVÁ, Platforma na podporu zdravia znevýhodnených skupín – asistent osvedy zdravia 24. Ing. Štefan SCHNITZER, prednosta MsÚ Krupina
Pracovná skupina č. 3 Rozvoj ekonomiky	1. Ing. Ivana PETRINCOVÁ, MsÚ Krupina 2. Peter ŠOUC, Mládežnícky parlament 3. Ing. Norbert RÉTSÁN, Brother Industries, s.r.o. 4. Ing. Ján UNGVARSKÝ, COOP Jednota, s.d. 5. Ing. Štefan REPKO, Krajská rozvojová agentúra BB 6. Ing. Janka TÓTHOVÁ, UPSVAR 7. Ing. Marta MURÍNOVÁ, vedúca ekonomického odd. 8. Ing. Dajana BELLÁKOVÁ, projektová manažérka 9. Adrián ŠPÁNIK, správca PC siete, referát krízového riadenia 10. Mgr. Zuzana KOHÚTOVÁ, správa daní a poplatkov MsÚ 11. Ing. Mária BEHANOVSKÁ, Vidiecky parlament na Slovensku 12. Mgr. Leonard LENDVORSKÝ, poslanec MsZ 13. Mgr. Zdenka SÝKOROVÁ, Informačné centrum 14. Ing. Katarína REPKOVÁ, vedúca odd. správy majetku mesta 15. Ing. Štefan SCHNITZER, prednosta MsÚ Krupina 16. Bc. Žaneta MALINIAKOVÁ, vedúca odd. správy majetku mesta 17. Marián DADO, poslanec MsZ 18. Ing. Jozef KRILEK, PhD, poslanec MsZ 19. Mgr. Viktor FERTŠEK, Mestský podnik služieb s.r.o. 20. Ing. Jaroslava URAMOvÁ, vedúca odd. výstavby, ŽP a RR
Pracovná skupina č. 4 Životné prostredie, infraštruktúra	1. Mgr. Viktor FERTŠEK, Mestský podnik služieb, s.r.o. 2. Ing. Lenka PLEVOVÁ, Spoločná obecna úradovňa 3. Ing. Martin KRIŽAN, MsÚ Krupina 4. Ing. Ján DURDÍK, Okresný úrad Krupina, odbor ŽP 5. Ing. Miroslava KRIŠTOFIKOVÁ, Okresný úrad Krupina, odbor ŽP 6. Peter ŠOUC, Mládežnícky parlament 7. Pavla MARKOVÁ, Marius Pedersen, a.s. 8. Ing. Jaroslava URAMOvÁ, vedúca odd. výstavby, ŽP a RR 9. Ing. Dajana BELLÁKOVÁ, projektová manažérka 10. Ing. Beáta MIKUŠOVÁ, architektka mesta Krupina 11. Marián STANKOVIČ, VEOLIA, a.s. 12. Ing. Marta MITTEROVÁ, Banskobystrická regionálna správa ciest, a.s. 13. Ing. Štefan SCHNITZER, prednosta MsÚ Krupina 14. Ing. Lucia BOYLE, BROTHER Industries, s.r.o. 15. Ing. Jozef CAPULIAK, Národné lesnícke centrum Zvolen 16. Ing. Jozef KRILEK, PhD., poslanec MsZ 17. Adrián ŠPÁNIK, správca PC siete a referát krízového riadenia

Príloha č. 2–Problémové analýzy

Problémové analýzy sú výsledkom práce pracovných skupín pre tvorbu PHSR. V prvej fáze procesu spracovania problémových analýz boli identifikované najväčšie problémy v meste Krupina. Pre každý problém bola vytvorená problémová analýza, v ktorej boli pomenované príčiny a následky každého problému.

Problémové analýzy sú priamym východiskom na spracovanie stromov cieľov do strategickej časti PHSR. Stromy cieľov sú uvedené v ďalšej prílohe.

Problémové analýzy sú rozčlenené do štyroch oblastí podľa štyroch pracovných skupín pre tvorbu PHSR, ktoré ich spracovali:

- ekonomický rozvoj,
- rozvoj ľudských zdrojov,
- sociálny rozvoj,
- životné prostredie a infraštruktúra.

Oblasť: ekonomický rozvoj

NÁSLEDKY		
	Nedostatok pracovných príležitostí	
Mesto nerobí marketing svojho územia navonok		
PRÍČINY		
Mesto nerobí aktívny marketing na priťahovanie investorov	Samospráva nevyužíva nástroje na podporu podnikania	Mesto aktívne nevyužíva potenciál partnerských miest na rozvoj ekonomiky

NÁSLEDKY		
	Samospráva nepozná očakávania podnikateľov	
PROBLÉM		
Absencia partnerskej spolupráce mesta a podnikateľov		
PRÍČINY		
Podnikatelia v meste nie sú združení	Podnikatelia v oblasti cestovného ruchu nespolupracujú medzi sebou	Nie je vytvorené oficiálne fórum podnikatelia + mesto

NÁSLEDKY		
	Sami nevieme, aké hodnoty a pamiatky v meste máme	Nedostatočné využívanie nástrojov infomovania (propagačné materiály, web) občanmi
Nezáujem návštevníkov o mesto Krupina	Mnohí Krupinčania sa sami neboli pozrieť na pamiatky, ktoré tu máme	Používané formy propagácie nemajú očakávaný účinok
PROBLÉM		
Slabá informovanosť		
PRÍČINY		
Nedostatočná personálna kapacita a priestory IC na propagáciu mesta	Nemáme dosť atraktívne a ucelené produkty cestovného ruchu (regionálne produkty)	Nezáujem o dianie v meste
Nezáujem starostov a ďalších zainteresovaných realizovať spoločný produkt cestovného ruchu	Nerobíme aktívny marketing mimo SR (spolupráca so SACR, BBSK, FB)	
Chýba hlavný koordinátor aktivít v regióne		

NÁSLEDKY		
	Nedostatočne atraktívna ponuka pre cestovný ruch - Krupina a okolie	
PROBLÉM		
Medzery v infraštruktúre pre cestovný ruch		
PRÍČINY		
Kultúrne pamiatky a inštitúcie sú cez víkend zatvorené	Infraštruktúra pre rozvoj CR (pamiatky, cesty, chodníky) v zlom stave	Pri veľkých podujatiach chýbajú ubytovacie kapacity
Nedostatok zamestnancov, ktorí by sa venovali cielene rozvoju cestovného ruchu	Pamiatky a chodníky nie sú pravidelne udržiavané	Ubytovacie kapacity sú počas roka vyťažené pracovníkmi stavebných firiem
		Ubytovacie kapacity nie sú vyťažené v rámci CR

NÁSLEDKY			
Slabá ponuka pracovných príležitostí	Nízka kúpyschopnosť občanov	Nedostatočné podmienky na život pre mladých ľudí, ktorí sa chcú usadiť v meste	Chýbajú pracovné príležitosti pre SŠ a VŠ vzdelanú pracovnú silu
PROBLÉM			
Nesúlad medzi dopytom a ponukou na trhu práce			
PRÍČINY			
Firmy zamestnávajú menej zamestnancov oproti minulosti	Nízka priemerná mzda v meste	Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily	Školy nevychováajú kvalifikovanú pracovnú silu pre trh práce v meste
	Vysoká nezamestnanosť tlačí dole priemernú mzdu	Je problém nájsť kvalifikovanú pracovnú silu	Nie je záujem o odborné vzdelávanie technického smeru
		Kvalifikovaná pracovná sila odchádza za lepšími platobnými podmienkami	Nezáujem o rekvalifikačné kurzy, nezamestnaní nechcú chodiť do ZV a DT na rekvalifikačné kurzy

Oblasť: ľudské zdroje

NÁSLEDKY		
Odliv mládeže	Chýbajú noví lídri	
Mládež nie je motivovaná k aktivite	Chýba občiansky aktivizmus	
Málo spoločenských aktivít pre mládež nad 15 rokov a dospelých (mimo športu)	Apatia	
PROBLÉM		
Vyčerpanosť ľudí, ktorí sa angažujú		
PRÍČINY		
Chýba klubový priestor pre mládež	Nezáujem ľudí o veci verejné	Veľký záujem detí o aktivity a málo lídrov
Mládež nie je akceptovaná ako rovnocenný partner	Radšej pokritizujeme ako pochválime	
Chýba pracovník s mládežou		
Mládež hľadá ľahšie cesty (nie je ochotná prekonávať prekážky)		

NÁSLEDKY		
Rozhodovanie v mestskej samospráve "o nás bez nás"	Občania nie sú vždy spokojní s rozhodnutiami samosprávy	Nedôvera občanov k samospráve
PROBLÉM		
Chýba spätná väzba od občanov k samospráve		
PRÍČINY		
Samospráva sa nepýta občanov na názor	Poslanci nie sú zodpovední za konkrétny obvod alebo oblasť	Slabá informovanosť občanov
Chýbajú lídri = ľudia, ktorí dokážu pre mesto robiť aktivity dobrovoľne, z vlastnej iniciatívy		Zasadnutia MsZ nie sú zverejňované (živé vysielanie, záznam)
		Nie je vhodný priestor na zasadnutia MsZ, kde by mohla prísť aj verejnosť vo väčšom počte

NÁSLEDKY		
Slabá návštevnosť niektorých podujatí		
Slabá, nekoordinovaná informovanosť	Ľudia nie sú motivovaní k spolupráci	Demotivácia k akčnosti a vlastnej iniciatíve
PROBLÉM		
Nedostatočná komunikácia medzi inštitúciami (kultúrnymi, športovými, vzdelávacími, voľnočasovými)		
PRÍČINY		
Úzko špecializovaní a navzájom separovaní pracovníci v kultúre	Komunikácia zlyháva na nedostatočne podaných informáciách	Ľudia (odborníci) nedostávajú dôveru organizovať podujatia samostatne
	Nevieme o sebe, čo robíme a kto s kým má komunikovať	Chýba morálne ocenenie - povzbudenie

NÁSLEDKY			
		Vznik sociálno - patologických javov	Mladí odchádzajú za kultúrou mimo mesta
Rodičia zostávajú doma s deťmi = nižší príjem rodiny	Nerozvíja sa športový potenciál všetkých detí, ktoré majú záujem	Vznik nebezpečných lokalít v meste, kde sa mládež stretáva (Štramploch, žel. stanica,...)	Nie je využitý potenciál mesta pre rozvoj cestovného ruchu
PROBLÉM			
Nedostatočná infraštruktúra (kultúrna, športová, vzdelávacia)			
PRÍČINY			
Nedostatok zariadení pre predprimárne vzdelávanie	Nedostatočne využitý priestor areálu futbalového štadiónu	Chýba priestor na aktivity pre mládež nad 15 rokov	Chýbajú priestory pre kultúru
Chýbajú jasle	Chýbajú priestory pre rozvoj atletiky		Nedokončená budova pri okresnom úrade v majetku mesta
			Neprístupnosť podzemných chodieb
			Nevyhovujúci stavebno - technický stav kultúrno-historických pamiatok a budov

Oblasť: sociálny rozvoj

NÁSLEDKY		
Bezdomovci		
Rozpad rodiny		
Narušené spolunažívanie		Nižší rozpočet mesta
Znížená kvalita bývania	Vznikne nesúlad so strategickými dokumentmi	Nárast neplatičov v nájomných bytoch
PROBLÉM		
Nedostatok bytov nižšieho štandardu		
PRÍČINY		
Chýba osвета pre širšiu verejnosť (byty nie len pre MRK)	Nie je identifikovaný vhodný pozemok	Nedostatok finančných prostriedkov
Chýba diskusia s občanmi		

NÁSLEDKY		
	Neefektívne čerpanie finančných prostriedkov	
Zvýšené náklady na sociálnu starostlivosť	Zvyšovanie liečebných nákladov	
Polymorbidita s následnými úmrtiami	Zvýšená chorobnosť	Nutnosť cestovať za zdravotnou starostlivosťou mimo mesta
PROBLÉM		
Nedostatočná zdravotná starostlivosť		
PRÍČINY		
Nedostatočné služby domáceho ošetrovania	Nedostatočná sieť ambulancií v meste	Chýba lekárska služba prvej pomoci
Nedostatočný nákup zdravotnej starostlivosti ohľadom domáceho ošetrovania	Zdravotné poisťovne nezazmluvňujú nových poskytovateľov v regióne	Chýba detská pohotovosť

Chýbajú finančné zdroje	Štát neposkytuje dostatok finančných prostriedkov na nákup zdravotnej starostlivosti	Chýba detská psychológia a psychiatria
-------------------------	--	--

NÁSLEDKY		
Odborný personál v sociálnej oblasti nie je chránený	Chýba starostlivosť o všetky cieľové skupiny	
Zariadenia sociálnych služieb nemajú dostatok financií na supervíziu nad rámec zákona	Nedostatočná opatrovateľská služba	Nedostatočná prevencia sociálno-patologických javov
PROBLÉM		
Nedostatočná sociálna starostlivosť		
PRÍČINY		
Chýba sieťovanie - náväznosť zariadení (pracovné stretnutia zainteresovaných)	Mesto nepodporuje opatrovateľskú službu vo väčšom rozsahu	Znížená miera tolerancie
Nedostatočná komunikácia medzi aktérmi v sociálnej oblasti	Mesto nemá zdravotno - sociálnu komisiu pri MsZ	Chýba monitoring a propagácia aktivít občianskych združení a dobrovoľníkov
Chýba osвета o zmenách v sociálnej oblasti (TSP, ZSP..)	Mesto nevykonáva všetky kompetencie, ktoré nariaďuje zákon 305 a 448	

NÁSLEDKY		
	Chýba plán činnosti v sociálno - zdravotnej oblasti	
Chýba motivácia občanov k aktivite	Dochádza k častým personálnym zmenám v oblasti sociálneho zabezpečenia na MsÚ (chýba kontinuita)	Spolupráca medzi jednotlivými subjektmi nie je na dostatočnej úrovni (sociálne zariadenia, Mesto Krupina, UPSVaR, RÚVZ)
PROBLÉM		
Nedostatočný záujem samosprávy v Krupine o zdravotnú a sociálnu oblasť		
PRÍČINY		
Poslanci zabúdajú na svoje poslanie pomáhať mestu	Poslanci nerobia odpočet svojich programov	Komisie pri MsZ nepracujú efektívne
Poslanci nie sú rozdelení podľa obvodov (nemajú prerozdelenú zodpovednosť za obvody)		

NÁSLEDKY	
Infraštruktúra služieb nie je dostatočná	Chýbajú niektoré služby
PROBLÉM	
Chýbajú finančné zdroje	
PRÍČINY	
Finančné zdroje sa nevyužívajú efektívne	Nevyužíva sa viac zdrojové financovanie

Oblasť: životné prostredie a infraštruktúra

NÁSLEDKY		
Nevhodné druhové zloženie drevín v meste a ich umiestnenie		
Nedostatočný prehľad o zeleni v meste	Chýbajú pozemky na výsadbu drevín	Nie je vyriešená výsadba líniovej zelene v priemyselnej zóne
PROBLÉM		
Chýba dokument starostlivosti o dreviny		
PRÍČINY		
	Nedostatok finančných prostriedkov	

NÁSLEDKY		
Ohrozený rozvoj mesta	Existencia veľkého množstva individuálnych žúmp	
Investičná výstavba v meste je ohrozená	Znehodnotenie podzemných vôd	Ohrozená ichtyofauna
PROBLÉM		
Problémová likvidácia odpadových vôd		
PRÍČINY		
Nedostatok finančných prostriedkov	Chýba ČOV na likvidáciu odpadových vôd	Zastaralá kanalizačná sieť
		Chýba kanalizačná sieť

NÁSLEDKY		
Obyvateľstvo mesta je ohrozené	Znehodnocuje sa poľnohospodárska pôda	Vznikajú hmotné škody na infraštruktúre
PROBLÉM		
Chýbajú protipovodňové opatrenia		
PRÍČINY		
Nedostatok finančných prostriedkov	Realizované protipovodňové opatrenia nie sú navrhnuté odborne	

NÁSLEDKY	
Vysoké náklady na prepravu a zneškodňovanie zložiek KO	
PROBLÉM	
Chýba skládka KO a kompostáreň	
PRÍČINY	
Nedostatok finančných prostriedkov	Kompostáreň nie riešená v ÚPD

NÁSLEDKY	
Produkcia veľkého množstva KO na počet obyvateľov	
PROBLÉM	
Nedôsledné triedenie KO	
PRÍČINY	
Málo postihovaní ľudia, ktorí robia čierne skládky	Obyvatelia v IBV a KBV nemajú vytvorené dostatočné podmienky na triedený zber

NÁSLEDKY		
Nedostatočná starostlivosť o krajinu v lazničkom osídlení	Existujúca ÚPN má množstvo doplnkov - riešia sa len malé zóny	
Zahusťovanie lazov výstavbou		
Na lazoch sa povoľuje výstavba bez obrábania pôdy		
ÚPD pre lazy nie je v súlade so zákonom (bez doriešenia odvedenia odpadových vôd)	Chýbajú zelené oddychové zóny na sídliskách	Chýba rekreačná zóna na Bebrave
PROBLÉM		
Zastaralá územnoplánovacia dokumentácia		
PRÍČINY		
Chýba miestny územný systém ekologickej stability	Nedostatok finančných prostriedkov	Nedoriešené vlastnícke práva k pozemkom

NÁSLEDKY	
Cesty na lazoch sú v zlom stave	Sťažená letná aj zimná údržba
PROBLÉM	
Veľká sieť miestnych komunikácií v zlom stave	
PRÍČINY	
Nedostatok finančných zdrojov	

NÁSLEDKY	
Zvýšený hluk v centre mesta	Dopravná tepna ničí centrum mesta
PROBLÉM	
Chýba obchvat mesta	
PRÍČINY	
Cesta 1. triedy nevyhovuje parametrami zaťaženia kamiónovou dopravou	

Príloha č. 3 – Stromy cieľov

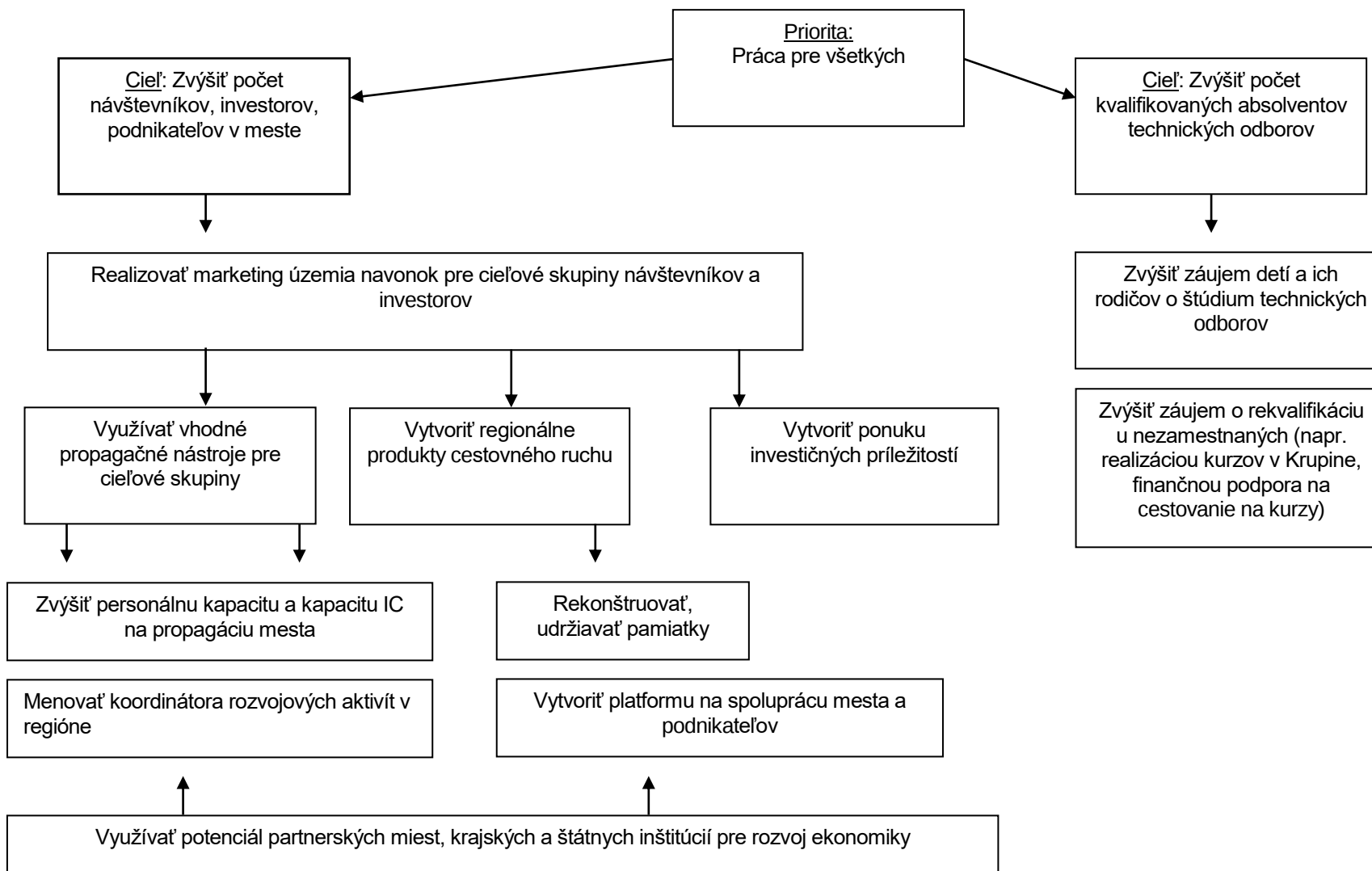
Stromy cieľov sú rámcom pre vytvorenie programovej časti PHSR. Východiskom pre ich tvorbu boli problémové analýzy, disparity a faktory rozvoja a Vyhodnotenie prieskumu medzi občanmi.

Stromy cieľov vyjadrujú súvislosti a hierarchiu medzi cieľmi a opatreniami, ktoré sú následne formulované v programovej časti PHSR.

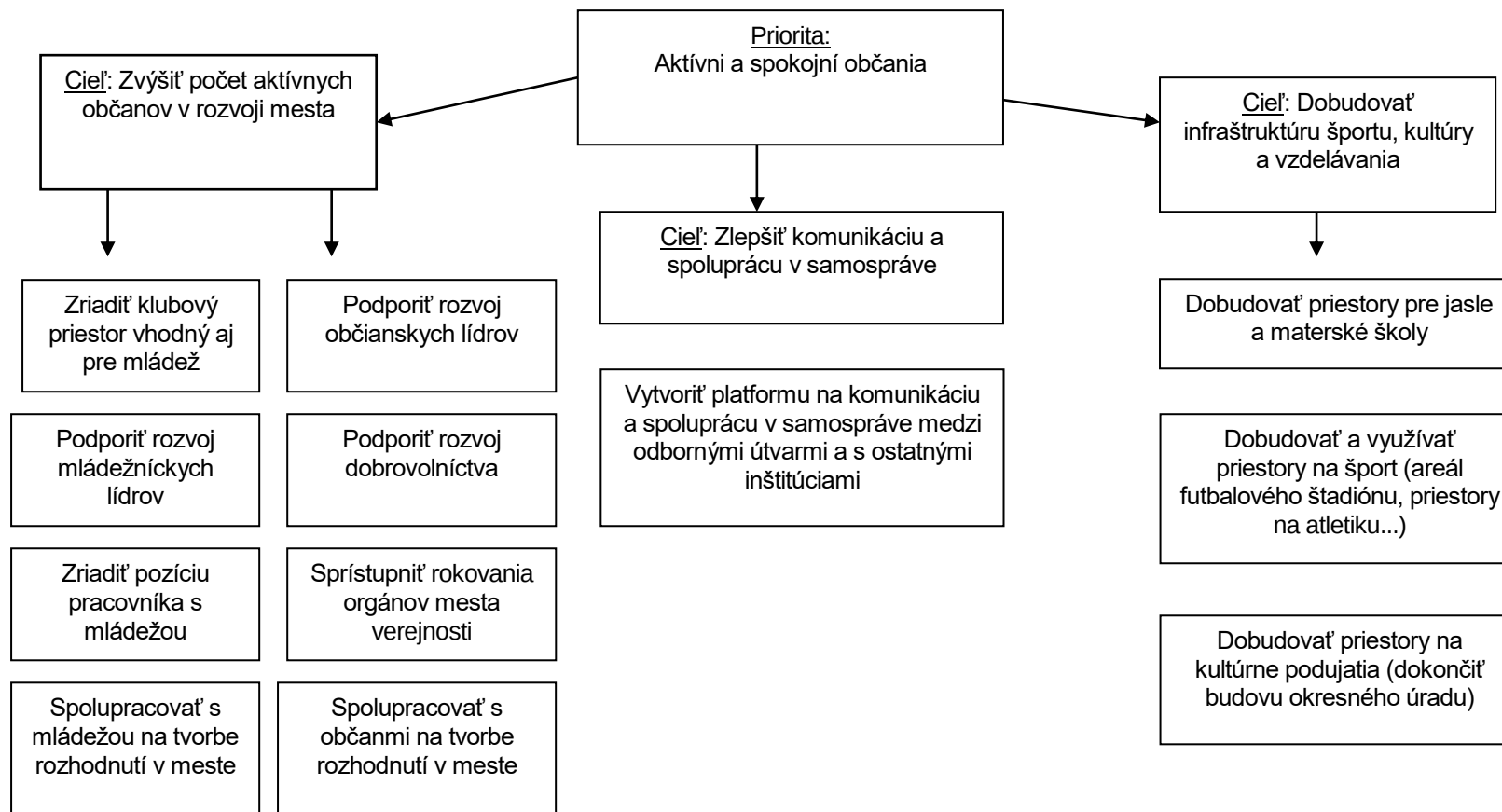
Stromy cieľov boli odsúhlasené pracovnými skupinami PHSR a sú rozčlenené do oblastí podľa oblasti pôsobenia pracovných skupín:

- ekonomický rozvoj,
- rozvoj ľudských zdrojov,
- sociálny rozvoj,
- životné prostredie a technická infraštruktúra.

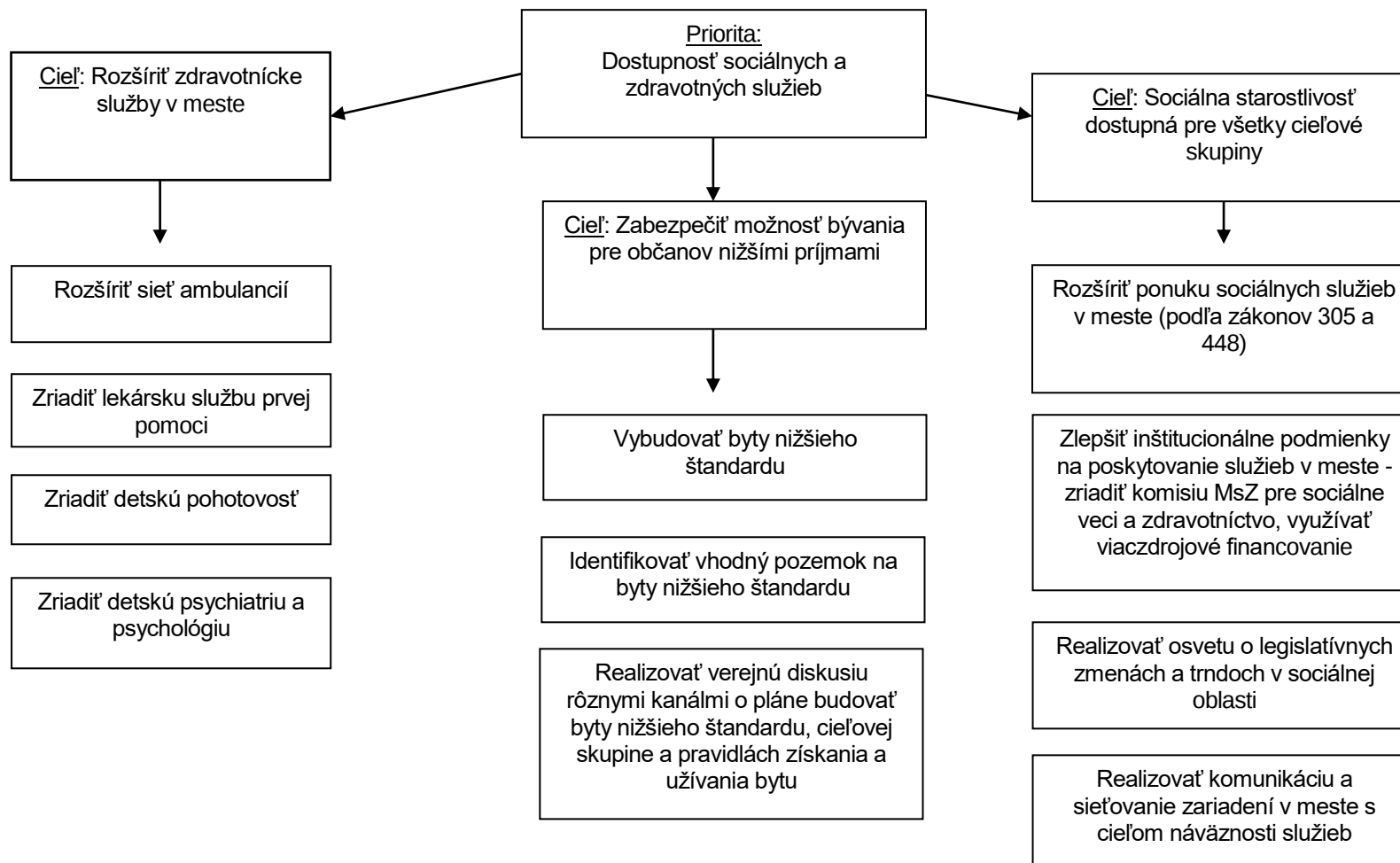
Strom cieľov Ekonomický rozvoj

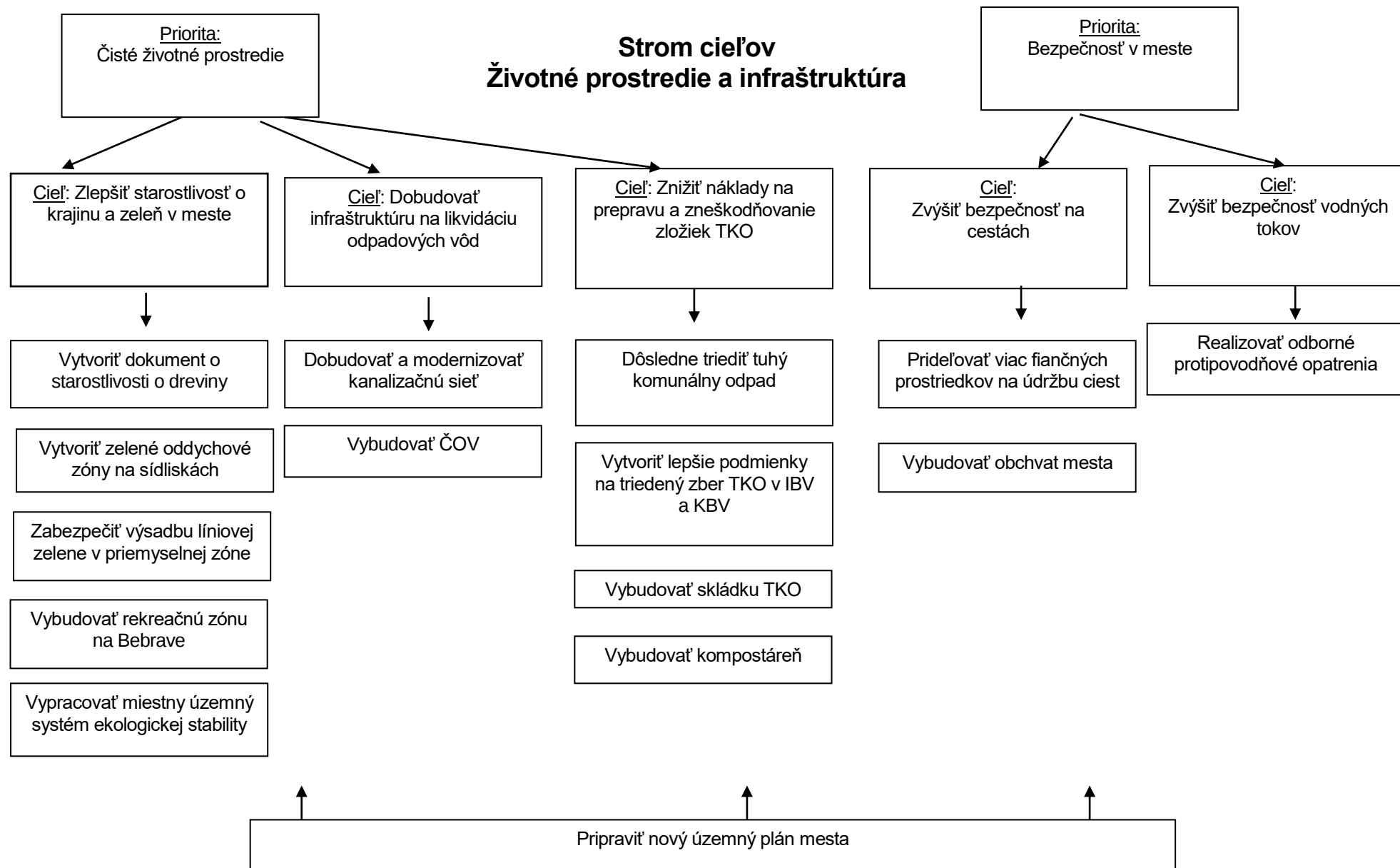

Strom cieľov Ľudské zdroje

Strom cieľov Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Príloha č. 4 – Použitie participatívnych metód pri tvorbe PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Internetová stránka	x		
Využitie existujúcich médií			
Článok v miestnych novinách	x		
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre obyvateľov mesta	x	x	x
Poradné skupiny			
2 stretnutia riadiaceho tímu (vedenie mesta a vedúci odborných útvarov mestského úradu)	x	x	x
24 stretnutí pracovných skupín s členmi z verejného a súkromného sektora	x	x	x
Riešenie problémov a metódy dosiahnutia konsenzu			
Využitie nezávislého moderátora/facilitátora pri všetkých stretnutiach riadiaceho tímu, pracovných skupín a verejných stretnutí	x	x	x
Verejné pripomienkovanie			
Webstránka mesta	x	x	x

Spracovatelia dokumentu:

Ing. Magdaléna Bernátová, PhD., M.B.Consulting, Banská Bystrica

Ing. Dajana Belláková, Mestský úrad Krupina

Mgr. Katarína Benediková, Mestský úrad Krupina

Členovia pracovných skupín a koordinačného tímu